
Helyi Esélyegyenlőségi Program

Berzence Nagyközség Önkormányzata

2013 – 2018.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	10
Célok	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása	12
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	34
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	46
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	52
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	58
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	61
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	62
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	64
1. A HEP IT részletei.....	64
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	64
A beavatkozások megvalósítói.....	65
Jövőképünk.....	67
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	67
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	88
3. Megvalósítás.....	97
A megvalósítás előkészítése	97
A megvalósítás folyamata.....	97
Monitoring és visszacsatolás	98
Nyilvánosság	99
Érvényesülés, módosítás.....	100
4. Elfogadás módja és dátuma.....	101

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 2011. december 22. napjától hatályos 30.§-a alapján a települési önkormányzatoknak ötévente, öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot kell elfogadnia.

A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósítását két évente át kell tekinteni, szükség esetén felül kell vizsgálni, illetve az esetlegesen adódó új helyzetnek megfelelően módosítani kell.

Az Ebktv.31.§ (6), (7) bekezdése a települési önkormányzatok által készítendő helyi esélyegyenlőségi programokkal kapcsolatban kimondja, hogy a települési önkormányzatok vagy ezek társulásai az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhetnek, ha az Ebktv. rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkeznek.

Az esélyegyenlőség minden nemzet, minden állampolgára számára fontos érték!

Az egyenlő esélyek biztosítása az Európai Unió és Magyarország legfontosabb politikai célja. Az Országgyűlés deklarálta, hogy minden embernek joga van ahhoz, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen, hogy hatékony jogvédelemben részesüljön a hátrányos megkülönböztetés ellen. Kinyilvánította, hogy az esélyegyenlőség előmozdítása állami feladat.

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Berzence Nagyközség Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Berzence hazánk Délnyugati részét magába foglaló Dunántúli dombság nagytájban és azon belül a Belső-Somogy középtájban helyezkedik el. A nagyközség a Dráva folyó völgye és a Belső-somogyi homokvidék határán fekszik. Területén a tájegységeket elválasztó magaspart változatos domborzati viszonyokat hozott létre a patakok találkozásában.

Az éghajlati tényezők tekintetében a Dunántúli dombságra jellemző átlagértékekkel találkozunk.

A település vízrajzának meghatározója a földrajzi elhelyezkedés. A terület felszíni vízgyűjtője a Dráva. A településen áthaladó mély árkokban húzódó patakok – a Tekeresberki, a Lipáki és a Vadaskerti – vizei a Dombó-csatornán keresztül táplálják a fő vízgyűjtőt.

Berzence közúton és vasúton is egyaránt jól megközelíthető, rendelkezik határátkelővel, melyen keresztül a szomszédos Horvátországba lehet eljutni.

Berzence múltja:

Első okleveles említése 1228-ban egy tizedperben Burzence, Birzence alakban fordul elő. Az 1333-35-ös pápai tizedjegyzékben a község mai területéhez tartozó Lankócz pusztával említik. 1377-től Pécz nembeli Lóránt birtoka, akinek utódai berzencei Lórántfiaknak nevezték magukat. 1468-tól a szenterzsébeti Forster György birtoka, aki Somogy megye alispánja volt és ő építette a berzencei kastélyt. 1474-ben kért és kapott Berzence részére vásártartási jogot Mátyás királytól. A vásártartási jog évi 4 alkalomra szólt.

A török hódoltság idején földrajzi fekvése miatt várának megnövekedett a szerepe. 1532-ben várát a törökök elfoglalták, de még az évben vissza is hódították a berzenceiek, ezt követően több évig a törököké ismét. 1594-ben rövid időre Zrínyi György foglalta vissza.

1619-ben 349 főnyi őrségéről, 12 főnyi tisztviselőjéről, mecsetjéről és főpapjáról van tudomásunk. 1665. január 21-én a vár falai alatt találkozott a téli hadjárat megkezdése előtt Zrínyi Miklós és Hohenlone tábornok serege. A sereg 26 ezer harcosból állt, következő nap a törökök szabad elvonulást kérve átadták a várat. Ez év augusztusától 1690-ig a jég elvonulásával lett szabad Berzence.

1701-től a Szalai- és gróf Niczky család birtoka lett. Niczky Kristóf 1758-ban kapta meg ismét az országos vásártartási jogot (Fekete-vasárnap, Szent Antal, Szent Lőrinc és Apró szentek ünnepén). Fia György a vásárok fontossága, a mezőváros fellendítése érdekében heti 2 alkalomra szerezte meg a vásárjogot, mely ritka volt a környéken. 1835-től a Festetics család volt a településen a földesúr. Pecsétje 1776-tól ismert: három lépcsőzetű talajon álló, bezárt ajtajú templom, hagymakupolás homlokzati toronnyal, rajta kereszt, emeletén egy ablak.

A XVIII. század végén mezővárosként említik, ahol horvátok és magyarok laknak. A templom a dombon, előtte pedig gr.Niczky uraság kastélya és az utasok számára épített nagy vendégfogadó. Halastava és patakjai elegendő vizet szolgáltatnak malmának. Lakossága 1715-ben becslés alapján 400-500 fő, 1784-ben 1641, 1850-ben 1987 fő. 1730-tól római katolikus iskolája már ismert. 1760-67 között gr.Nicky György barokk stílusú templomot épített, melynek oltárképeit id.Dorfmeister István készítette. Ma műemlék a Szent Antal kápolnával (1780), melyben olasz barokk oltárkép látható. 1925-ben 3 malomtulajdonos, 10 kocsmáros, 16 kereskedő és 10 iparosmester dolgozik a faluban.

Berzence jelene:

A település fejlődése a II. világháború után töretlen, de jelenlegi arculatának főbb jellemzőit csak a 70-es évek végére érte el. A falu 29 utcájában ma 993 lakóépület található. A település „összskomfortos” jellegét a teljeskörűen kiépített víz, szennyvízcsatorna hálózat, gáz és telefon szolgáltatások adják. Teljes körű az informatikai rendszerek kiépítettsége is, amely közül nem hiányzik az otthoni szélessávú internet elérés, a teleház, a mobil telefon szolgáltatás és a kábel-tv rendszer sem.

A község utcáinak 98 %-a szilárd burkolatú, a járdák kiépítettsége is 80-85 %-os. Az utcák és a közterek rendezettek, jellemző a sok zöldövezet.

Parkjainkban a lombos fák mellett örökzöldek, cserjék és virágos ligetek láthatók. A pihenni vágyók számára padok, a gyerekek részére játszóelemek épültek.

A település által nyújtott kommunális szolgáltatások között jelen van a lakossági háztartási hulladék szervezett gyűjtése. A szelektív hulladék gyűjtés biztosítására hulladékgyűjtő szigetek kiépítésére került sor. Lomtalanítási, valamint veszélyes hulladékok gyűjtésére szervezett akciók bővítik a szolgáltatásokat.

A közterületek gondozását, a téli hó – és síkmentesítést az önkormányzat végzi. Községünkben a közvilágítási rendszer korszerű és teljes körű. Az egészségügyi ellátás jól szervezett. Két háziorvosi szolgálat, fogszakorvos, védőnő dolgozik a településen. Az állatorvosi szolgáltatás szintén megoldott a szomszédos Csurgóról. A hétközi készenléti és a hétvégi ügyelet Csurgó központtal most már járási szinten működik. A településen gyógyszertár is üzemel, így a teljes körű egészségügyi szolgáltatás garantált.

A helyi közbiztonságról két fős körzeti megbízotti szolgálat gondoskodik. Önkormányzatunk teljeskörű intézményi hálózattal valósítja meg a gyermekkorúak ellátását. Helyi fenntartásban működik a bölcsőde, az óvoda, de rendelkezünk művelődési házzal is ahol a közművelődési és könyvtári feladatok ellátása biztosított. Az elmúlt években került átadásra a bemutató terem, ahol a helyi és környezetünk értékei láthatók.

2013. január 1-től a helyi nyolcosztályos általános iskolát az állam működteti.

A gyermekek étkeztetését, valamint a szociális étkeztetést az Önkormányzati Főzőkonyha látja el.

A járás településeinek társulása működteti a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot, Berzencén hetente két alkalommal munkatársaik helyben fogadják az ügyfeleket. A házi szociális gondozás ellátása szintén társulási formában történik.

Jelentős szerepet tölt be településünkön az állami fenntartású Szeretet Szociális Otthon, melynek két részlege működik településünkön (Pszichiátriai és Idősek Otthona).

Egyrészt a település legnagyobb foglalkoztatója, másrészt pedig a szociális és mentálhigiénés szolgáltatások bővítésének még számtalan kiaknázatlan lehetősége biztosítására jelenthetnek megoldást a falu lakói számára is.

Községünk fejlődésében fordulópontot jelentett a Berzence-Góla (Horvátország) közötti határátlomlás 1982-es átadása. Ettől kezdve megindult az idegenforgalom fejlődése.

A rendszerváltás után nagy számban jelentek meg a kereskedelmi és szolgáltató vállalkozások, számuk az elmúlt időszakban jelentősen csökkent.

A lakosság megélhetését a mezőgazdaság, valamint a könnyűipari tevékenységek munkaerő szükséglete biztosította. Az elmúlt évek ezen a területen is komoly változást eredményeztek, amely a foglalkoztatotti létszám drasztikus csökkenését jelentették.

Jelentős számú viszont az a kör, amely őstermelői igazolvánnyal rendelkezik (átlag 500 fő), így próbál megélni a mezőgazdaságból.

A közeli és távolabbi településekre történő munkába járás lehetősége is teljesen leszűkült.

Berzence kereskedelmi ellátottsága szintén kiemelkedőnek mondható.

A településen Postahivatal és Takarékszövetkezet is található. A lakosok többsége római katolikus vallású. Berzence 1985-től viseli a Nagyközségi címet. A település nagyságrendjéből adódóan Berzence Nagyközség Önkormányzata önállóan működtet Polgármesteri Hivatalt.

Berzence területe:

- Belterület: 308 ha
- Külterület: 5068 ha

Lakónépesség száma (2013. január 1.) 2642 fő

Lakóingatlanok száma: 993 db

Lakónépesség változása 2007-től

Lakónépesség: A KSH definíciója szerint: „az adott területen lakóhellyel rendelkező, és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.”

1. számú táblázat -

Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	2602	
2008	2570	99%
2009	2536	99%
2010	2508	99%
2011	2502	100%
2012	2462	98%
2013		0%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A grafikonból egyértelműen kitűnik, hogy a lakónépesség száma folyamatosan csökken. 2007-től 2010-ig a csökkenés mértéke egyenletes, majd 2011-re a változás jelentősen kisebb, de 2012-re ismét az előző tendenciát tapasztaljuk.

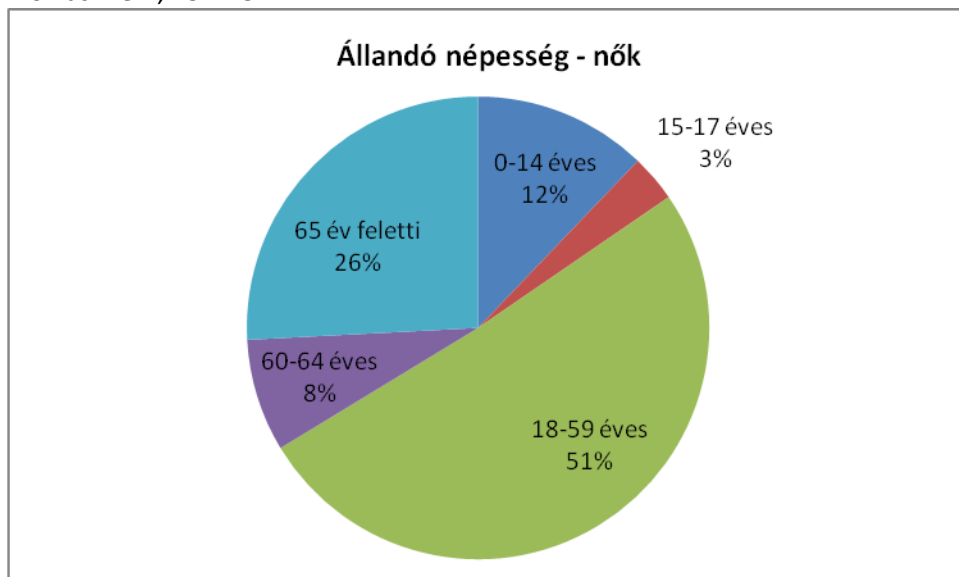
Az állandó népesség nemenkénti és korcsoportonkénti megoszlása 2011. évben

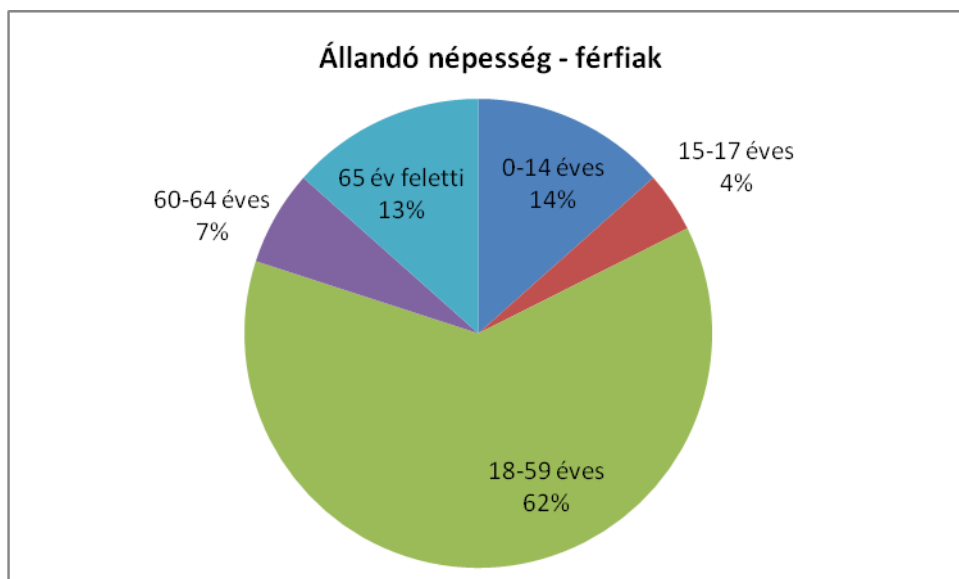
Állandó népesség: A KSH definíciója szerint: „az adott területen lakóhellyel rendelkező személyek száma”.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	1309	1204	2513	52%	48%
0-2 évesek			49		
0-14 éves	159	162	321	50%	50%
15-17 éves	43	50	93	46%	54%
18-59 éves	666	751	1417	47%	53%
60-64 éves	103	79	182	57%	43%
65 év feletti	338	162	500	68%	32%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az országos statisztikához hasonlóan Berzencén is magasabb összességében az állandó népességben belül (2513 fő) a nők száma (1309 fő), mint a férfiaké (1204 fő).

Érdekes megfigyelni a táblázatból, hogy az első két kategóriában a nemek száma szinte azonos, majd a 18-59 éveseknél ez jelentősen átbillen a férfiak javára. Innen viszont újabb fordulat következik és már a nők száma lesz a magasabb. A 65 év felettiek esetében a nők száma már több, mint duplája a férfiakénak. Ez azt mutatja, hogy a férfiak várható élettartama Berzencén – az országosan tapasztaltakkal egyezően – jóval alacsonyabb, mint a nőké.

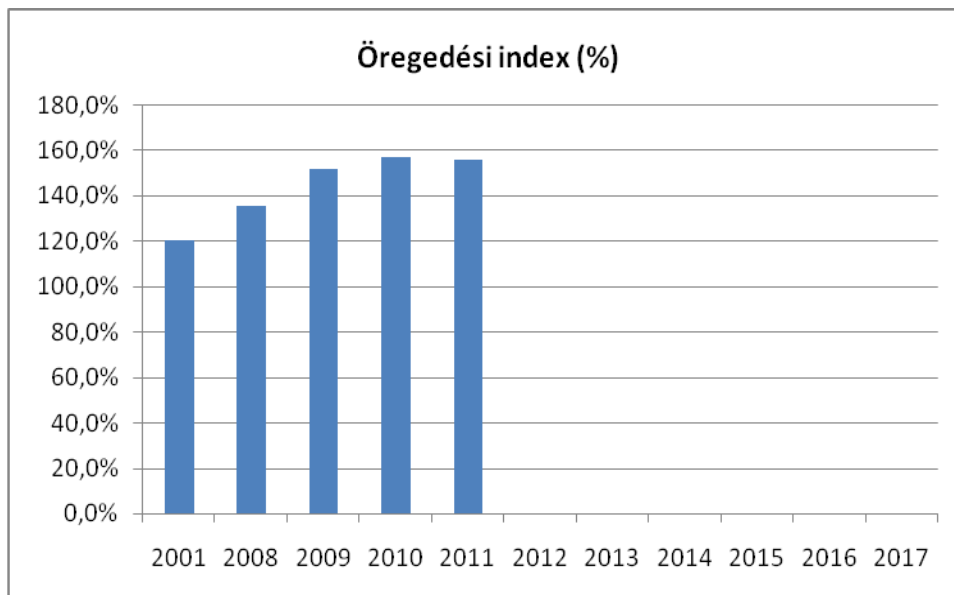
A tendencia javítása érdekében a településnek kiemelt figyelmet kell fordítania a férfi lakosságot érintő szűrővizsgálatok szervezésére és e lakónépesség minél nagyobb számú bevonására.

Öregedési index

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	543	452	120,1%
2008	493	364	135,4%
2009	521	344	151,5%
2010	504	322	156,5%
2011	500	321	155,8%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

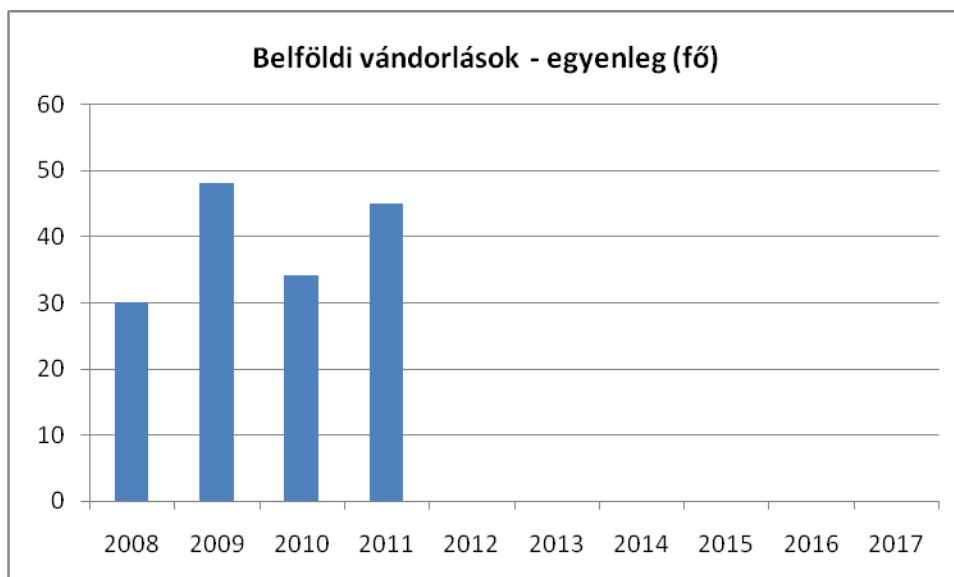
A 0-14 éves korosztály száma folyamatosan csökken, a 65 év felettiek száma viszont elég szűk korlátok között mozog, szinte stabilnak mondható. Ennek eredménye az, hogy településünk előregedő. Az adatokat az egyik oldalon a születések számának csökkenése határozza meg. A másik oldalon viszont a 65 év feletti lakosok állandónak mondható számát arra lehet visszavezetni, hogy a településen működő öregek otthonába, az elhalálozottak helyére új, szintén e korosztályba tartozó lakók érkeznek. Ez a tény a továbbiakban is érdekes torzító hatással lesz kimutatásainkra. Az előregedés folyamatát a születések számának növelésével lehet mérsékelni. A gyermekvállalási hajlandóság emelkedése érdekében az önkormányzatnak is kiemelt figyelmet kell fordítania a gyermekes családok és a nők esélyegyenlőségének biztosítására.

Belföldi vándorlások

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	88	58	30
2009	86	38	48
2010	84	50	34
2011	109	64	45

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településre érkezők száma folyamatosan magasabb, mint az elvándoroltaké, ennek oka részben az előzőekben említett.

További befolyásoló tényező a kedvező infrastruktúra, a jó intézményhálózati rendszer, az egészségügyi szolgáltatásokhoz történő teljeskörű hozzáférés.

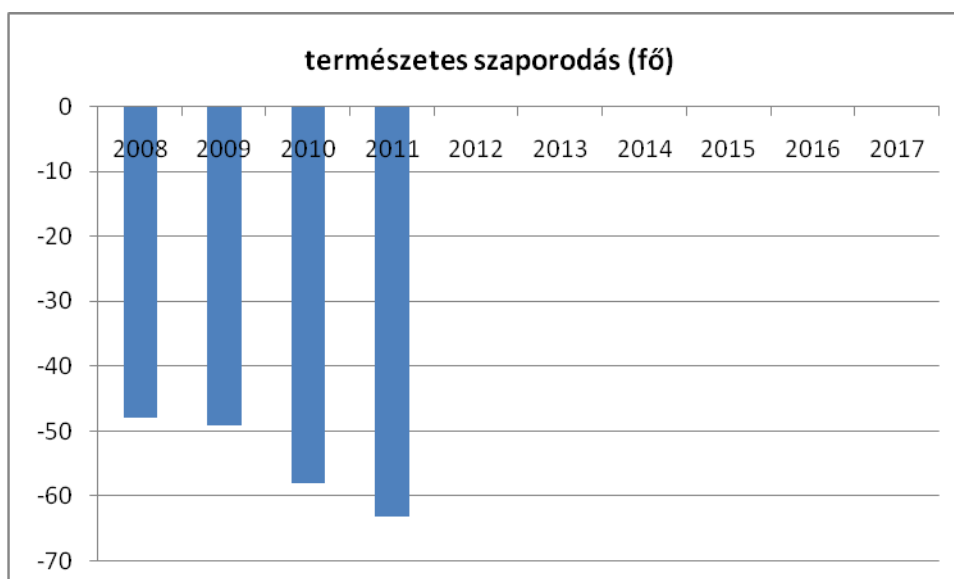
Bár nincs megbízható adatunk, de tapasztalatunk szerint az elvándorlók többségét a fiatalok teszik ki, akik munkalehetőséget keresve távoznak a településről.

Természetes szaporodás

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	20	68	-48
2009	18	67	-49
2010	14	72	-58
2011	18	81	-63

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A születések száma tartósan alacsony, az elhalálozásoké folyamatosan növekvő és magas. Az adatok alapján csak emiatt évente 50-60 fővel kellene csökkennie a lakosság létszámának. A számok a születések esetében jól mutatják, hogy Berzencén is nagyon kevés gyermek születik, ez a tendencia megegyezik az országos, illetve régiós folyamatokkal. Bár nincs kimutatásunk róla, de szubjektív megállapításként rögzíthetjük, hogy a szociálisan hátrányos helyzetű és a cigány családoknál változatlan a gyermekvállalási „kedv”. Ez vélhetően nem egy tudatos családtervezési folyamat eredménye.

A halálozások magas számát az eredményezi, hogy állami fenntartásban működik a településen a Szeretet Szociális Otthon. Ennek az intézménynek az egyik telephelyén idősök gondozása folyik, a másikon pedig fogyatékkal élők. Köztük nagyon magas az elhalálozás (ezek objektív okok), illetve helyükre szintén hasonló korosztály érkezik. Annyi természetesen megállapítható, hogy Berzence lakossága e mutatóknak köszönhetően is fogy, legfeljebb az tény, hogy nem olyan drasztikus drasztikus mértékben, mint ahogy az a táblázat adataiból közvetlenül tükröződik.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség valamennyi ember számára fontos alapvető érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen a jó minőségű szolgáltatásokhoz, ellátásokhoz történő hozzáféréshez, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékkal élő, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Berzence Nagyközség Önkormányzata a település működését, fejlesztését meghatározó dokumentumaiba érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontok szerepeltetését.

Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységét, a kötelező és önként vállalt feladatok ellátása során.

Az önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézmény fenntartási szerepkörében érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt és érintett civil szerveződések is aktív szerepet játszanak, elősegítve ezzel a község lakosságának ilyen irányú szemléletformálását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása. Mindezen szempontok alapján az önkormányzat küldetésének tekinti a lakossági igények magas színvonalú kiszolgálását az alábbi területeken:

- Magas színvonalú közszolgáltatások nyújtása.
- Az országos esélyegyenlőségi politikai irányelvek helyi szintű képviselete és megvalósítása.
- A képviselő-testület és bizottságai hatékony és törvényes működésének biztosítása.
- Partneri kapcsolat kiépítése a lakossággal, civil szerveződésekkel.

Értékeink:

- Szaktudás, ügyfélbarát önkormányzat, hatékony, jogszerű ügyintézés.
- Jó munkahelyi körülmények biztosítása.
- Elkötelezettség az esélyegyenlőség biztosítása célkitűzéseinek megvalósítása iránt.
- Szociális érzékenység, szolidaritás, tolerancia.
- Hagyományőrzés, közösségteremtés, kooperáció.
- Környezetvédelem, környezettudatosság.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Berzence Nagyközség Önkormányzatának célja, hogy olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen, vagy közvetett formáját, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei, valamint a közszolgáltatások által nyújtott szolgáltatásokhoz.

Berzence Nagyközség Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
 - a diszkriminációmentességet,
 - a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba – különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyerekek, nők, idősek és fogyatékkal élők - tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP Intézkedési Terve tartalmazza.

A HEP Intézkedési Terv (továbbiakban: HEP IT) célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

„(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja: /Alaptörvény/

1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- Magyarország Alaptörvényének
- a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikához: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkóztatási Stratégia „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégiai.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Berzence Nagyközség Önkormányzata jelenleg nem rendelkezik esélyegyenlőségi programmal. Az előterjesztésre és elfogadásra kerülő esélyegyenlőségi program figyelembe veszi Berzence Nagyközség Önkormányzatának mindazon dokumentumait, melyek kitérnek az esélyegyenlőség megvalósítására, így különösen:

- Berzence Nagyközség Köznevelési Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve (2007-2013.)
- Berzence Nagyközség Önkormányzatának 2010-2014. évre vonatkozó gazdasági programja.
- Berzence Nagyközség Önkormányzata Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója.
- Berzence Nagyközség Önkormányzatának Éves költségvetései.
- A Csurgó Kistérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat éves beszámolója.

A fentiekén túl a Képviselő-testület megalkotta az 9/2013.(VI.25.) önkormányzati rendeletét A pénzben és természetben nyújtott szociális ellátásokról, valamint a 10/2004.(III.30.) önkormányzati rendeletét A gyermekvédelem helyi szabályairól.

A törvényi előírásokon túl, a rendeletek célja, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, amely a lakosok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgáljanak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a segítségre szoruló egyén és rajta keresztül a család áll. Berzence Nagyközség Önkormányzata helyi Szociálpolitikai Kerekasztalt hozott létre, a helyi szociálpolitikai feladatok ellátásának elősegítésére, a Szolgáltatástervezési Konceptióban meghatározott elképzelések megvalósításának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérésére.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

- Költségvetési Konceptió

A 2014. évi költségvetési konceptió tervezetének benyújtására, elfogadására a jogszabályi előírásoknak megfelelően ebben az évben április 30-ig került sor (a szabályozók közben módosításra kerültek). A költségvetési konceptió alapja a 2010-2014. évre elfogadott gazdasági program, valamint a menet közben aktuálissá váló feladatok. A konceptió tartalmazza az esélyegyenlőségi célokhoz kapcsolódó időarányos és lehetőségekhez mérten megvalósítható elképzeléseket is.

- Gazdasági program

A megválasztott képviselő-testület által elfogadott anyag, amelyben a testület a ciklusra vonatkozóan fogalmazta meg elképzeléseit. A tervezett feladatok között sok olyan szerepel, amely az esélyegyenlőségi programban felsorolt kategóriákba tartozók helyzetén kíván javítani.

- Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény előírja, hogy a legalább 2000 fő lakosságszámot elérő településeknek Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióval kell rendelkezniük. Ebben, a jogszabálynak megfelelően meg kell jeleníteni a településen élő szociálisan rászorult, illetve a helyi lakosság részére biztosítandó szociális szolgáltatási ellátásokat. A konceptiót kétfévente kell áttekinteni és szükség szerint módosítani.

- Közükatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv

Berzence Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete az óvodáskorúakra, valamint az általános iskoláskorúakra vonatkozóan fogadott el 2007-2013-ig szóló intézkedési tervet. Értelmezésképpen e program szélesebb körben fogja tartalmazni e korosztályokat érintő tennivalókat. Alkalmazkodva ahhoz is, hogy időközben az alapfokú oktatás-nevelés állami feladat lett.

- Együttműködés a helyi Roma Nemzetiségi Önkormányzattal

Törvény írja elő, hogy a települési önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat megállapodást köt a meghatározott feladatok ellátására. Az együttműködés során, amely a megállapodásban is rögzítve van, találhatóak olyan elemek, amelyek segítik e körben lévő hátrányos helyzetűek támogatását.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Berzence Nagyközség Önkormányzata a Csurgói Többcélú Kistérségi Társulás tagja. 2013. július 1-vel a Társulás elnevezése változatlan, a benne szereplő településekkel együtt, csak a közös feladatok módosulnak.

Változatlanul a társulás által működtetett intézmény látja el a jövőben is településünkön a családsegítő és gyermekjóléti feladatokat.

Szintén társulási formában gondoskodik Berzence az idősek házi szociális ellátásáról is, ez egy szűkebb településszámú formációban valósul meg. Ennek a „mikro térségi társulásnak” 2013. július 1-től lesz egy Városi Szociális Intézménye, amely a feladatellátásról gondoskodik.

- Bűnmegelőzési program

Nincs Berzencének önálló Bűnmegelőzési programja, de a társulás, mely a járás valamennyi települését magába foglalja, rendelkezik ezzel a dokumentummal. Értelem szerűen mindegyik települést érintő elképzelések megfogalmazását tartalmazza az anyag.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapján szolgáló adatok gyűjtése többnyire a TeIR adatbázisból (Területi Információs Rendszer) történt, az alábbi területekről:

- TeIR – KSH területi adatok
- TeIR – Nemzeti Munkaügyi Hivatal,
- TeIR – Szociális Ágazat adatai,
- TeIR – Önkormányzat adatok

A KSH népszámlálási adatai 2001-re vonatkozóan elérhetőek voltak, de a 2011. évek csak részlegesen. Az önkormányzatnál és a járási Munkaügyi Hivatalnál található adatok szintén hasznosításra kerültek. Több területen viszont nincs megbízható adatbázis (mélyszegénységben élők, tényleges munkanélküliek, roma nemzetiséghez tartozók esetében).

Több területen hiányoznak a 2012-es évi adatok. A hiányzó adatok megszerzése a jövőbeni intézkedési tervek egyik feladataként kell, hogy szerepeljen.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység, mint a hétköznapi élet jelensége is. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A Budapest Intézet egy 2012-ben végzett tanulmánya szerint, a mélyszegénység összetett jelenség, melynek okai társadalmi, gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségbeli és foglalkoztatottságbeli hiányokban mutatkoznak meg és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység okai továbbá a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnése, a munkanélküliségre, oktatás-képzés hiányosságaira, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiányosságaira vezethető vissza.

A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben és az érintettek egészségi állapotában mutatkozik meg. Egyre gyakrabban merül fel a gyermekszegénység fogalma, hiszen a szegények mintegy 30 %-a a 0-17 éves korosztályhoz tartozik. A mélyszegénység állapota az érintetteket megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza. Magyarországon kb. 3 millióan élnek a szegénységi küszöb alatt, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. A cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek ugyan van közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a

mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenziójának érvényesülése miatt. (Cserti-Csapó-Orsós 2012)

A településen élő roma népességre vonatkozóan megbízható hivatalos adatok nincsenek. A 2010-es választások alkalmából alig vallották magukat néhány tucatnyian romának. Ez a szám a 2011-es népszámlálás alkalmával nőtt, de még sem valós az adat.

Így a roma lakosságra vonatkozó megállapítások, mely szerint növekszik a településen a számuk, a születések, beköltözések miatt szubjektívek. A roma lakosság átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága, foglalkoztatottsága, a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb, mind ez csak szintén szubjektív megállapításon alapulhat.

Ami viszont tény, hogy nincs Berzencén szegregált cigánytelep, de vannak utcák, ingatlanok, ahol magasabb számban élnek, szűk környezetben belül.

Az is kijelenthető, hogy bár sokan élnek Berzencén romák és nem romák nehéz körülmények között, ennek ellenére még nem tartozunk a mélyszegénység által sújtott települések közé.

A 2010-es választások óta Berzencén is van cigány kisebbségi, 2013. óta Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Helyzetük javítására vonatkozó elképzeléseik ugyan vannak, a lehetőségeik viszont szűkösek (anyagi és egyéb is). Olyan embereknek kellene másokon segíteniük, akik maguk is komoly nehézségekkel küzdenek.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A település lakóinak jövedelmi helyzetére vonatkozóan nincsenek megbízható adataink, hisz ilyen jellegű felmérést nem készítettünk.

Következtetni azonban más adatokból mégis viszonylag megbízhatóan tudunk. Magas a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma, az iskolában nem érik el a 20 %-ot azok, akik teljes térítési díjat fizetnek. Az óvodában ez az arány még rosszabb. A bölcsődében az elmúlt években a beiratott 14 gyermek közül 2 fő fizetett teljes térítési díjat, így a gondozási díj kivétele értelmetlennek tűnt. Magas a segélyekből élők száma, akik hosszabb-rövidebb időre bekerülnek az önkormányzati közfoglalkoztatásba. Jövedelmi helyzetük egyik formában sem biztosítja a megélhetést. Növekszik a lakástámogatásban részesülők száma is, igaz itt a feltételek annak igénybevételére 2012-ben javultak.

Tudjuk, az emberekkel történő kapcsolattartás során, hogy sokan élnek egyedül vagy ketten kis nyugdíjból, ez a szociális díj fizetésénél derült ki igazán, ami már teljesíthetetlen teherként jelentkezik.

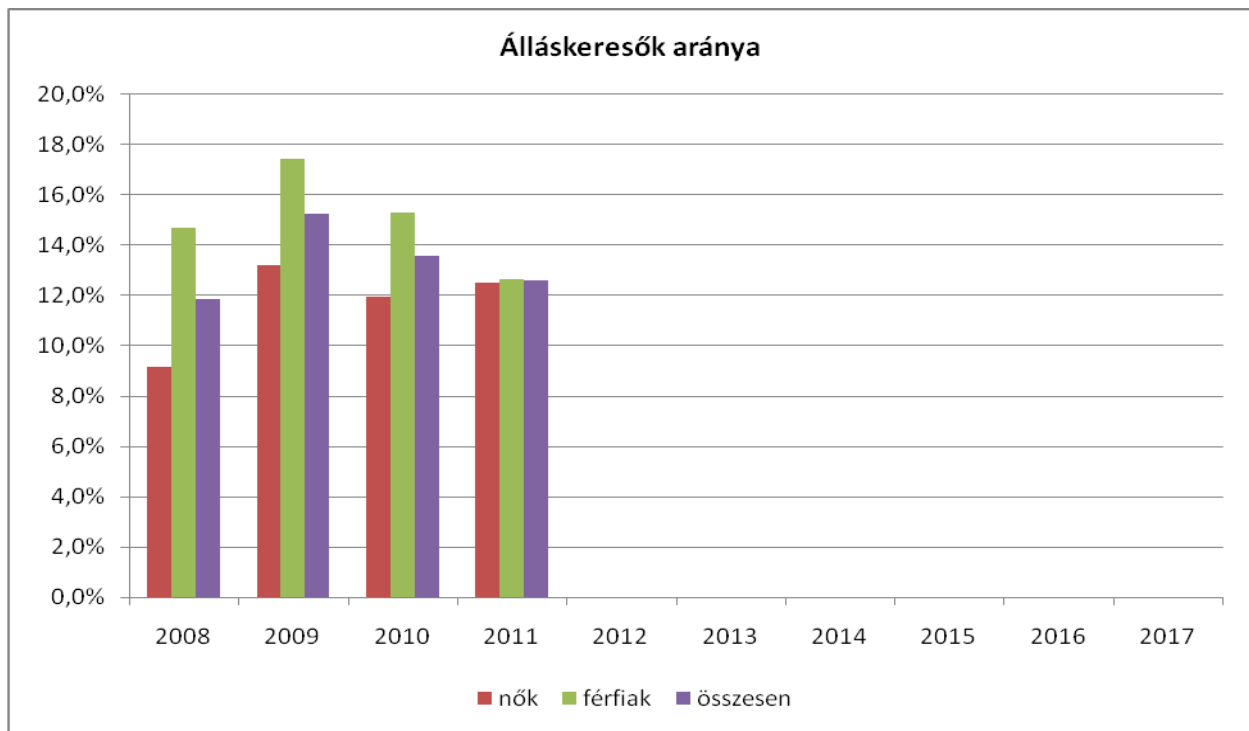
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott állás keresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott állás keresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	921	865	1786	84	9,1%	127	14,7%	211	11,8%
2009	910	863	1773	120	13,2%	150	17,4%	270	15,2%
2010	922	879	1801	110	11,9%	134	15,2%	244	13,5%
2011	912	880	1792	114	12,5%	111	12,6%	225	12,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázat és a grafikon adatai tartalmazzák Berzence Nagyközség nyilvántartott álláskeresőinek számát, az elmúlt időszakban történő változásokat, továbbá ezen belül a férfiak és a nők arányát.

2008-tól 2010-ig a nyilvántartott álláskereső férfiak száma jelentősen meghaladta a nőkéét, majd ez a következő évben teljesen kiegyenlítődőtt. Mindkét esetben megállapítható, hogy 2009-ben kiemelkedően magas volt a nyilvántartott álláskeresők száma.

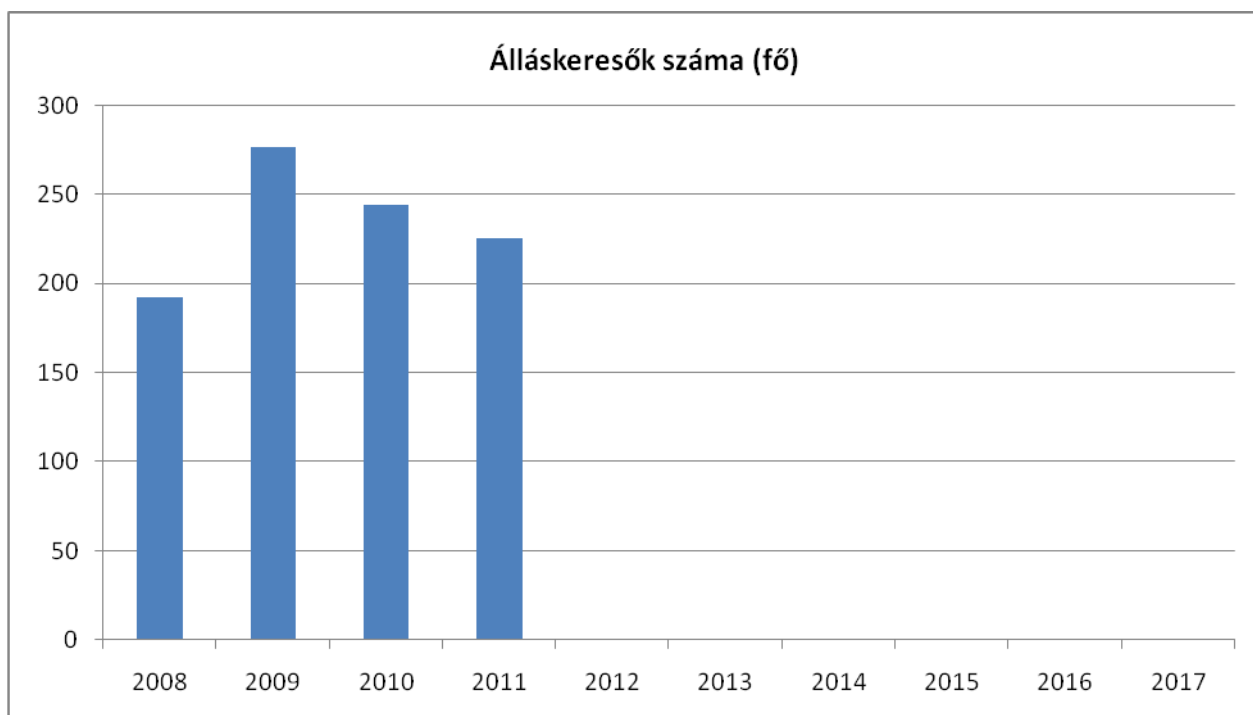
A településen és sajnos a környéken sem tapasztalhatók olyan gazdasági folyamatok, amelyek számottevően csökkenteni tudnák az állástalanok számát. A foglalkoztatásuk szinte teljes mértékben közcélú foglalkoztatás keretében van hosszabb-rövidebb ideig biztosítva és a legfőbb foglalkoztató az önkormányzat.

Berzence is részt vesz a Kormány által meghirdetett Startmunka közfoglalkoztatási programban. Először 2x6 fő alkalmazására került sor, 2013-ban már 3x10 fő dolgozik projektjeinkben napi 8 órában 8,5 hónapon keresztül. A közfoglalkoztatás átmeneti megoldás a munkanélküliség okozta problémák megoldására. A Startmunka program a közfoglalkoztatáson belül a legkedvezőbb az önkormányzat és a foglalkoztatottak számára is.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	192	276	244	225
20 éves és fiatalabb	fő	11	12	12	10
	%	5,7%	4,3%	4,9%	4,4%
21-25 év	fő	26	41	36	30
	%	13,5%	14,9%	14,8%	13,3%
26-30 év	fő	23	30	16	25
	%	12,0%	10,9%	6,6%	11,1%
31-35 év	fő	30	42	39	36
	%	15,6%	15,2%	16,0%	16,0%
36-40 év	fő	27	41	33	27
	%	14,1%	14,9%	13,5%	12,0%
41-45 év	fő	25	34	33	33
	%	13,0%	12,3%	13,5%	14,7%
46-50 év	fő	19	28	26	20
	%	9,9%	10,1%	10,7%	8,9%
51-55 év	fő	22	31	25	21
	%	11,5%	11,2%	10,2%	9,3%
56-60 év	fő	8	16	22	20
	%	4,2%	5,8%	9,0%	8,9%
61 év felett	fő	1	1	2	3
	%	0,5%	0,4%	0,8%	1,3%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

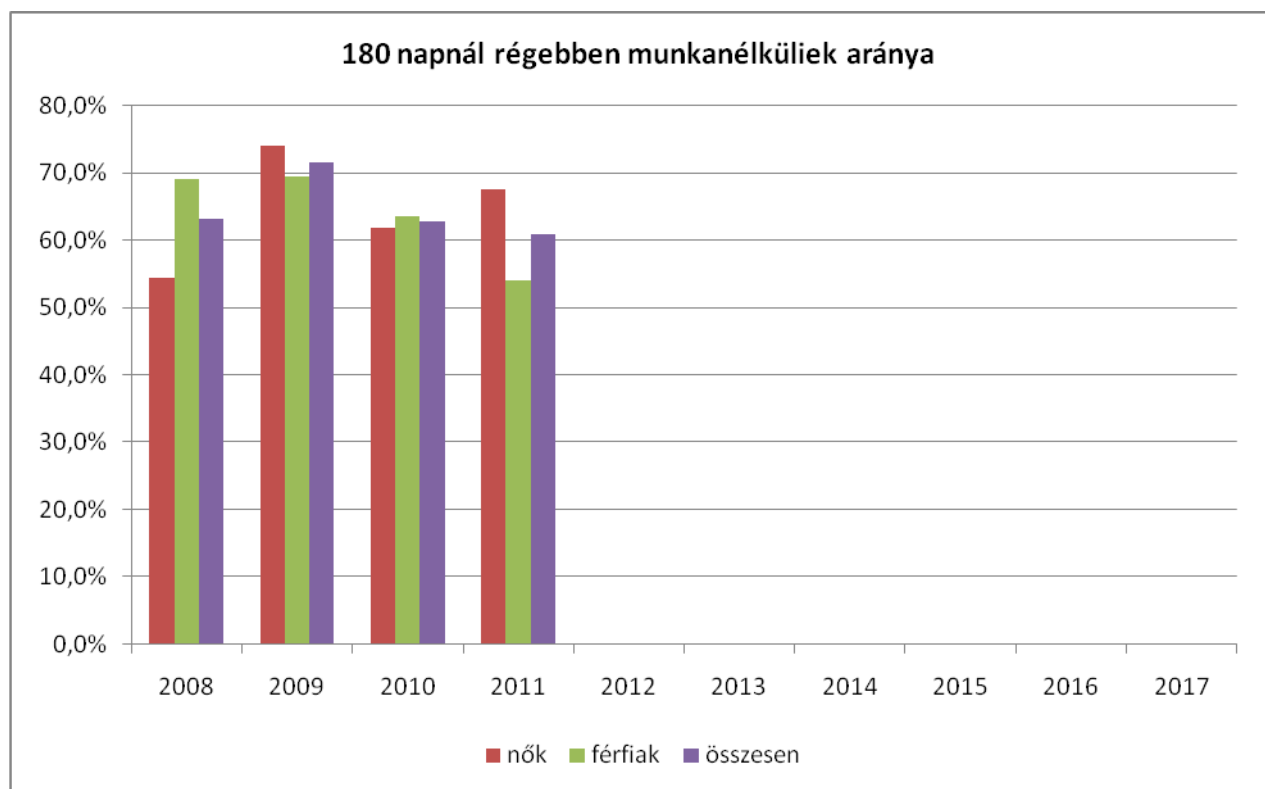

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztályokat hogyan érinti településünkön. Megállapítható, hogy a 21-től 45 éves korig tartozók széles sávjában tartósan és egyenletesen magas a munkanélküliek száma. Ezt azt jelenti, hogy a pályakezdő fiatalok számára szinte nincs lehetőség helyben és a környéken állást találni. Az országos tendencia is azt, hogy a pályakezdők számára nehéz az elhelyezkedés, a munkába állás. Hasonlóan nehéz munkahelyet találni a táblázat adatai szerint a középkorúak alsó sávjába tartozók számára is.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	79	113	192	43	78	121	54,4%	69,0%	63,0%
2009	123	153	276	91	106	197	74,0%	69,3%	71,4%
2010	110	134	244	68	85	153	61,8%	63,4%	62,7%
2011	114	111	225	77	60	137	67,5%	54,1%	60,9%

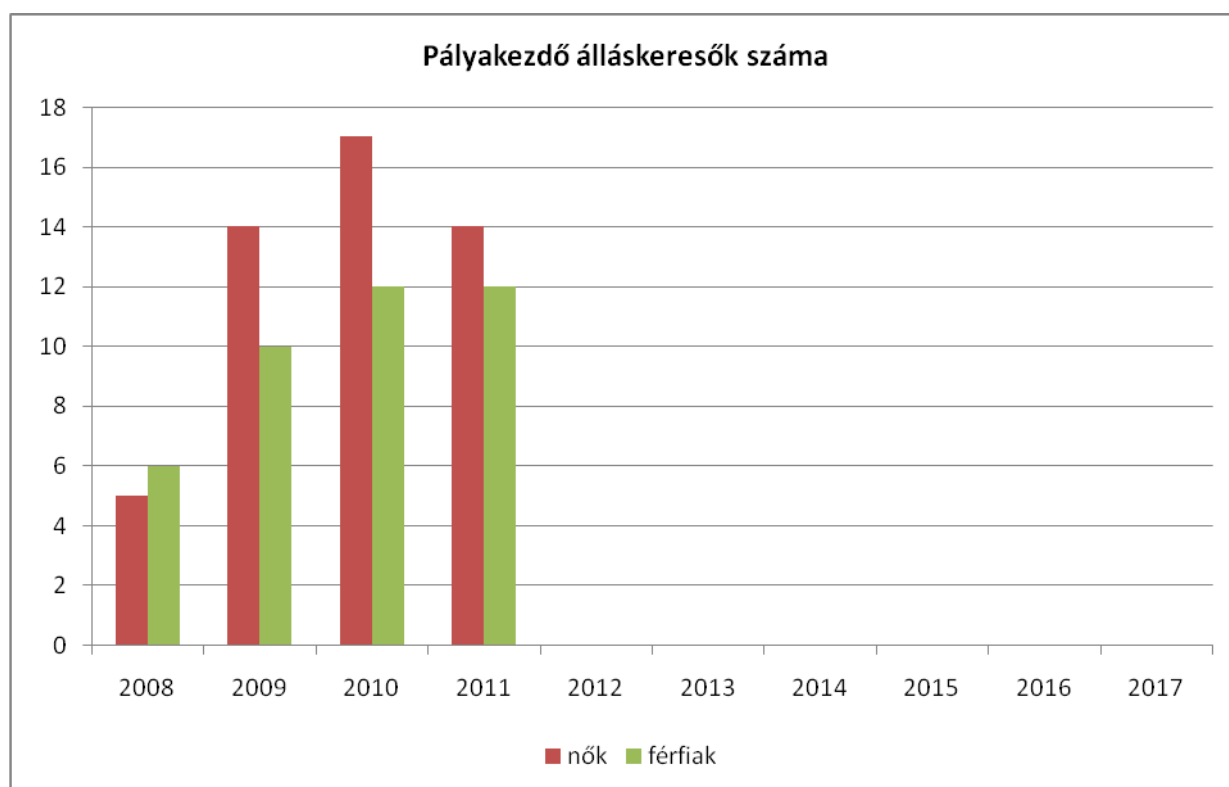
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek között megdöbbentő azok magas száma, akik már 180 napnál régebben nem tudnak elhelyezkedni. A 2011. évben nyilvántartott munkanélküliek száma a két nem esetében szinte azonos, de itt már látható, hogy a tartósan elhelyezkedni nem tudók között a nők vannak jelentős hátrányban. A tervezett beavatkozások meghatározásánál ezt mindenképpen szem előtt kell tartani.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	184	191	375	5	2,7%	6	3,1%	11	2,9%
2009	172	189	361	14	8,1%	10	5,3%	24	6,6%
2010	177	194	371	17	9,6%	12	6,2%	29	7,8%
2011	183	191	374	14	7,7%	12	6,3%	26	7,0%

A 2009-es évtől a grafikon alapján egyértelműen megállapítható, hogy a pályakezdő fiatalok közül a nők számára kilátástalanabb munkát találni.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	2277	1270	1007	1707	855	852	570	25,0%	415	32,7%	155	15,4%
2011	2560	1374	1186	1948	999	949	612	23,9%	375	27,3%	237	20,0%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

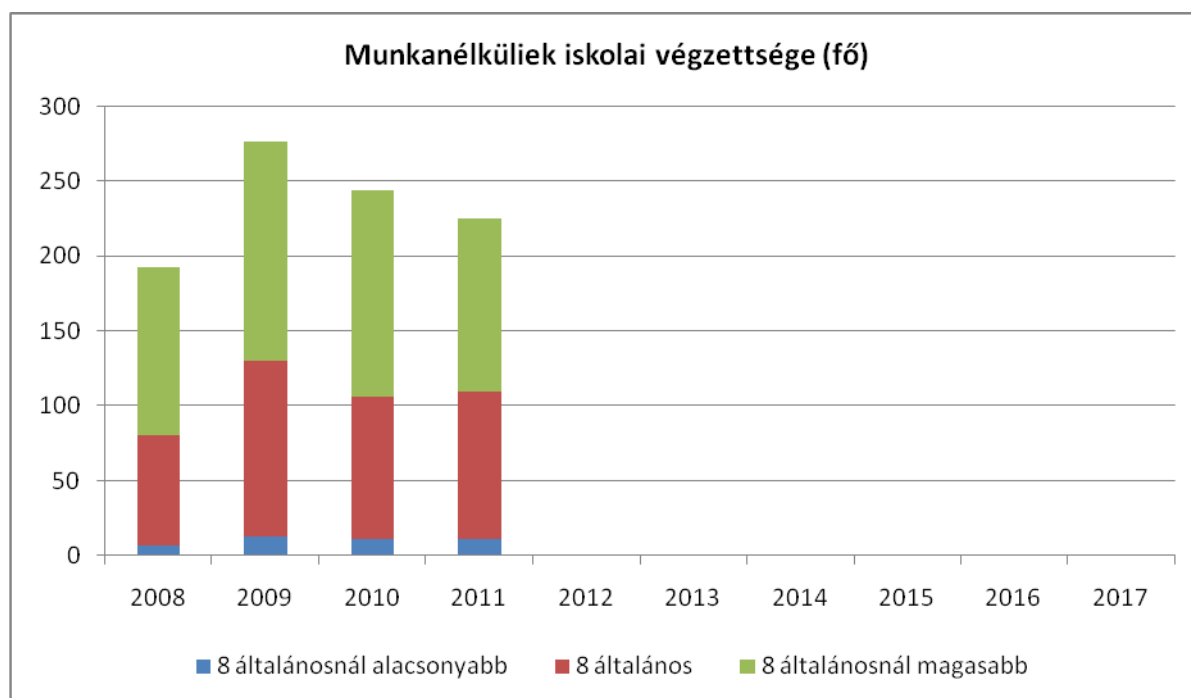
3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	192	7	3,6%	73	38,0%	112	58,3%
2009	276	13	4,7%	117	42,4%	146	52,9%
2010	244	11	4,5%	95	38,9%	138	56,6%
2011	225	11	4,9%	98	43,6%	116	51,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 2001-es népszámlálási adatok szerint meglepően magas a 15 évesnél idősebb korosztályban az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező nők száma. Majdnem háromszor annyi nő nem rendelkezett ekkor alapfokú végzettséggel, mint férfi. Természetesen ennek ismerjük a történelmi hátterét.

2011-ben viszont az adatok jelentősen változtak. A társadalmi és kulturális fejlődés eredményeképpen jelentősen csökkent az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező nők száma, de megdöbbentő, hogy a férfiaké pedig szinte ugyanannyival nőtt. Mindez azért szomorú tény, mert a rendszerváltást követően a munkanélküliség a képzettség nélkülieket és az alacsony iskolai végzettségűeket érinti elsősorban.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2010	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2011	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!
2012	0	0	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A településen nincs általános iskolai felnőttképzés.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!
2010	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!
2011	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!
2012	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

A középfokú felnőttoktatásban és a szakiskolai felnőttoktatásban részt vevők száma nem ismert.

c) közfoglalkoztatás

Helyben Berzence Nagyközség Önkormányzata a legnagyobb, sőt majdnem kizárólagos munkáltatója a közfoglalkoztatottaknak. Évente átlagosan 60-80 fő alkalmazására kerül sor 3-8 hónap időtartam terjedelemben. A település-üzemelés, település karbantartás feladatait más lehetőség nem lévén közfoglalkoztatottakkal végezteti a képviselő-testület. A foglalkoztatottak 98 %-át képzettséget nem igénylő feladatkörben alkalmazzuk. Rajtuk kívül néhány szakmunkás kerül be a létszámba. Bár a megállapítás szubjektív, de a felvételre kerülők többsége roma nemzetiségű.

Pontos adatokat azért nem jelenítünk meg a területhez, mert teljesen torz képet mutatna, illetve ezek összehasonlíthatatlanok. Ugyanúgy 1 foglalkoztatottként szerepel a 4 órában alkalmazott, mint a 8 órában, de a három hónapi, vagy a 10 hónapi munkaszerződésű.

Berzencéről kb.30 fő már második évben dolgozik közfoglalkoztatottként a vízügynél és az erdőgazdaságban, ez majdnem teljes évi alkalmazást jelent.

Elsősorban a mezőgazdasági ágazathoz tartozó helyi vállalkozók segítenek a település munkanélküliségét enyhíteni a szüretekre, betakarításokra történő napszámosok alkalmazásával.

A kereskedelmi és vendéglátó egységek jó részt családi vállalkozások, kevés alkalmazottal és szűk mozgásterű lehetőségekkel.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl.közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Berzencén a Polgármesteri Hivatal, Oktatási-nevelési intézmények, Művelődési Ház és Könyvtár, Szeretet Szociális Otthon foglalkoztat nagyobb létszámban szakképzettséget igénylő munkavállalókat. A mozgástér szűk, ezért nehéz a végzettséggel rendelkezők számára helyben elhelyezkedni. Az 1990-es éveket megelőzően tömegesen Nagyatádra és Csurgóra jártak el dolgozni az emberek. Ehhez nagyon jól kialakított buszközlekedés biztosította az utazási feltételeket. Ma mindez jelentős mértékben beszűkült. A munkalehetőségekről, továbbképzési lehetőségekről a tájékoztatás teljeskörű. A munkaügyi hivaltaltól, az önkormányzattól származó információk írásos forma nélkül is gyorsan terjednek.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat is többször szervezett roma és nem roma munkanélkülieknek tájékoztató fórumot munkalehetőségről, kedvezményes jogosítványszerzés lehetőségéről.

Az önkormányzat szintén segítette a távoli munkaközvetítők (Zalaegerszeg, Nagykanizsa) és a munkanélküliek találkozásának megszervezésében. Sajnos ezek a foglalkoztatások csak rövid ideig tartanak, amíg van mögötte munkaügyi hivatali támogatás. Komolyabb beruházás sajnos sem a településen, sem a járás területén nincs, ami munkalehetőséget biztosítana.

Berzencén az elmúlt években több vállalkozó próbálkozott a faüzem újraindításával sikertelenül, pedig ehhez szakképzett és betanított állomány is azonnal rendelkezésre áll helyben.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen, képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük.

A települést és a térséget érintő képzéseket, továbbképzéseket a fiatalok számára elsősorban a munkaügyi kirendeltség szervez. Ezeknek az alapvető hibája, hogy nem céljellegűek, a fiatalok számára szinte kizárólag csak a képzés idejére van biztosítva ilyen címen ellátás, illetve elfoglaltság.

- f) munkaerőpiaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl.felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Az előzőekben felsoroltakon kívül a Szociális Otthon hirdetett meg az elmúlt években olyan képzéseket, ahova a helyi lakosság is bekapcsolódhat. Ezen felül Nagyatádon a TIT-nél próbálkoznak többen támogatott vagy önerős képzésen részt venni és növelni az elhelyezkedés esélyeit.

Itt számos feladat vár a helyi és a roma nemzetiségi önkormányzatra, hisz jó lenne találni olyan idetelepülő foglalkoztatót, aminek munkaerő igénye kielégítéséhez megszervezésre kerülnének a helyi foglalkoztatási programok.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az önkormányzat a Start munkaprogram keretében, valamint a hosszú távú közmunkaprogramban foglalkoztatja az említett csoportba tartozó embereket közmunkásként. Ez 5-8 hónapi alkalmazást jelent évente számukra napi 6-8 órában. A helyzetükön átmenetileg enyhít, de a problémájukat nem oldja meg, mégis a legtöbben a köztes időben arra várnak, hogy majd ismét visszakerülnek a csoportba. Vélhetően vannak, akik más lehetőségben nem tudnak, de olyanok is, akik nem is akarnak gondolkodni.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A vállalkozók és egyéb munkáltatók esetében nincs adatunk arról, hogy van-e hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatottak, illetve a felvételre jelentkezők esetében. A tény, és ez sajnos ez országos jelenség, egy bizonyos kor után 45-50 év felett szinte lehetetlen elhelyezkedni. Így van ez a pályakezdők esetében is.

Intézményeink esetében nagyon minimális a mozgástér, gyakran a megüresedő álláshely elvonásával valósítjuk meg a humánusnak nevezett létszámcsökkentést, takarékoskosságot.

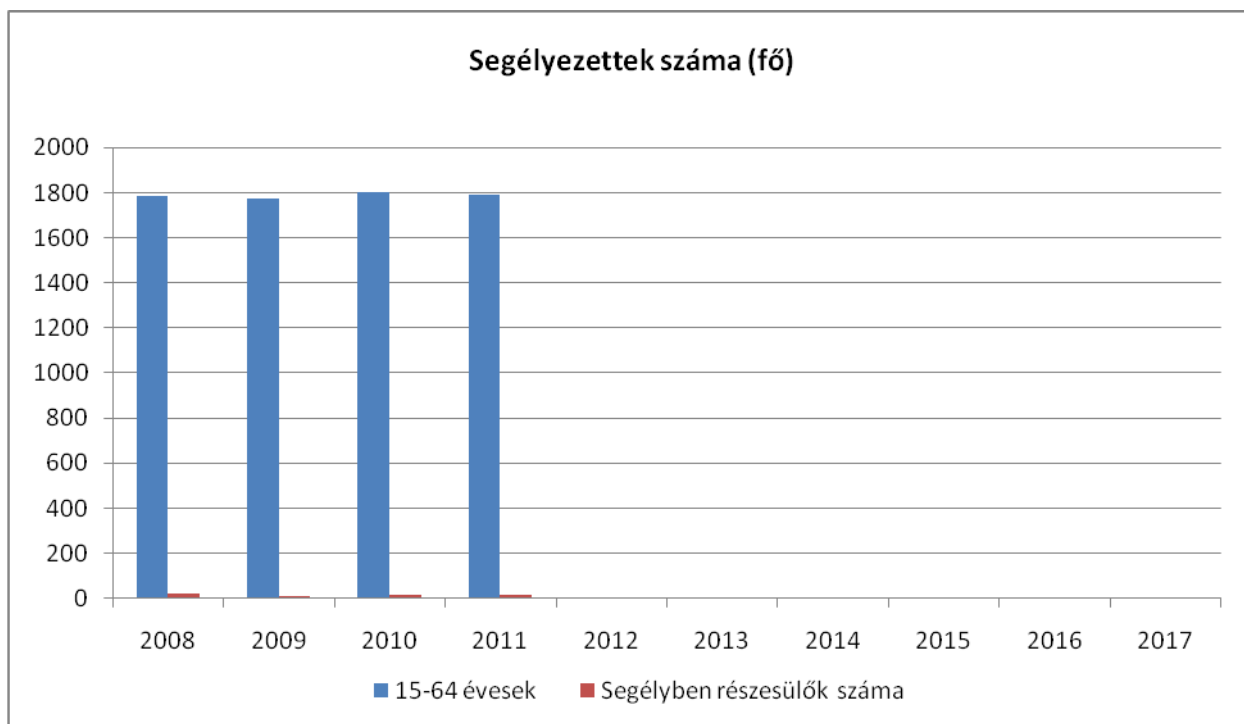
Az említett területeken meghatározott végzettséggel, bértábla szerinti besorolással dolgoznak a foglalkoztatottak. Az alkalmazottak többsége nő, a vezetők esetében az arány egyenlő a férfiakéval.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma

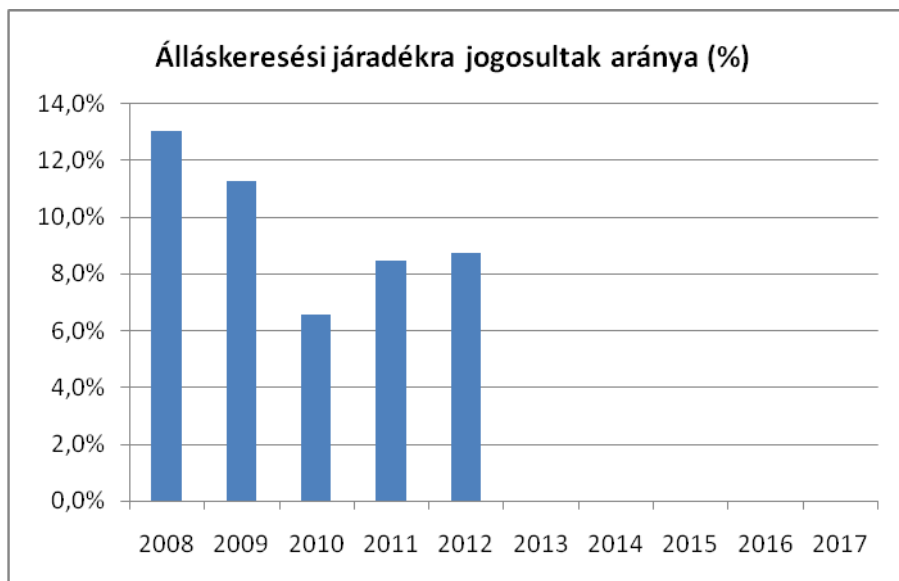
év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	1786	20	1,1%
2009	1773	14	0,8%
2010	1801	16	0,9%
2011	1792	19	1,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

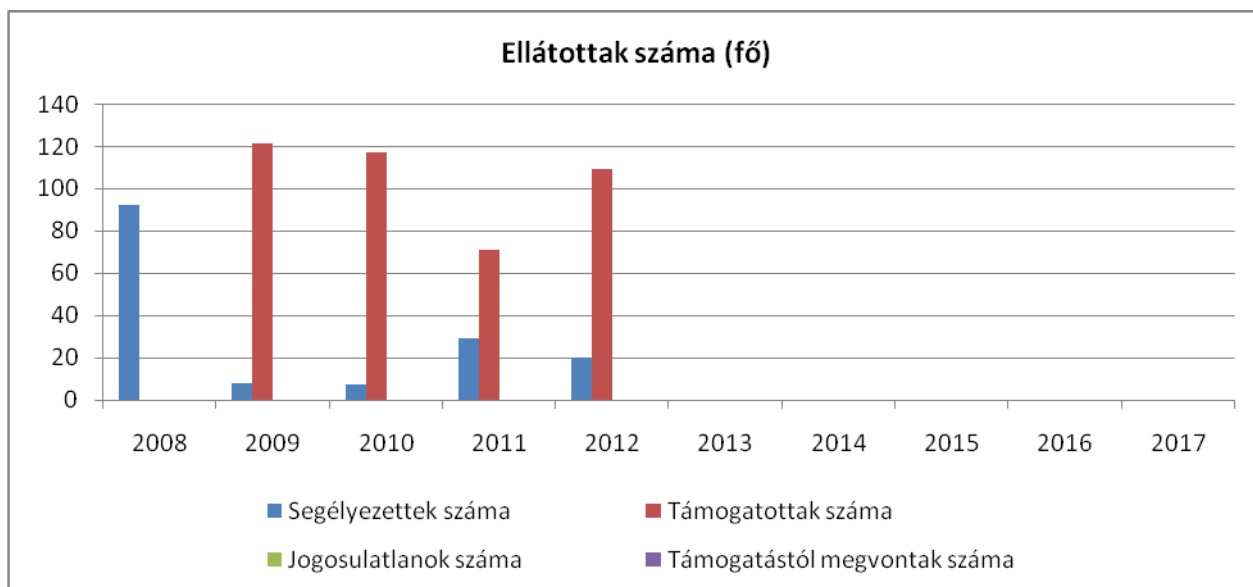
3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskereső száma	álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	192	25	13,0%
2009	276	31	11,2%
2010	244	16	6,6%
2011	225	19	8,4%
2012	230	20	8,7%

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	92	5,1	0	0	0	0
2009	8	0,5	121	44	0	0
2010	7	0,4	117	48	0	0
2011	29	1,6	71	32	0	0
2012	20	na	109	47	0	0

Az elmúlt években a szabályozók többször, hol kedvezően, hol pedig kedvezőtlenül változtak. Most éppen az van hatályban, hogy bizonyos ellátási formák juttatását (foglalkoztatást helyettesítő támogatást) egy családban csak az egyik fél kaphatja. A család másik tagja ez idő alatt lehet hivatalosan regisztrált álláskereső, de ellátás nélküli.

Hasonlóan feltételekhez van az is kötve, hogy a családban az egyik fél foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, a másik pedig rendszeres szociális segélyben részesülhet. Az előírások szigorúak.

Helyi rendeletünkben meghatározottak szerint egészségügyi okok miatt is részesülhet az ellátás nélküli, rendszeres szociális segélyben.

Ez a kör, akik hol aktív korúak ellátásában részesülnek, majd időlegesen kikerülve ellátás nélküliek, vagy éppen közfoglalkoztatottak, meglehetősen nagyszámú és szinte azonos összetételű. Bár a megállapítás itt is szubjektív, többségük a roma nemzetiség tagja.

E kör tagjai bármely állapotban vannak, akkor is állandó anyagi nehézségekkel küzdenek, melyek konfliktusok forrásai környezetük, illetve családjaik számára.

Az ellátás nélküli többszörösen kerül hátrányba, hisz sok közfoglalkoztatási programba csak FHT-és vehető fel. Helyi rendeletünkben elő van írva az FHT és a RSZS folyósításának feltételként a lakókörnyezet rendben tartása. A juttatásokat (FHT) évente felül kell vizsgálni, melynek során nézni kell, hogy a jogosultság előző egy évében legalább 30 nap munkaviszonyt, vagy önkéntes munkát tud-e igazolni az ellátott. A felülvizsgálat következtében eddig még szankcióval senkinél sem kellett az ellátást megvonni.

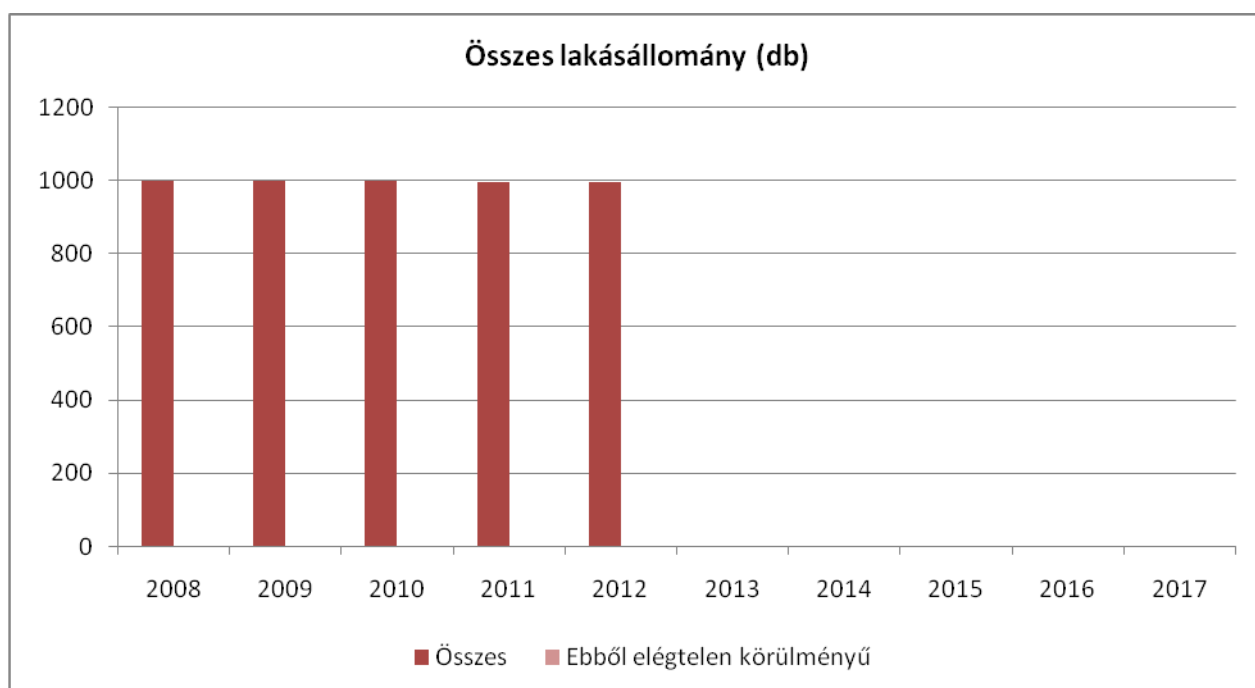
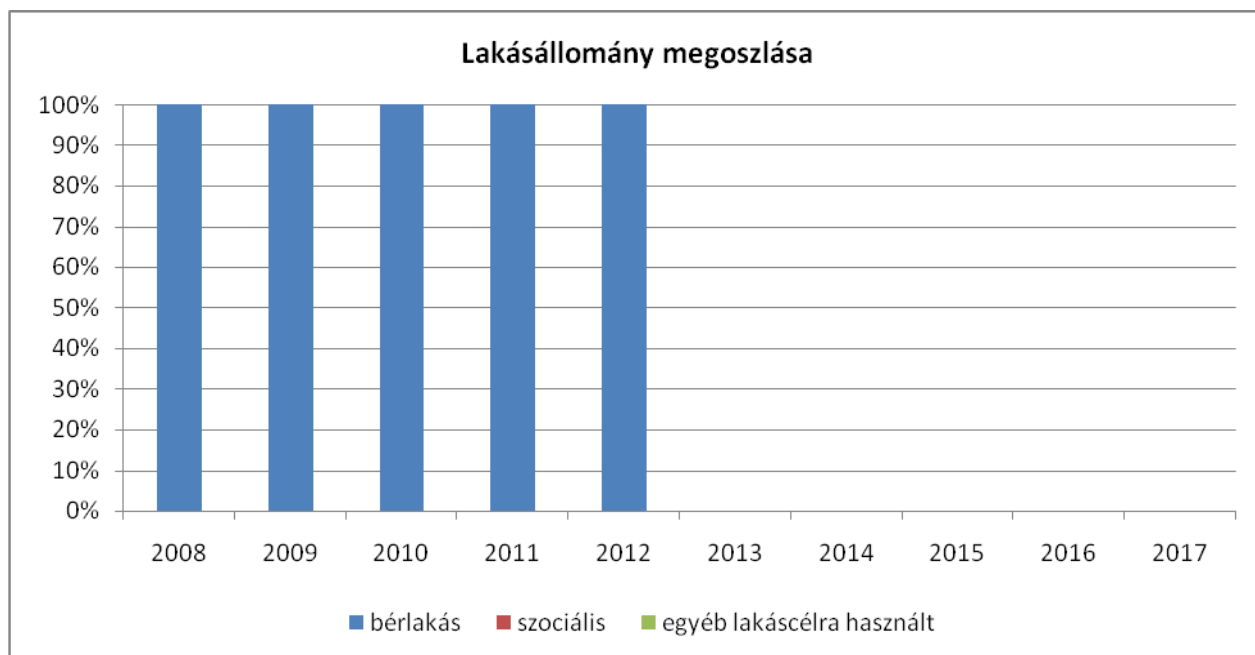
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

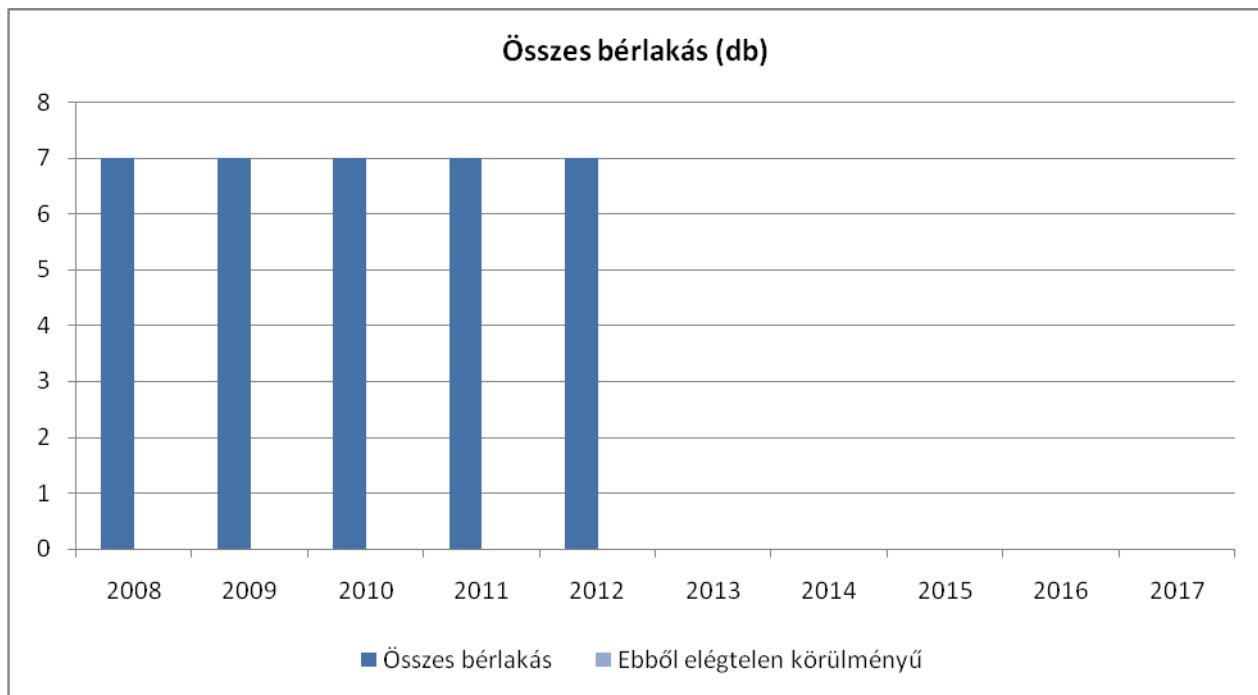
a) bérlakás állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	997	0	7	0				
2009	997	0	7	0				
2010	996	0	7	0				
2011	993	0	7	0				
2012	993	0	7	0				

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen a lakosok jellemzően saját tulajdonú házban laknak. Hosszú évek óta új lakás nem épült a faluban. A legutolsó felmérésünk alapján 120 üresen, vagy nem lakás céljára használt családi házat jegyeztünk fel. Számuk azóta csak növekedett, ez mind a tulajdonosoknak (gyakran máshol élő örökösök) és az önkormányzatnak is komoly, olykor kezelhetetlen problémát okoz. A lakások száma 2008-tól csökkent, mert lakhatásra már alkalmatlanok voltak és le kellett bontani. A szolgálati lakásokból önkormányzati bérlakások lettek változatlan funkcióval.

b) szociális lakhatás

Berzence Nagyközség nem rendelkezik szociális bérlakással. Alkalmanként (évente 1-1 fő) érdeklődik, hogy van-e üres lakása az önkormányzatnak, mert szeretné igénybe venni. A családi veszekedések miatt jut a házastárs valamelyikének ez a megoldási lehetőség az eszébe.

c) egyéb lakáscélra használt, nem lakáscélú ingatlanok

Megbízható adataink nincsenek arról, hogy kik és hányan laknak és mennyi ideig ilyen ingatlanokban.

d) lakhatást segítő támogatások

2008-tól 2010-ig folyamatosan növekedett a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma. Ez azt jelentette, hogy egyre több lett a rászoruló, illetve a lehetőségről és a feltételekről folyamatosan informálódtak a rászoruló.

A szabályozók lényegesen kedvezőbb alakulásának köszönhetően nagyságrendekkel nőtt a támogatásban részesíthetők száma 2011. évre. Ez a magas szám állandósult 2012-re is.

e) eladósodottság

Megbízható adataink nincsenek erről a területről sem, mert nem vezetünk ilyen jellegű kimutatást. Tapasztalataink azért vannak. Közmunkásaink többsége számára foglalkoztatásuk alatt valamilyen letiltást érvényesíteni kell.

A más területen munkahellyel rendelkezők esetében is gyakran kell a szolgáltatók tartozásait adók módjára megkísérelni behajtani. Az érintettek közül sokan vannak, akik csak olyan és minimális jövedelemmel rendelkeznek, amiből a letiltás sem foganatosítható.

A helyi adókból is sokat így kell behajtani, bár ez már nem csak vagyoni, jövedelmi helyzet kérdése, hanem az adózási morál érvényesülése.

A szolgáltatók felé, (telefon, villany, gáz, stb.) néhány esetben hatalmas tartozások halmozódtak fel, a végrehajtó gyakran küld árverési hirdetményt is. Jól látszanak azok a helyzetek is, amikor a nehéz szociális és anyagi helyzetben lévő emberek, családok keresik a kiutat az eladósodás elől, havonta kis összegben (1000-2000 Ft) vonhatjuk felhatalmazás alapján le jövedelmükből a helyi adót, vagy feltöltő kártyás a villamos áram igénybevétele, stb.

Berzence Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete nem építette be a helyi rendeletébe az adósságcsökkentési támogatás nyújtásának lehetőségét, feltételeit, így értelemszerűen senki nem részesül ebben az ellátásban.

- f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település közigazgatási területének szerkezete összefüggő, egységes egész, nem tagolódik külterületekre, megkülönböztetett telepekre.

A 2011. évi népszámlálási adatok alapján 879 lakás rendelkezik hálózati vízzel, 7 házi vízművel biztosítja saját ellátását. Melegvíz folyóvizet 837 lakásban találunk, 850-ben van vízöblítéses wc, 801 lakásból a közcsatornába folyik a szennyvíz, 85-en pedig saját szennyvíz tárolóba gyűjtik az elhasznált vizet.

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetősége teljeskörű, villany, gáz, kábeltelevíziós csatlakozási lehetőség minden utcában adott.

Helyi tömegközlekedés a település mérete miatt értelemszerűen nincs, de autóbusszal, vonattal még mindig jónak mondható a településre, illetve az onnan más városokba történő utazás lehetősége. Közúton szintén jól kiépített úthálózat biztosítja az el, illetve ideutazást, természetesen az utak állapotán van javítani való.

Mivel Berzence kimondottan falusias környezetű, így nincsenek a településen és környékén olyan üzemek, amelyek a környezetet esetlegesen szennyezhetnék. A nagyobb üzemek hiánya persze a foglalkoztatás számára nem kedvező állapot.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Berzence Nagyközségben szegregált lakókörnyezetben nem élnek emberek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a.) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b.) a fogorvosi ellátásról,
- c.) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d.) a védőnői ellátásról,
- e.) az iskola-egészségügyi ellátásról

A települési önkormányzat a környezet- és település egészségügyi feladatok körében gondoskodik:

- a.) a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról,
- b.)** biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását,
- c.)** folyamatosan figyelemmel kíséri a települési környezet egészségügyi helyzetének alakulását és ennek romlása esetén - lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező

és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát,
d.) együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma
2008	2	0	0
2009	2	0	0
2010	2	0	0
2011	2	0	0
2012	2	0	0

Forrás: TelR, KSH Tstar

Településünkön a lakosságszámra való tekintettel a felnőtt és a gyermekek ellátására két háziiorvosi körzet működik. Az orvosi rendelők épülete akadálymentesített, de nem mindenben felelnek meg helyiségei a fogyatékkal élők számára. A két háziiorvosi szolgálathoz összesen 2475 fő ellátott tartozik. A szabad orvosválasztás miatt természetesen előfordul, hogy más település lakói a berzencei háziorvosokhoz vannak bejelentkezve, illetve fordítva is.

A fogorvos esetében hasonló a helyzet, nála az ellátásba ugyanennyien vesznek részt.

A szakorvosi ellátást igénylő betegeket a háziorvosok Csurgóra és Nagyatádra a járóbeteg ellátó rendelőkbe utalják.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl.népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz történő hozzáférés esetében is érvényesülnie kell az esélyegyenlőség elvének.

Berzence Nagyközség területén a háziorvosok és a fogorvos is vállalkozóként végzi tevékenységét. Biztosítják a különböző korosztályok részére a kötelező, szűrővizsgálatok ellátását, megszervezését.

Más egészségügyi szervezettel együttműködve szervezik azokat a szűrővizsgálatokat, amelyek a helyi lakosság ellátása, egészségének megőrzése, valamint a betegségek kialakulásának megelőzése érdekében szükségesnek tartanak.

Az egészségügyi szűrővizsgálatok végzését a saját területét érintően végzi a védőnő, de szervez és közreműködik

a településen lévő további szűrőprogramokban is.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A rehabilitációs ellátást a háziorvosok, illetve szakorvosok vagy arra alkalmas intézményben (kórház) írják ki, esetleg kezelésekre történő bejárással (Nagyatád Fürdő) biztosítják. Mellette az otthoni rehabilitációs kezelés is megoldható (Barcsról járnak ki) a háziorvos előírása alapján.

A fejlesztő és rehabilitációs szolgáltatás a település lakói számára elérhető, igénybevételük helyszíne az ellátási forma által meghatározott.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Berzence Nagyközség Önkormányzata az Önkormányzati Főzőkonyháról biztosítja a bölcsődések, óvodások, általános iskolások, valamint a szociálisan rászorulóknak részére a közétkeztetést.

A korosztályoknak megfelelő gyermekétkeztetési ellátás megoldott, hisz az étrend összeállításánál ez figyelembe vételre kerül. Orvos által jóváhagyott étrend alapján történik a közétkeztetés.

A szociális étkeztetést igénybevevők számára az ebéd kiszállítása gépjárművel történik. A főzőkonyháról a hétfégi ellátás egyenlőre nem garantált, de a helyi állami intézményből erre is van lehetőség.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sportoláshoz, sportprogramokhoz való hozzáférés helyben és a szűkebb környezetünkben biztosított.

Az általános iskola környezete évtizedes hagyományai lehetőséget nyújtanak a tömegsport és a versenysport megszerettetésének.

Kiemelkedő eredményeket mondhatunk magunkénak a kézilabda sportágban általános iskolás korosztályban. Méltán

lehet büszke azokra, akik magasabb szintű bajnokságban játszanak, vagy válogatott színekben és a játék alapjait helyben sajátították el.

Az utóbbi években kiépült a korosztályos labdarúgás minden szinten történő versenyeztetése és szerepeltetése az

általános iskolában. Ez bázist és együttműködő partnert biztosít a helyi labdarúgó sportegyesületnek, ahol éppen

ebben az évben érték el az eddigi legjobb eredményüket (a megyei I. osztályban jogosultak indulni).

Tömegsport szinten kedveltek az asztalitenisz versenyek minden korosztály számára. Az asztalitenisz egyesület

korlátozott lehetőségei miatt szűk körnek biztosít versenyzési lehetőséget. Egyre népszerűbb az úszás is, a rendszeres évi úszásoktatás mellett Csurgó színeiben a versenyzésre is lehetőségük van a tehetségesebbeknek.

A helyi sportprogramok mellett a csurgói és a nagyatádi sportesemények a település lakói számára szurkolóként és versenyzőként is páratlan lehetőségeket biztosítanak.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A házi segítségnyújtás ellátását a közvetlen környezetben lévő önkormányzatok társulása (Csurgó székhellyel) által működtetett intézmény szervezi. Június 30-ig a jelzőrendszeres házi segítségnyújtást a Családsegítő végzi.

A járási szintű önkormányzati társulás működteti a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot, így településünkön

is ellátják az ezirányú feladatokat. További közösségi ellátás nincs településünkön, amit az önkormányzat biztosít,

de a lehetőségek bővítése a helyben található állami fenntartású Szeretet Szociális Otthonnal való együttműködés keretében biztosítható.

Az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető. E tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése a szolgáltatások nyújtásakor álláspontunk szerint nem érhet.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A területre vonatkozóan nincsenek olyan jellegű információink, amelyek a hátrányos megkülönböztetést

igazolnák bármely csoport számára.

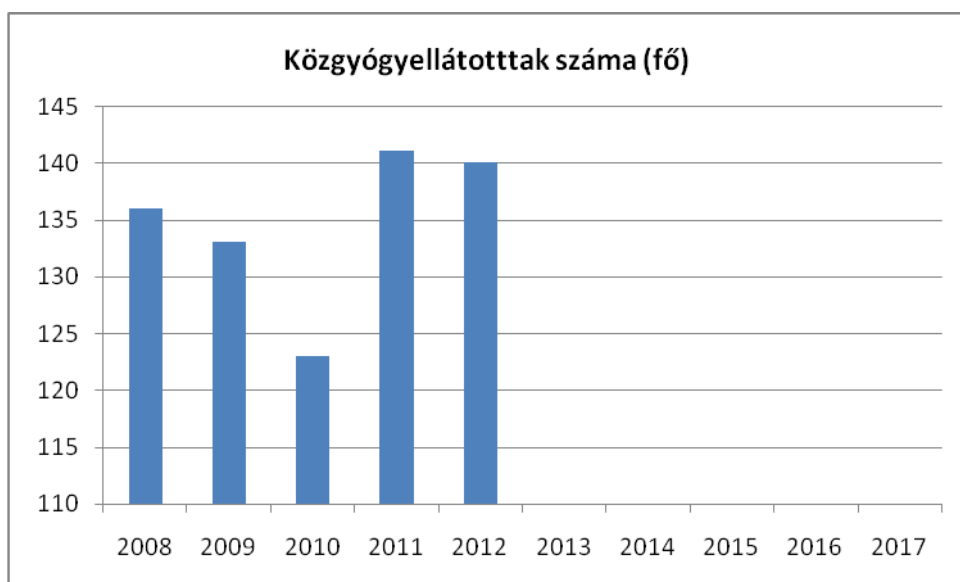
- h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Plusz hátránykompenzáló szolgáltatásokról nem tudunk, csak ami az ellátórendszer keretein belül adható.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	136
2009	133
2010	123
2011	141
2012	140

Forrás: TelR, KSH Tstar

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személyek részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt, alanyi, normatív és méltányossági alapon. Ebből az első kettőnek a megállapítása 2013.01.01-től járási hatáskörbe tartozik. Szubjektív képünk van arról, hogy milyen sok embernek kell rendszeresen gyógyszert szedni és ennek havonta jelentős kiadási oldala van. A táblázat adataiból viszont konkrétan látjuk, hogy milyen sok embernek van támogatásra szüksége a költségei biztosításához, az ellátáshoz való hozzájáruláshoz.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	18
2009	19
2010	17
2011	16
2012	19

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Jelenleg az önkormányzat hatáskörében a méltányos alapon történő ápolási megállapítás marad. Ennek árnyoldala, hogy részben nem kötelező adni, illetve a juttatás biztosításának nyújtása nem csak a döntéshozók szándéka, hanem a település anyagi lehetőségén is függ.

3.7 Községi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai

Az önkormányzati feladat és hatáskörök a képviselő-testületet illetik meg. A települési képviselők száma polgármesterrel együtt 7 fő. A testület a munkatervében meghatározottak szerint ülésezik, alapvetően ezek a fórumok mindenki számára nyitottak. Kivételes esetben SZMSZ-ben szabályozottak szerint kerül sor zárt ülésre. Évente egy alkalommal kerül sor a közmeghallgatásra, amely szintén testületi ülésnek számít tartalmi és formai oldalról egyaránt.

A helyi kultúra és művelődés, valamint a hagyományok ápolásának, a rendezvények megszervezésének fő színtere a Zrínyi Miklós Művelődési Ház és Könyvtár. Színjátszókör, néptáncsoport és Nyugdíjas Klub is működik a településen.

Két alapítvány is van a faluban, amelyek egyéneket, közösségeket támogatnak, de kulturális rendezvény szervezésével teszik színesebbé és változatosabbá a településen élők napjait (Szeretet Templom Alapítvány, Berzencéért Alapítvány).

A közösségi élet szinterei, szervezői az egyesületek is (Asztalitenisz Egyesület, Tűzoltó Egyesület, Sportegyesület). Csurgón működik a mozgáskorlátozottak egyesülete, amelynek néhány berzencei tagjai is

van. Az önkormányzat az egyesületeket, alapítványokat és civil szervezeteket lehetősége függvényében támogatja.

- b) közösségi együttélés jellemzői (pl.etnikai konfliktusok és kezelésük)

Kimondottan etnikai konfliktusok nincsenek a településen. Az együttélés szabályait olykor egy-egy fő vagy család szegi meg, így az intézkedések is ennek megfelelőek.

- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományok, önkéntes munka, stb.)

A település szervezett vagy spontán közösségei részt vesznek a helyiek vagy más bajbajutottak számára történő gyűjtési akciókban (Vöröskereszt, Családsegítő, Iskolai csoportok, Diákönkormányzat).

A települési önkormányzat beiskolázási támogatás nyújtásával segít a családokon.

A roma nemzetiségi önkormányzat anyagi forrását a gyermekek támogatására (iskolai eszközök beszerzése, mikulásnap csomag) és a közösségi rendezvény megtartására (roma falunap) fordítja.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Berzence Nagyközségben első alkalommal 2010-ben került sor cigány kisebbségi önkormányzat választására. Képviselőik így első alkalommal kerültek ebbe a szerepkörbe, ahol a céljuk az volt, hogy a helyi cigány kisebbségbe tartozó lakosokat összefogják, érdekeiket képviseljék. Ez nagyon nehéz feladat, hisz a jó szándék mellett sem tapasztalattal sem kellő anyagi forrással nem rendelkeztek. Az állami támogatás és a pályázat útján kapott pénz nagyon szűk mozgásteret biztosított számunkra. A képviselő-testület tagjai sorstársaikkal azonosan napi anyagi és megélhetési gondokkal küzdenek, így szinte lehetetlen hatékony közösségi munkát végezni.

2013. január 1-től a törvény erejénél fogva elnevezésük Berzencei Roma Nemzetiségi Önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs megbízható kimutatás a mélyszegénységben élők, valamint a közülük munka nélkül lévők számáról.	Adatgyűjtés módjának felkutatása, információ szerzés az 1992. évi LXIII. törvénynek megfelelően
Nem regisztráltatja magát valamennyi munkanélküli	Tájékoztatás, információk elérhetővé tétele a támogatásokról, segítség a munkaügyi hivatalokba történő eljuthoz.
Adathiány a felnőttoktatásban résztvevőkről.	Adatgyűjtés a munkaügyi központ és a felnőttoktatási intézményekkel való kapcsolatfelvétellel, tájékoztatás, információ nyújtás az alacsony iskolázottság javítására.
Nincs megbízható adatunk a szűrőprogramokon való 60 éven felüliek részvételéről.	Helyi kezdeményezésű szűrőprogramok szervezése az egészségügyi ellátás és a szociális ellátás szakembereinek segítségével.
Nem rendelkeznek az emberek információval arról, hogy számukra mit jelent az esélyegyenlőség biztosítása.	A berzence.hu honlapon Esélyegyenlőség cím alatt link kialakítása. Itt információt biztosítunk az egyenlő bánásmódról, a diszkriminációval kapcsolatos kérdésekről, az Egyenlő Bánásmód Hatóság eljárásáról. További jogsegélyi

	lehetőségekről, szervezetekről. Az elkészült HEP is ide kerül feltöltésre, hogy mindenki számára biztosítva legyen az elérhetősége.
Magas a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező munkanélküliek száma	Szakképzés szervezése
Sokan nem tudnak elhelyezkedni középfokú, vagy annál magasabb végzettséggel rendelkezők	A szükségletek figyelembevételével átképzés szervezése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Az előzőekben található táblázatok adatai alapján (öregedési index) jól nyomon követhető, hogy a 0-14 éves korosztály létszáma folyamatosan csökken, a 65 év felettieké pedig ugyan stagnál (helyi sajátosságok miatt), de állandó magas értékkel. Ha a fiatalokhoz vesszük még a 15-17 éves korosztály adatait, akkor is megállapítható, hogy több, mint másfélszerese e két korosztály létszámának a felső kategóriába tartozók száma.

Ismerve különösen az általános iskoláskorúak számát az elmúlt 10-12 év alatt több, mint száz gyermekkel kevesebben vannak ma. Ugyanez elmondható az óvodások esetében is, ahol éppen tíz éve szüntették meg egy csoportot a képviselő-testület. A megmaradt két csoportban kezdetben a beiratkozások alapján zsúfoltság volt, mára ez is megszűnt, hisz éppen, hogy meghaladja az óvodások száma (53 fő) a felvehető létszámot (50 fő).

A születendő gyermekek száma szintén folyamatosan csökken és tartósan nagyon alacsony. Tendencia, hogy egy-két gyermek vállalása jellemző, kivétel ez alól a hátrányos helyzetben lévők és a roma családok esetében van.

A születendő gyermekek többsége így azonnal bekerül abba a helyi ellátó rendszerbe, amely különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal igyekszik segíteni őket és családjaikat. Ezek az intézkedések csak átmenetileg enyhítik a nehéz helyzetben lévők gondjait, de megoldani nem tudják, sőt ez már jóval meghaladja azt a kategóriát, amit helyi esélyegyenlőségi program keretében kompenzálni lehet.

A hátrányos helyzetben, szegénységben nevelkedő gyermeknek minimális esélye van ebből a közegeből kiemelkednie. A szegénység így újratermelődik az érintettek száma folyamatosan nő, a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, nemzedékekre átöröklésének megakadályozása már társadalmi léptékű feladat.

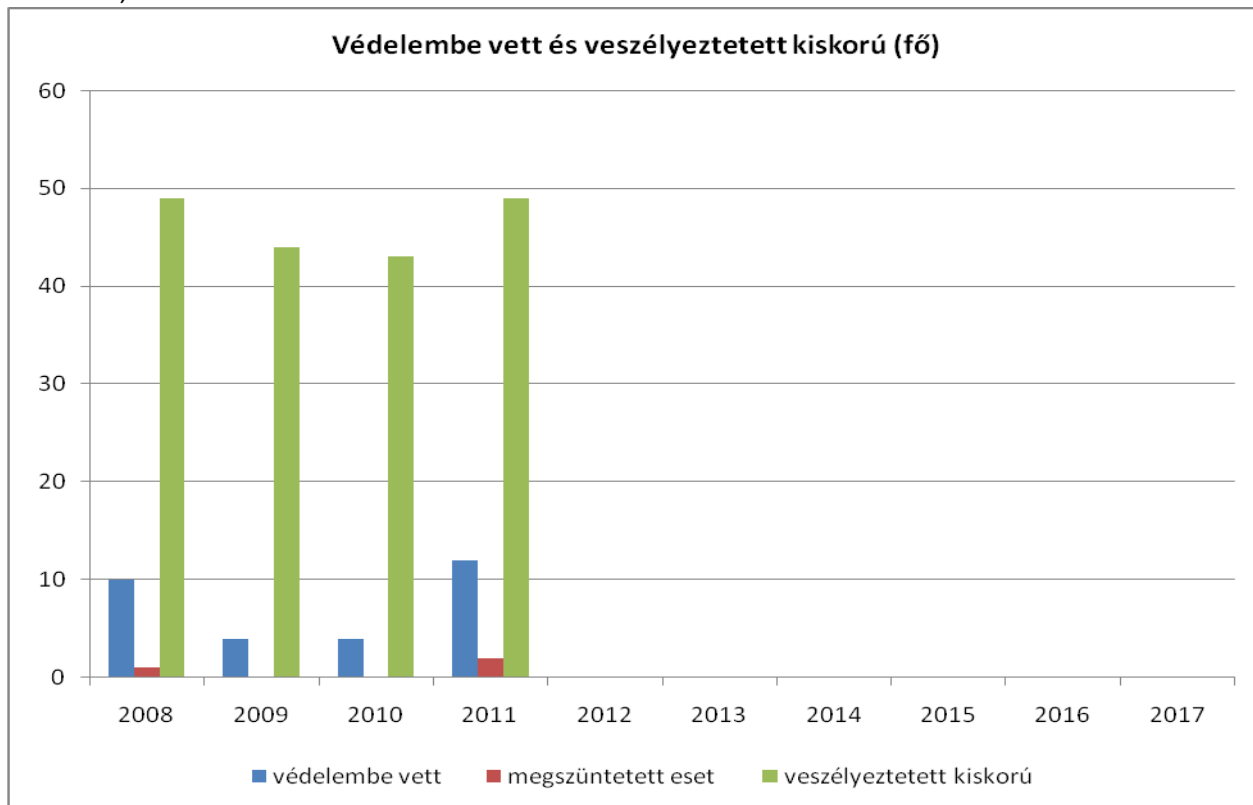
- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma, aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	10	1	49
2009	4	0	44

2010	4	0	43
2011	12	2	49

Forrás: TeIR, KSH Tstar

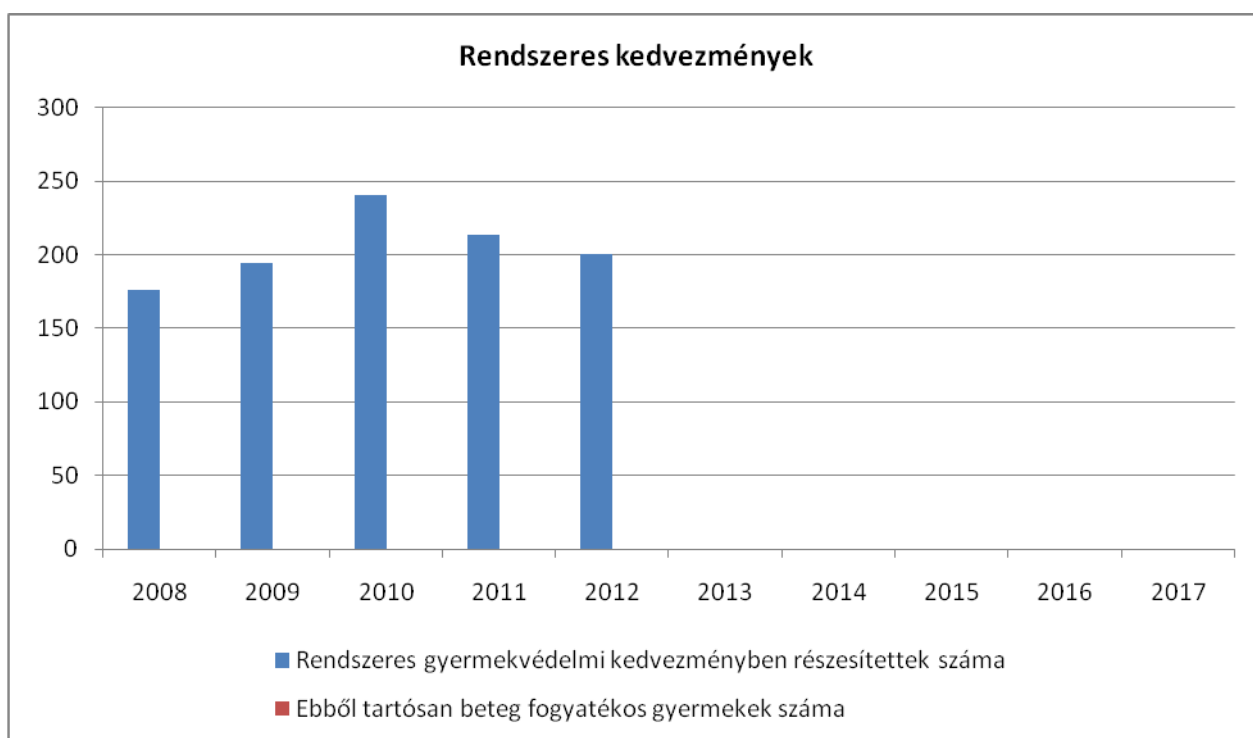
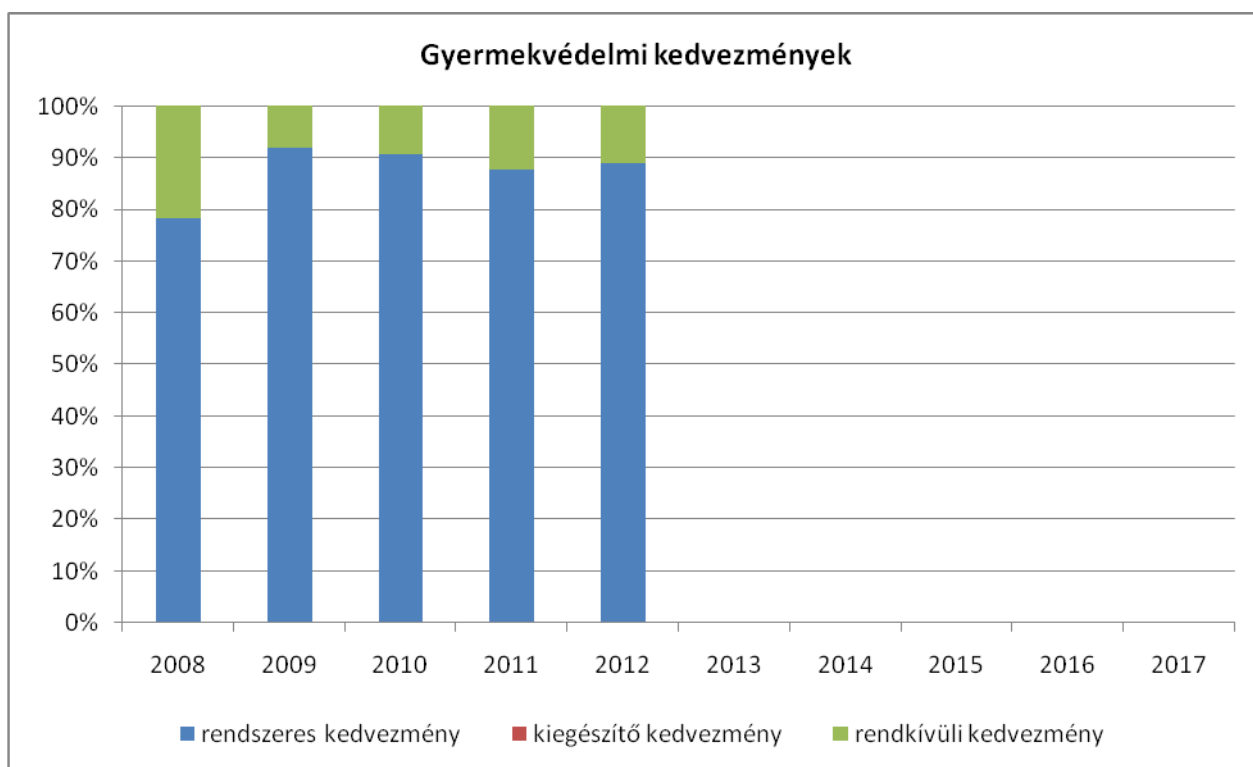
Amennyiben a kiskorú gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődése bármely ok folytán veszélybe kerül, a települési önkormányzat jegyzője, 2013. január 1. óta a gyámhatóság, védelembe veszi a gyermeket. A védelembe vett gyermekek száma nem, de a veszélyeztetetteké már a 0-17 éves korosztályhoz képest jelentősnek számít. Az esetek néhány családot érintenek. A védelembevételre elsősorban az iskolai hiányzások miatt került sor.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	176	0	0	0	49

2009	194	0	0	0	17
2010	240	0	0	0	25
2011	213	0	0	0	30
2012	200	0	0	0	25

Az adatok alapján megállapítható, hogy 2008. óta folyamatosan növekszik az egyébként csökkenő gyermeklétszámon belül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma. Ez az ellátási forma a nyugdíjminimumhoz viszonyított, egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítható meg. Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben akkor részesülhet a gyermeket nevelő család, ha időszakosan létfenntartási gondokkal küzd vagy a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerül. Az adatokból kétféle következtetés vonható le. Növekszik vélhetően azon családok száma, akiknél a jövedelmi helyzet romlik, illetve az eddig is nehéz helyzetben lévőknél a gyermekek száma tovább emelkedik.

2012. évben ugyan látszik egy megtorpanás a folyamatban, de nem tudjuk, hogy ez a kedvező változás elindulását jelenti-e. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők a gyermekétkeztetést ingyenesen vehették igénybe, de jogszabály további kedvezményeket is biztosított számukra (ingyenes tankönyv). Ezen felül évente kétszer „egyszeri támogatásként” 5800 Ft-t kaptak (2012. novemberétől Erzsébet utalvány formájában).

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Kimondottan helyi támogatás a gyermekek, illetve a gyermeküket nehéz körülmények között nevelő szülők számára a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás. A 4.1.2. számú táblázat utolsó oszlopa tartalmazza a támogatottak számát. Ezen felül az önkormányzat évek óta beiskolázási támogatást ad azoknak az általános iskolai, középiskolás, valamint felsőfokú intézményben tanulóknak, akik tanulmányaikhoz, illetve költségeikhez máshonnan kedvezményt nem kapnak.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	25	40	33	150	0	25
2009	27	57	24	112	0	32
2010	37	62	27	99	0	57
2011	27	75	25	95	2	68
2012	32	71	14	81	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Ez a juttatási forma, ami a táblázatban szerepel, többségében a gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. A folyamatosan csökkenő gyermeklétszám ellenére a kedvezményekre szorulóak száma egyenesen növekszik. A nyári gyermekétkeztetésben 2012-től senki sem részesül, ennek oka, hogy az önkormányzatok részére ez már nem teljesen 100 %-ban finanszírozott. Berzence Nagyközségnek nem volt az elmúlt évben olyan forrása, amelyet e feladatra tudott volna átcsoportosítani, sajnos ez a mostani nyári időszakra is vonatkozik.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Berzence településen nem élnek magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek, így értelemszerűen anyanyelvüknek és kulturális helyzetüknek megfelelő pedagógiai program sem készült.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nem élnek szegregált, telepszerű lakókörnyezetben gyermekek.

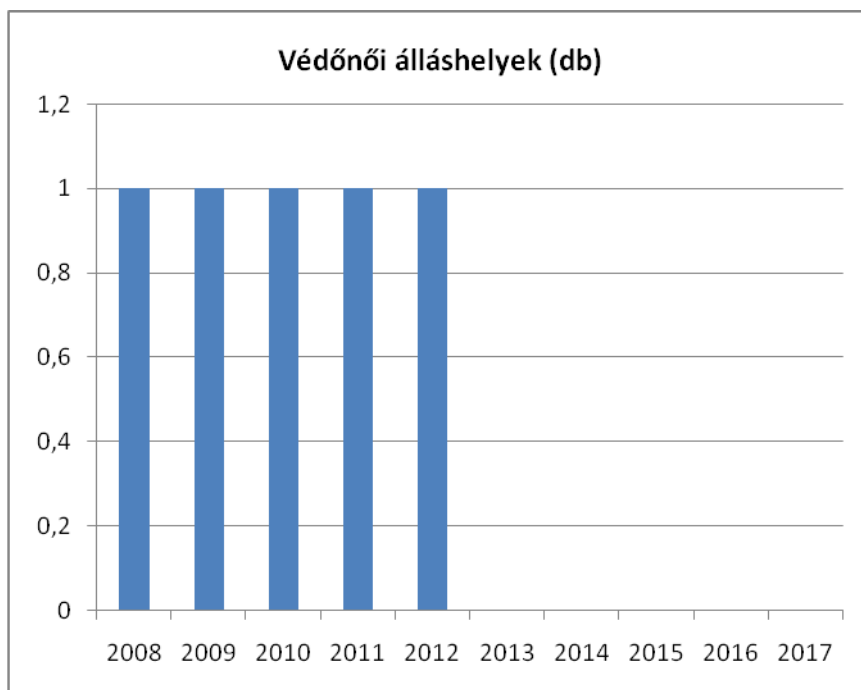
4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	81
2009	1	80
2010	1	75
2011	1	72
2012	1	70

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Berzencén 1 fő védőnő látja el a számára előírt feladatokat. A táblázat adatai nem teljesek, hisz valamennyi korosztályhoz kapcsolódó védőnői tevékenység rá hárul. A védőnői szolgálat személyi és tárgyi feltételei biztosítottak, az ellátás színvonala is ennek megfelelően magas és teljeskörű.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl.házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)
- c) 0-7 éves korúak speciális (egészségügyi-, szociális-, oktatási) ellátási igényeire (pl.korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Csak azokról a 0-7 éves korú gyermekekről vannak adataink, akik bölcsődébe, óvodába járnak és fejlesztésre szorulnak. Az óvodában heti meghatározott óraszámban logopédus dolgozott, aki a feladatkörébe tartozó esetekben már ebben a korai gyermekkorban ellátta a fejlesztési feladatokat. Nincsenek adataink azokról a gyermekekről, akiknek ellátása speciális intézményekben biztosított és más településen történik.

4.3.2. Gyermekorvosi ellátás jellemzői

Az anyag előző részeiben már jeleztük, hogy Berzencén nincs különválasztva a felnőtt és a gyermekorvosi ellátás, két vegyes körzettel rendelkezünk.

- d) gyermekjóléti alapellátás

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	1	15	0	10
2009	1	14	1	10

2010	1	15	2	10
2011	1	15	2	10
2012	1	14	2	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Berzencén az 1990-es években még három csoporttal működött bölcsőde teljes kihasználtsággal. Időközben ezt egy csoportosra kellett csökkenteni. Valamennyi gyermek jelentkezését elfogadja az intézmény, ezért magasabb a beiratottak száma a férőhelyekénél. A kihasználtság így is 80-85 %-os a férőhelyek arányában. Évenként 1-2 fő az aki teljes térítési díjat fizet.

Berzence Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete által kiépített és működtetett teljeskörű intézményhálózat gondoskodik a gyermekek nappali ellátásáról. Így nem volt szükség családi napközi létrehozására.

e) gyermekvédelem

Több közreműködő részvételével biztosított a gyermekvédelem. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmények megállapítása jegyzői hatáskörbe tartozik, rendkívüli gyermekvédelmi támogatást a polgármester állapít meg. Védelembevétel, a gyermekek nevelőszülőnél, gyermekotthonban történő elhelyezésének feladata a járási gyámhivatal hatáskörében van.

Valamennyi hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek felvételre kerül a település óvodájába, bölcsődéjébe. Teljes ellátásuk ingyenes, de ennek ellenére a szülők nem hordják el gyermeküket rendszeresen az intézményekbe.

A járás települései társulás formájában működtetik a Gyermekjóléti Szolgálatot, mivel heti két alkalommal van helyben ügyfélfogadásuk, így a bajbajutottak számára a segítségnyújtás lehetősége elérhető.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A Gyermekjóléti szolgálattal együttműködve, segítségükkel tudjuk a nevelőszülői, az anyaothoni elhelyezést biztosítani a rászorulóknak részére, helyben ilyen ellátásra nincs mód.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős programokhoz való hozzáférés

A helyi sportolási lehetőségeket az általános iskola és a sportegyesület biztosítja a gyermekek számára. A tanórai testnevelésen túl a tömegsport foglalkozásokon, versenysportba való bekapcsolódás adja a sportolási kereteket. A környező településeken a magasabb szintű versenyzési lehetőség, valamint számtalan sportprogram elérhető.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei), ingyenes tankönyv

Az önkormányzati főzőkonyha biztosítja a gyermekétkeztetést. Ez csak a szorgalmi időszakban, és munkanapokon történő ellátást jelent. Hétvégi és szünidei étkezés nincs. A kedvezményezettek részére az ingyenes, illetve 50 %-os térítési díjfizetés kötelezettség minden esetben érvényesül.

A nyári gyermekétkeztetést 2012. óta nem tudja az önkormányzat nyújtani, mert a rászorulóknak töredéke után kapnánk normatív támogatást, a többit pedig saját erőből kellene biztosítani, de erre nincs fedezete a településnek. A jogosultak részére a jogszabályi előírásoknak megfelelően az ingyenes tankönyv rendelkezésre állt a helyi általános iskolában.

2013/2014-es tanévre vonatkozóan ez már az állami fenntartó hatáskörébe tartozik.

- i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Ehhez a területhez kapcsolódóan nem rendelkezünk adatokkal.

- j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

Nincs az ellátórendszerek keretein belül pozitív diszkriminációt eredményező juttatás, illetve szolgáltatás.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

Az előzőekben megjelentetett táblázatok tartalmazzák a rendszeres gyermekvédelmi támogatásra jogosultak számát. Közülük többen az óvodában és az iskolában a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetűek kategóriájába tartoznak.

Ezért nagyon fontos, hogy lehetőségük van nagyon hamar bölcsődébe és az óvodába bekerülniük. A legkisebbeknél sokszor nehéz eldönteni, hogy az ingerszegény környezet vagy valóban képességbeli problémák okozzák-e a lemaradást társaiktól.

E tanév végéig településünkön dolgozott szakember (logopédus), aki már az óvodában elkezdte a gyermekek rendszeres szűrését, fejlesztését.

A beszédhibás, beilleszkedési, tanulási, magatartási gondokkal küzdő gyermekekre, tanulóira kiemelt figyelem irányult és maximális segítségnyújtási lehetőség.

Intézményeinkben e problémákkal küzdő gyermekek társaikkal együtt, egy közösségben részesültek ellátásban, továbbá speciális fejlesztésben. A hátrányok leküzdésére felzárkóztató foglalkoztatások, korrepetálások, és egyéb pályázati támogatással megsegített foglalkozások szervezésével segítettek a pedagógusok a rászorultaknak. A tehetséggondozás mindig hálásabb feladat és látványosabb az elért eredmény sikerekben mutatkozik meg. Helyi pedagógiai programjaink szintén kiemelten kezelik e terület felkarolását.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		db
Az óvoda telephelyeinek száma		1
Hány településről járnak be a gyermekek		0
Óvodai férőhelyek száma		50
Óvodai csoportok száma		2
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):		7órától 17 óráig
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()		2 hét
Személyi feltételek	Fő	Híányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	4	0

Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	2	0
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen egy óvoda működik, 2011. szeptemberétől óvoda és bölcsőde közös intézményként. A 3-6 éves korúak részére 2 csoportban 50 férőhely áll rendelkezésre. Más településről nem jár be gyermek, az ellátási körzet megegyezik Berzence közigazgatási területével.

A személyi állomány létszámában teljes, az óvodapedagógusok száma, végzettsége az előírásoknak megfelelő. Néhány óras takarítói és karbantartói állás biztosítása tovább javítana a feltételeken. A nyitva tartás a helyi igényekhez igazodik. A nyári karbantartási, takarítási szünet minimális 2 hetes időtartamú.

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat- ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	65	2	50	1	68	0
2009	64	2	50	1	66	0
2010	70	2	50	1	73	0
2011	61	2	50	1	64	0
2012	63	2	50	1	67	0

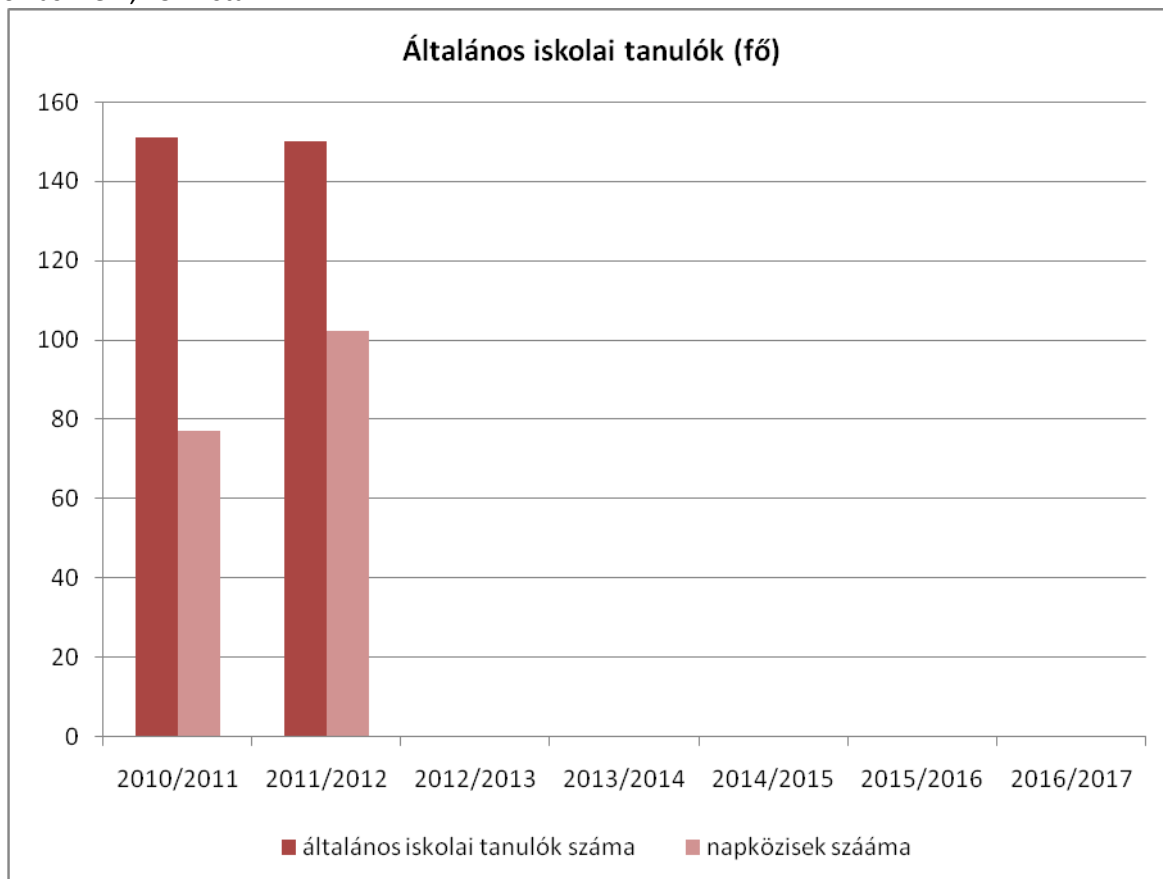
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodai férőhelyek száma 50 fő, a beiratott gyermek létszám ezt jóval meghaladja, de az átlagos kihasználtság így is alatta van az engedélyezettekének. 2013. szeptemberétől ez a helyzet is jelentősen változik, mert a beiratottak száma 53 fő, ez az eddiginél is rosszabb kihasználtsági mutatót fog eredményezni. A számok újabb tényként igazolják, hogy településünkön a gyermeklétszám folyamatosan tovább csökken. Valamennyi gyermek óvodai felvétele, illetve ellátása biztosított, így a 2014. szeptembertől életbelépő változás (3 éves kortól kötelező óvoda) semmilyen problémát nem fog okozni. Az óvoda felvételi körzete megegyezik a település közigazgatási területével, további településekről, intézményünkbe nem jár gyermek. Megoldandó feladat a rendszeres óvodába járás elérése.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	75	76	151	77	51,0%
2011/2012	80	70	150	102	68,0%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az elmúlt években drasztikusan csökkent az általános iskolai tanulók száma, bő 10 év alatt mintegy 100 tanulóval kevesebben vannak a helyi iskolában. Ezt a létszámot már nem rontja a más településre beiratottak száma, hisz az elenyésző 1-2 fő, mint ahogy a szomszédos faluból szintén néhány gyermek tanul intézményünkben. Bár nincs pontos kimutatásunk, de a nagyarányú létszámcsökkentéssel sokat változott a gyermekek összetétele, képesség, adottság, illetve a meghatározó családi háttér vonatkozásában. Az 1-4 osztályban iskolaotthonos képzés folyik, így minden gyermek egész napját az iskolában tölti. A felső tagozaton 1 tanulószobai csoportban vannak azok a gyermekek, akik részére az iskola biztosítja a délutáni felügyeletet és a másnapra történő felkészülés feltételeit.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db

2010/2011	4	5	9	0	0	0	1
2011/2012	4	4	8	0	0	0	1
2012/2013	4	4	8	0	0	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermeklétszám csökkenésének eredménye, hogy ma már minden évfolyamon csak egy osztály működik. A tanulócsoporthoz tartozó gyermekek száma átlagban alacsony 20 fő vagy az alatti, de szélsőséges létszám 10-12 fős osztályunk is van.

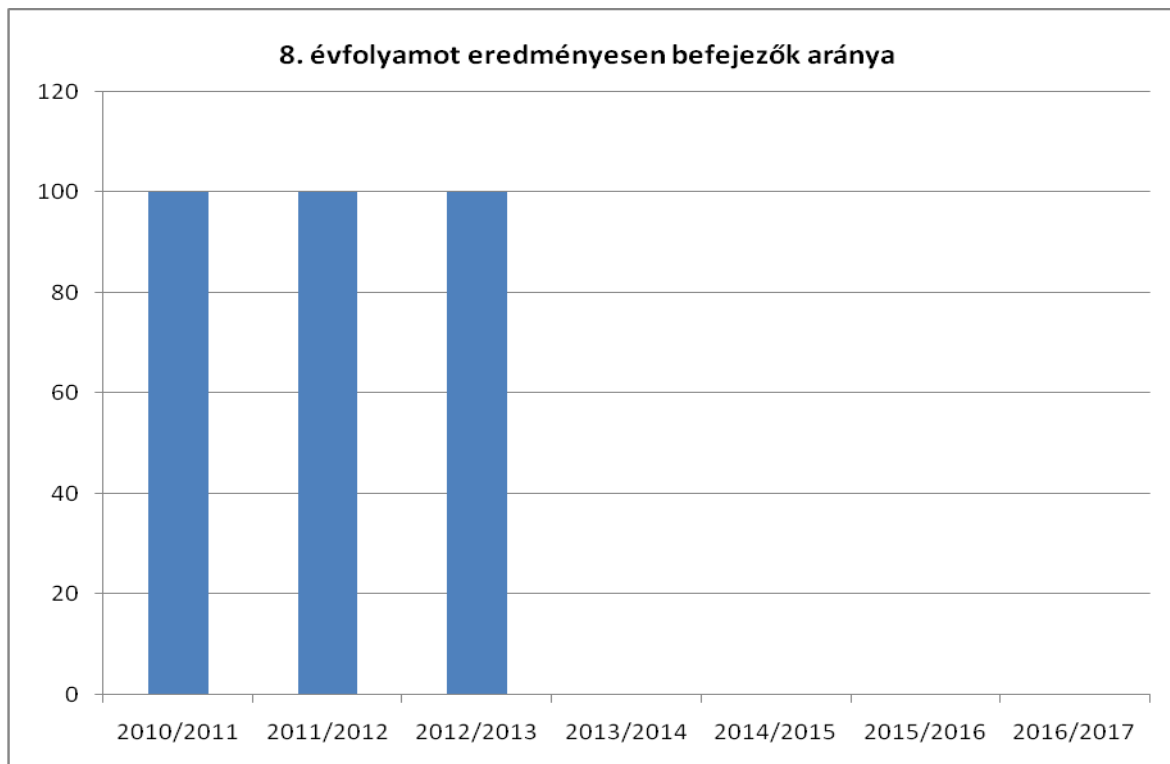
2013. január 1-től az állam vette át az alapfokú oktatás-nevelés ellátását, településünkön az intézmény működtetését is.

A jövőre vonatkozó nagy kérdés, hogy az iskolai kapacitást kihasználva más településről is irányítanak hozzánk gyerekeket, vagy a berzeniceieknek kell menniük valahova.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	18	100
2011/2012	22	100
2012/2013	19	100

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A kis létszám, az odafigyelés eredménye, hogy valamennyi 8. évfolyamon tanuló eredményesen fejezi be a tanévet és zárja általános iskolai tanulmányait.

A berzencei általános iskola kivételes természeti környezetben a település közepén, forgalomtól elzárt területen, egy parkban található.

Személyi és tárgyi feltételeik ideálisak, hozzá gazdag oktatási-nevelési programokkal rendelkeznek.

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl.iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok száma, stb.)

A közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásként a település önkormányzata az óvodában és az általános iskolában egyaránt a logopédiai ellátást biztosította. Az államosítás és a logopédus nyugdíjba vonulása miatt nem tudjuk, hogy az óvodában szeptembertől ez hogyan oldható meg.

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

A településen minden intézményi típusból egy-egy működik, évfolyamonként és korcsoportonként szintén nincs párhuzamos működés, így az oktatás, képzés eleve csak integráltan történhet. Mindenki számára azonos feltételek vannak biztosítva az ellátás területén.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Település szinten összehasonlítási lehetőségünk nincs.

- e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A jogszabályok előírásai alapján részesülnek a rászorultak kedvezményben és juttatásban, ezen felüli lehetősége nincs az intézményeknek, illetve az önkormányzatnak.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem ismert azon gyermekek száma, akik a jogszabályi előírások alapján a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű kategóriába tartozhatnak.	Tájékoztatás a kategóriába tartozás feltételeiről. Tájékoztatás a támogatások igénybevételeinek lehetőségeiről. Reális felmérés a hátrányos helyzetűek számáról.
A szociálisan hátrányos helyzetűek nem rendszeres óvodába, bölcsődébe járása.	Az okok feltárása. Ösztönzés, illetve tankötelesek esetében kötelezés az óvodába járásra.
Elszegényedés jeleinek észrevétele.	Óvodai, iskolai odafigyelés a változásokra (ruházat, étkezés, programokból kimaradás). Jelzések a családsegítő fele. Gyűjtések, adományozások szervezése.
Céltalan szabadidő eltöltés, felügyelet nélküli esti, éjszakai programok.	Szülők felvilágosítása. Együttműködés a rendőrséggel, civil szervezetekkel.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében. A nők és a férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének okainak feltárását és felszámolását nem írja elő jogszabály. A nők és a férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság.

Programunk céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése, a nők és a férfiak számára egyaránt. Berzence Nagyközség Önkormányzata és Intézményei, mint munkáltatók eleget tesznek az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

A mindennapok tapasztalatai azt mutatják, hogy a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit. A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak a 45 év feletti nők, a gyorsan változó magas képzettségi követelmények, a pályakezdők, a szakmai tapasztalat hiánya, a gyeden, gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt (szolgálati időt).

Az esélyegyenlőségi program elkészítésekor kevés adattal rendelkezünk a nők helyzetére vonatkozó valós problémák tekintetében. Így az elkövetkező időszak fontos feladata, hogy ezen a területen felmérjük a tényleges helyzetet, állapotokat.

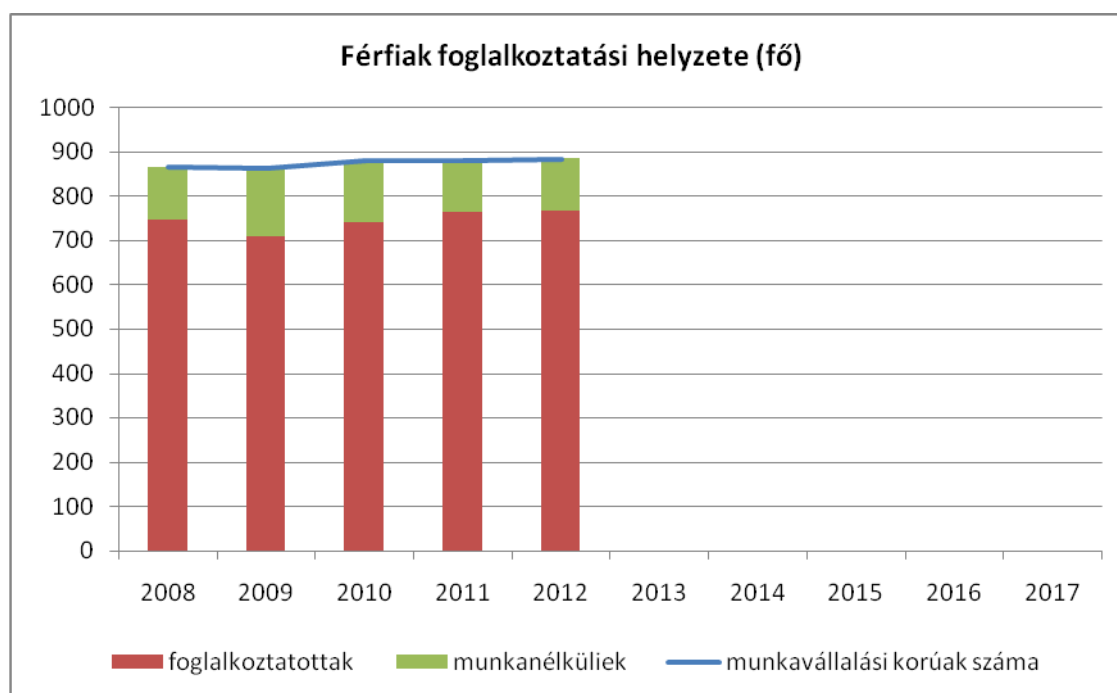
5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

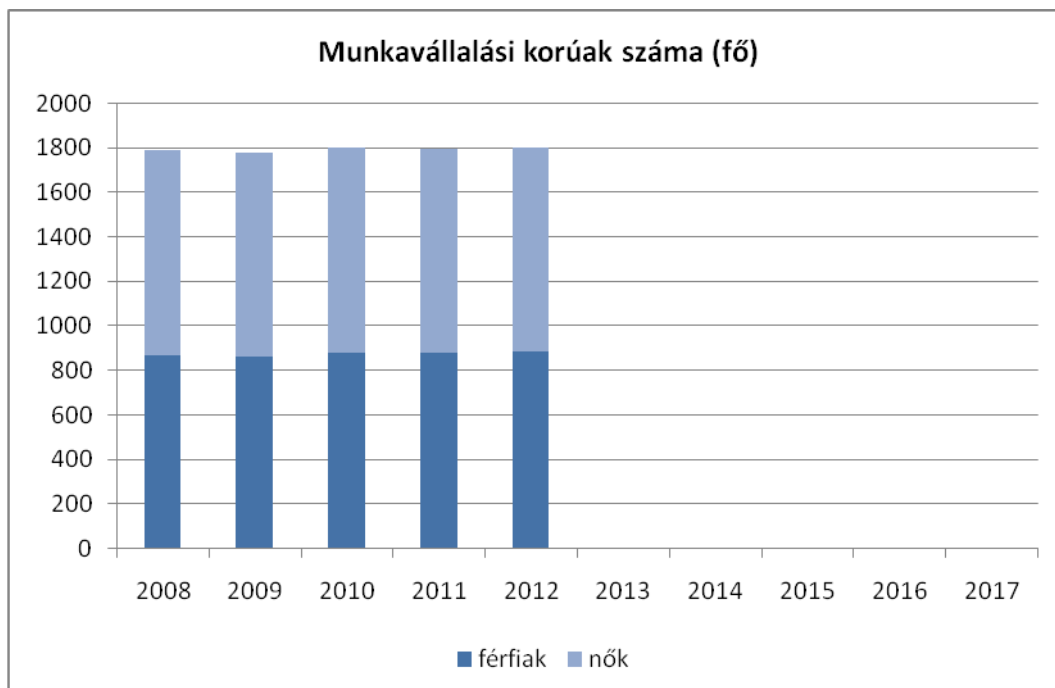
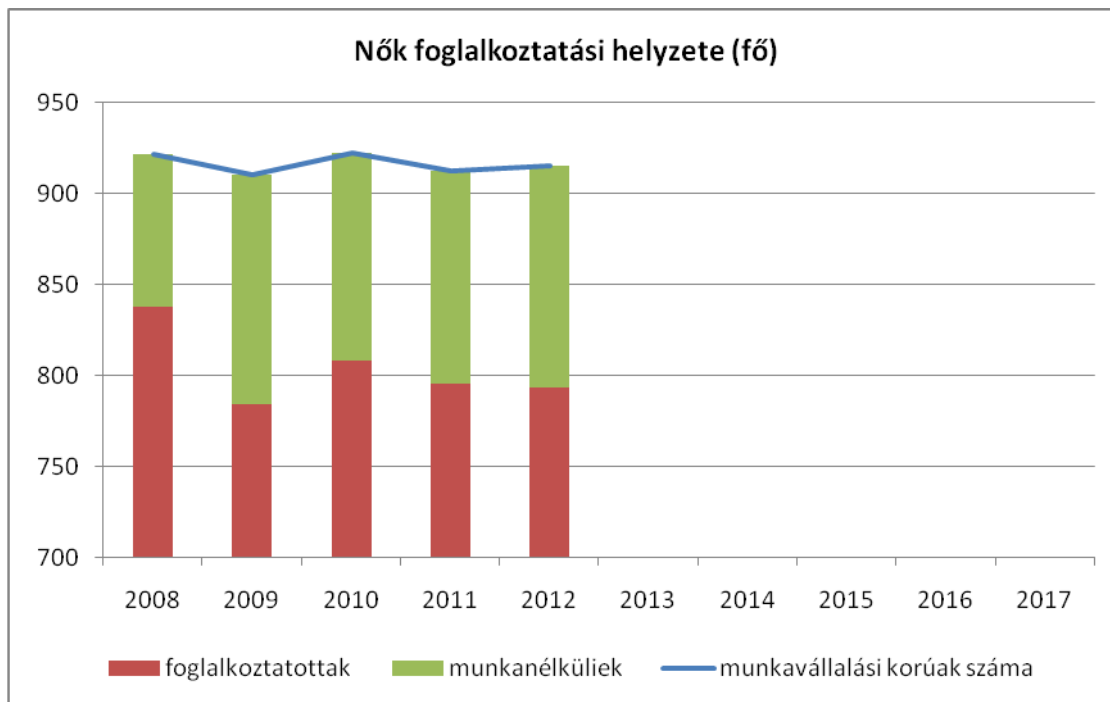
- foglalkoztatás és a munkanélküliség a nők körében

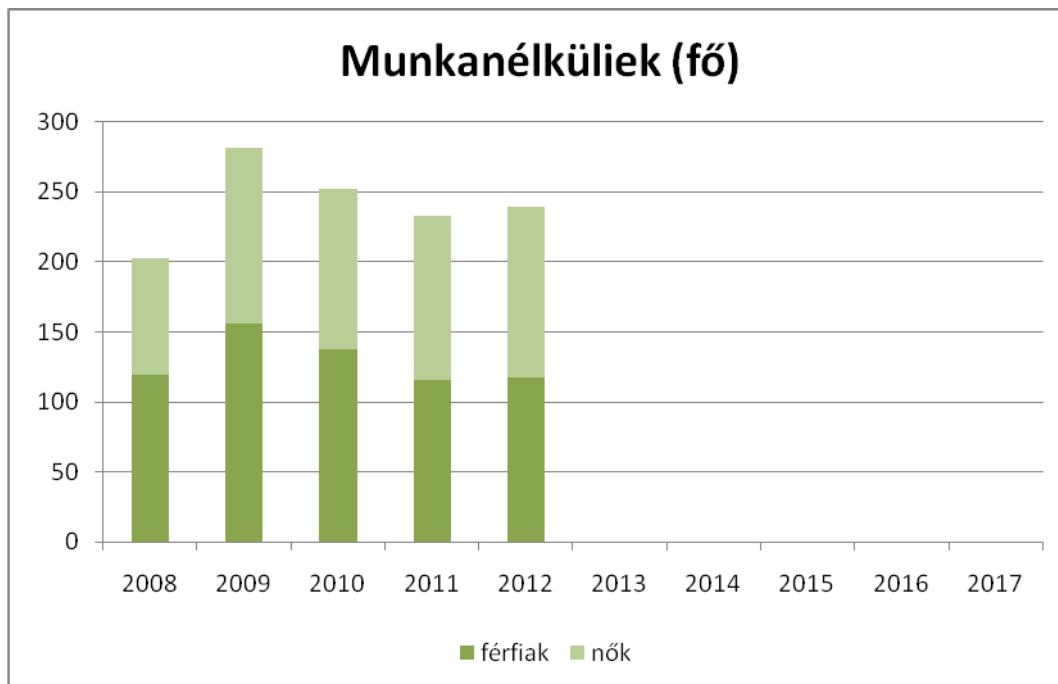
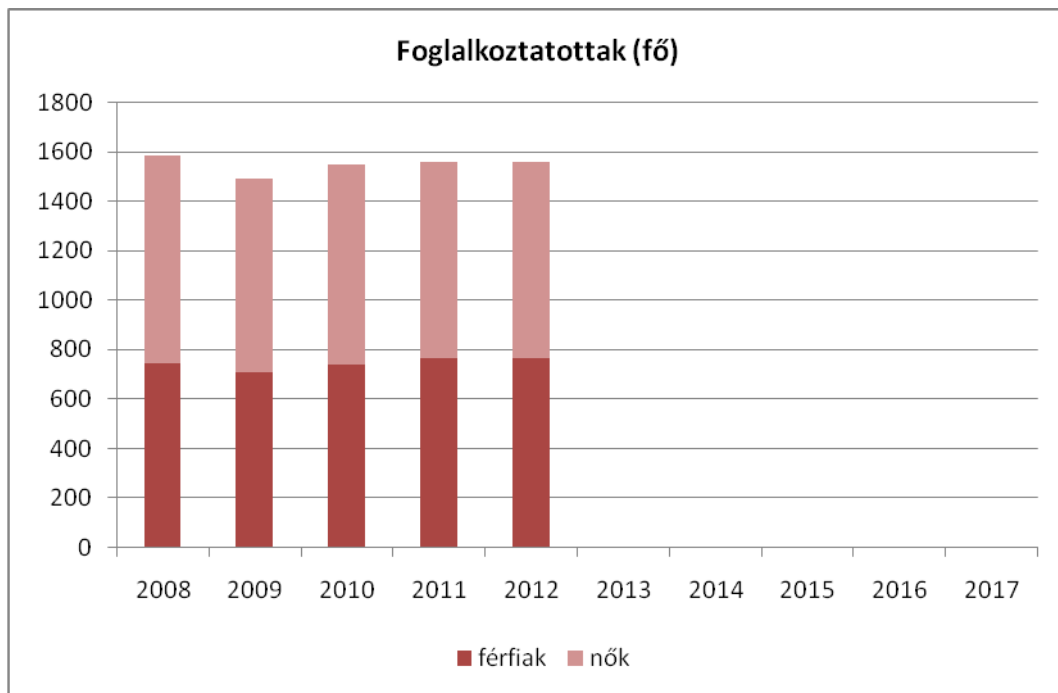
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	865	921	746	837	119	84
2009	863	910	707	784	156	126
2010	879	922	741	808	138	114
2011	880	912	764	795	116	117
2012	883	915	766	793	117	122

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

A táblázat és a grafikonok adataiból jól látható, hogy a munkavállalási korúak esetében a nők száma mindig meghaladja a férfiakét. Hasonlóan a foglalkoztatottakra is igaz ez a megállapítás.

A településen lévő intézmények (bölcsőde, óvoda, iskola, polgármesteri hivatal, művelődési ház és könyvtár, szeretet szociális otthon), olyan munkáltatók ahol a dolgozók többsége nő, vagy kizárólag csak női alkalmazottai vannak. A nők egy része alkalmanként napszámba is el tud járni. Helyben és a környéken néhányan továbbra is varrodai dolgozóként vannak foglalkoztatva, de hosszabb-rövidebb ideig a közmunka programokban is el tudnak helyezkedni. Mindezek mellett jól kivehető tendencia, hogy 2010-től, ha nem is drasztikusan, de fokozatosan emelkedik a munkanélküli nők száma.

A nők elhelyezkedésének elsődleges akadálya, hogy nem állnak rendelkezésre helyben vagy a szomszédos településeken olyan munkahelyek, ahol további személyek foglalkoztatása biztosítva lenne.

b) nők részvétele foglalkozást segítő és képzési programokban

Sajnos ritkán fordul elő és kevés személyt érint, hogy a foglalkoztatást segítő képzési programban szerzett ismerettel, képesítéssel el is tudjon helyezkedni a képzésben résztvevő.

A nők részére elsősorban a szociális ellátás területét érintő képzések kerülnek szervezésre, de a szerzett képzettséggel sem tudnak munkahelyet találni.

Ezen felül parkgondozó, virágkötészet szerepel esetenként a képzési programokba, de 2008-ban gazdálkodásra szerveztek térségi programot, viszont ezek csak annak idejére biztosítanak ellátást. Többen, egy-két főt érintő képzésen, átképzésen vettek részt, de folytatásként nem jelenik meg a foglalkoztatási lehetőség, illetve kötelezettség. A képzések nem a munkaerő piaci igényekhez vannak hangolva, bár nehéz lenne megmondani, hogy mi kerüljön szervezésre, mert nincs igazán kínálati oldal sem, ahova jelentős számban tudnának elhelyezkedni.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az 1990-es évek előtt valamennyi nő el tudott helyezkedni alacsony iskolai végzettséggel is, akár betanított varrónőként, vagy pedig mezőgazdasági területen. Mára ez a lehetőség teljesen beszűkült. A varrodák Csurgón és Berzencén bezártak, hisz az olcsó külföldi árukkal nem tudnak versenyezni a vállalkozók. Az 1990-es évek előtt a varrodák fontos beszállítói voltak a fegyveres testületeknek, ahova nagy mennyiségben készítettek termékeket. A hazai nagykereskedelmi szervezetek szintén jelentős mennyiségű készterméket vettek át az év minden szakához igazodóan. Ezen felül közvetlenül is szállítottak termékeket ezek az üzemek a ruházati árukat forgalmazó kiskereskedőkhöz is.

Olyan mértékű megrendeléseik voltak a varrodáknak, hogy a házi bedolgozói hálózat is megszervezésre került a jelenlegi csurgói járás területén.

A másik jelentős terület, ahol dolgozni tudtak a nők, segéd vagy betanított munkásként, az a termelőszövetkezet volt. Megszűnését követően most idénymunkásként az eperszedésben, gyümölcszüretben tudnak rövid ideig és kevés számban nőket foglalkoztatni.

Sok nő járt valamikor a csurgói faüzembe is Berzencéről, de ez a lehetőség is szinte teljesen megszűnt.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl.bérkülönbség)

A női dolgozók többsége Berzencén intézményben dolgozik, olyan helyen, ahol a bértábla kötelezően meghatározza juttatásait, megkülönböztetés nincs, de erre forrás sem.

A további foglalkoztatottak esetében nincsenek adataink a nők hátrányos megkülönböztetésére vonatkozóan.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A település olyan intézményhálózattal rendelkezik, hogy a gyermekek nappali ellátását minden korosztály számára garantálni tudja. Így ez nem akadály a nők munkavállalásának.

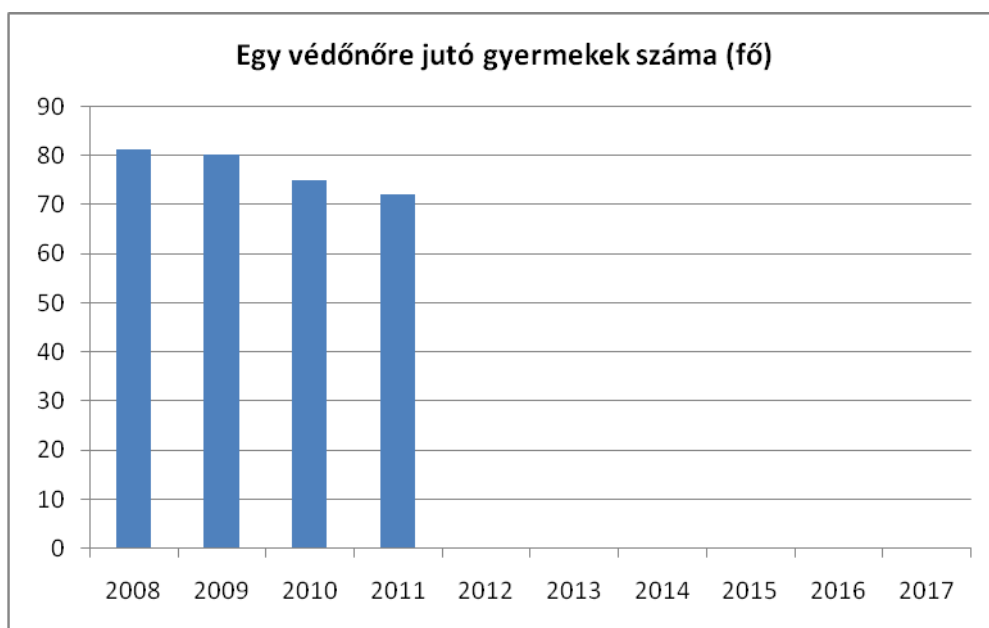
Az intézmények nyitva tartása igazodik a munkába járók igényeihez. Nincsenek olyan adataink, hogy az egyéb munkahelyek milyen módon támogatják a gyermekes családokat, illetve a családanyákat a mindkét helyen történő helytállás megvalósításának érdekében.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat – Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	81	81
2009	1	80	80
2010	1	75	75
2011	1	72	72

Forrás: TeIR és helyi
adatgyűjtés

A településen egy védőnői körzet működik. Feladatai ellátása során szoros kapcsolatban áll a kismamákkal, kisgyermekes családokkal, háziorvosokkal, valamint a gyermekintézményekkel.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Ismereteink alapján, a családon belüli, nők ellen irányuló erőszak nem jellemző nagyközségünkben. Ez nem jelenti azt, hogy nem fordulhat elő, azonban erre nem mindig derül fény, mert az érintett nem szívesen beszél róla. Ha súlyosabb eset előfordulna, azt már nem lehetne eltitkolni, hisz a település lakosságszáma nem nagy, ezért az emberek jól ismerik egymást.

Természetesen a kisebb bántalmazást vagy a lelki terrort sem szabad figyelmen kívül hagyni, ellene is fel kell lépni. Az erre utaló jeleket a gyermekeken leghamarabb a gyermekintézmények pedagógusai veszik észre. Ilyen esetben a Családsegítőhöz, a Gyámhivatalhoz, vagy a rendőrséghez lehet fordulni segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

A településen anyaoththon, családok átmeneti otthona nem működik. Az elmúlt években egy-két olyan eset volt, amikor ezt az ellátást kellett a rászoruló részére biztosítani, de néhány nap múlva az érintettek visszatértek környezetükbe.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A hivatalban, szociális, kulturális területen, gyermekintézményekben többségében nők dolgoznak. Az intézményvezetők között is több a nő, mint a férfi.

A képviselő-testületben mindig volt nő, a 10 fős testületben a legmagasabb szám esetükben 3 fő, majd a jelenlegi 7-ből 1 fő női képviselő van. Az egyetlen bizottság, ahol külsős tagok vannak, szintén nőket kért fel segítőknek.

Civil szervezet is van településünkön olyan, amelynek női vezetője van.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincs helyi szinten kimondottan olyan társadalmi probléma, amely kizárólag a nőket sújtaná. A társadalmi problémák közül a legalapvetőbb az elhelyezkedés nehézsége, a családok megélhetést nem biztosító jövedelme, gyakran a kilátástalan helyzet egyformán sújtja a településen élő nőket és férfiakat egyaránt. Sajnos ezek megoldására a helyi intézkedések eszköztára nem elegendő, sőt nincs is rá.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nem ismert azon nők száma, akik nem járnak rendszeres szűrővizsgálatra. A nők körében hazánkban még mindig vezető halál ok a méhnyakrák, illetve az emlőrák.	Prevenációs szemlélet erősítése, a szűrővizsgálatok szervezése. Tájékoztatás a szűrések elhanyagolásának egészségügyi következményeivel.
A nemek közötti esélyegyenlőség érvényesüléséről nem állnak rendelkezésünkre releváns adatok.	Valós kép kialakítása. Megoldási lehetőségek keresése. Együttműködés a foglalkoztatókkal, valamint az érintettek tájékoztatása jogairól, lehetőségeikről.
Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei korlátozottak	Kifejezetten nők számára indított képzési, átképzési programok kidolgozása, konkrét foglalkoztatói igény kielégítésére
A népességben belül magas az idős egyedül élő nők aránya, előfordulhat a magány, a kiszolgáltatottság megjelenése.	Az érintettek bevonása a települési programokba, a nyugdíjas klubba. Az egymásra figyelés erősítése.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Öregségről akkor beszélünk, ha a szervezet biológiai visszafejlődése, hanyatlása megindul, és ha a felnőttkori társadalmi szerepek betöltése nehezedik. Nincs egységes definíció a szakirodalomban az öregségről, általában 70 év felett tekintik az embereket öregnek.

Az öregedés fontos társadalmi állomása a nyugdíjkorhatár, azaz életkor, amely jogosulttá tesz valakit arra, hogy a munkából visszavonuljon és a továbbiakban a korábbi munkájával szerzett jogosultságból (járadék,

nyugdíj, stb) éljen.

Esetünkben a 65 év feletti népességet érdemes tüzetesebben megvizsgálni, hogy viszonylag reális képet kapjunk a településen élő idősök helyzetéről.

2011. évben ebbe a korosztályba Berzencén az állandó népesség körében 500 fő tartozott, nem tévedünk, ha kijelentjük az öregedési index adataira is alapozva, hogy ez a szám tovább növekedett.

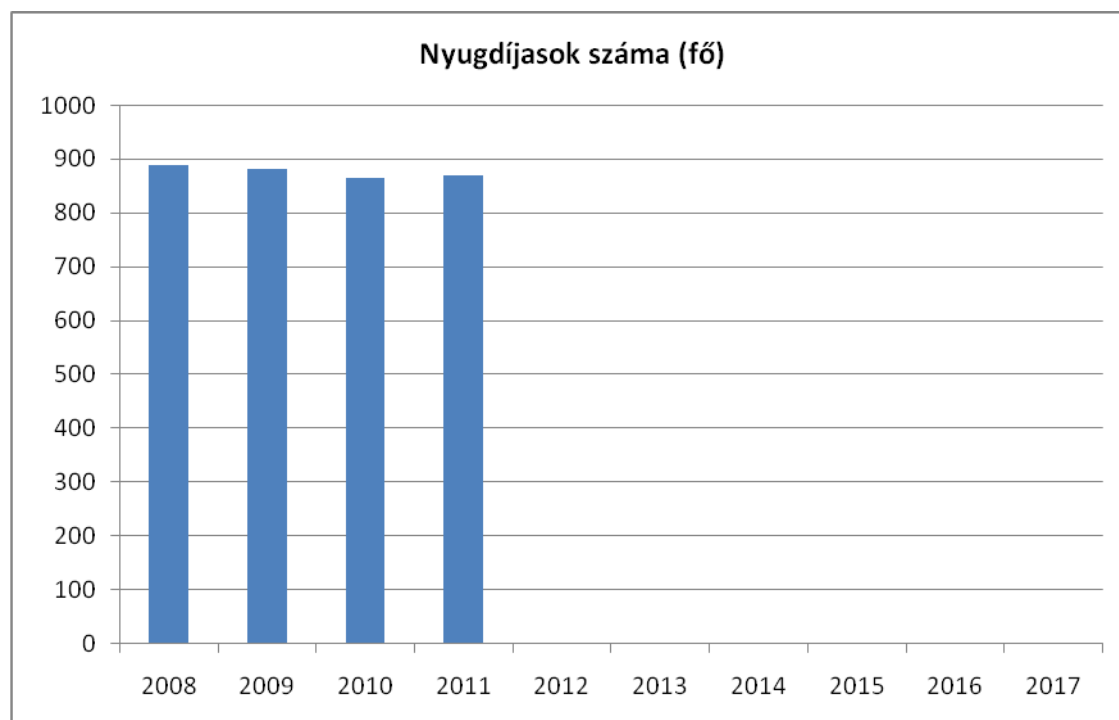
Az idősök aránya a teljes lakónépességen belül már a vizsgált időszakban is elérte a 20 %-ot, így a körükben jelentkező problémák megoldása sok-sok embert érint. Az idősök jövedelmi helyzetéről nincs felméréssel alátámasztott objektív képünk, de személyes tapasztalatunk alapján mégis meglehetősen sok információval rendelkezünk. A 65 év feletti nők száma kétszerese a férfiakénak, ez alapján elmondható, hogy legalább a nők fele egyedül élő és egy jövedelemből kell megélnie, esetleg fenntartani olyan lakást, amely valamikor a teljes család ellátására épült. A régebben nyugdíjba vonulók esetében a foglalkoztatásukból (kevés szolgálati idő, alacsony jövedelem) eredően az ellátásuk szerény juttatást jelent. Az elmúlt 20 évben pedig egyre nehezebb volt megszerezni a nyugdíjhoz szükséges hiányzó éveket, így elmondható, ma kevés olyan ember van Berzencén, főleg, ha még egyedül is van, aki az öregségére kapott ellátásából kiegyensúlyozottan, biztonságosan meg tud élni. A plusz jövedelem biztosítása pedig a célcsoportnak, korából eredően is nehéz feladatot jelent.

A 6.1.1. számú táblázat adatai alapján még jobban látszik, hogy milyen magas azok száma, akik vagy nyugdíjból vagy pedig nyugdíjszerű ellátásból kapják jövedelmüket. Ha életkoruk alapján még nem is soroljuk valamennyi nyugdíjast az öregek (65 év feletti) közé, életvitelük, jövedelmi forrásaik, problémáik sokban egybeesnek velük. Összhangban az országos demográfiai trendekkel, megállapítható, hogy nagyközségünkben is növekszik az idősök száma, illetve aránya. Az átlagéletkor emelkedik, de különösen a nők esetében tapasztalható a magasabb életkor megérése.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	352	537	889
2009	359	523	882
2010	352	513	865
2011	356	514	870

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásáról nem áll rendelkezésre adat. Az önkormányzat és intézményeinél nincs nyugdíjas korú foglalkoztatva. Egyéb munkáltatók esetében néhány főről tudunk, de számuk elenyésző, inkább az jellemző, hogy alkalmanként napszámot tudnak vállalni a nyugdíjas korúak, ha egészségi, illetve fizikai állapotuk is lehetővé teszi.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Kifejezetten az idős korosztály számára indított foglalkoztatási, illetve képzési program nincs településünkön. Az igények felmérésével kaphatunk képet ennek szükségességéről. Vélhetően ezek a formák, lehetőségek segítenék a célcsoport számára a jó közérzet kialakítását, fenntartását. A településünkön található állami fenntartású szociális intézmény lakói számára biztosítottak a közösségi programok, elfoglaltságok.

A nyugdíjasok foglalkoztatására a gazdasági, társadalmi helyzet most nem kedvez, hisz az aktív korúak elhelyezkedése is nehézkes, vagy lehetetlen, és ez így van településünkön is.

A szemlélet, mely szerint a nyugdíjasnak legalább van egy forrásból jövedelme, ami a megélhetését segítheti, ezért ne vegye el a helyet a munkanélküliektől, persze sok mindenben tartalmaz igazságot. Az idős ember (nyugdíjas) számára a foglalkoztatás nem csak az újabb jövedelem forrása, sokkal inkább annak az érzésnek az erősítése, hogy még szükség van rá, képes hasznos tevékenységet végezni.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Mivel sem az időskorúak foglalkoztatásának helyzetéről nincs adatunk, így azt sem tudjuk, hogy hátrányos megkülönböztetésben részesülnek-e. Azt tudjuk, hogy 50 év felett különösen nehéz elhelyezkedni, de közülük nem mindenki tartozik az időskorúak táborába.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Berzence Nagyközségben önálló polgármesteri hivatal működik, így a település nagyságrendjének megfelelő közszolgáltatások biztosítása helyben történik. A hivatal épülete ugyan nem akadálymentesített, de az idősek számára fontosabb ügyek intézése az épület földszinti irodáiban történik. A falu rendelkezik honlappal, tb újsággal, a Határszél helyi időszakos folyóirattal, ahol fontos információk találhatók a lakosok számára. Az ügyfélfogadási napokon, közmeghallgatáson, nyílt képviselő-testületi üléseken szintén tájékozódhatnak az állampolgárok. A járási hivatal a szomszédos Csurgón található. A helyi közösségi élet gyakorlásához a Zrínyi Miklós Művelődési Ház és Könyvtár biztosítja elsősorban a helyszínt és a feltételeket. Ezen felül a civil szerveződések, egyesületek, sportkörök szintén segítik a közösségi élet megvalósítását. A civil szervezeteket, alapítványokat, egyesületeket, sportköröket természetesen az önkormányzat is támogatja lehetőségeinek megfelelően.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A célcsoportot alkotó emberek számára értelemszerűen egyre fokozottabb jelentőségű, hogy milyen egészségügyi és szociális ellátását biztosító szolgáltatási rendszer áll helyben a rendelkezésükre. Az adatokból is jól látható az idős népesség növekedése, így az említett szolgáltatások biztosítása egyrészt jelentős feladat, másrészt komoly anyagi teherként jelenik meg.

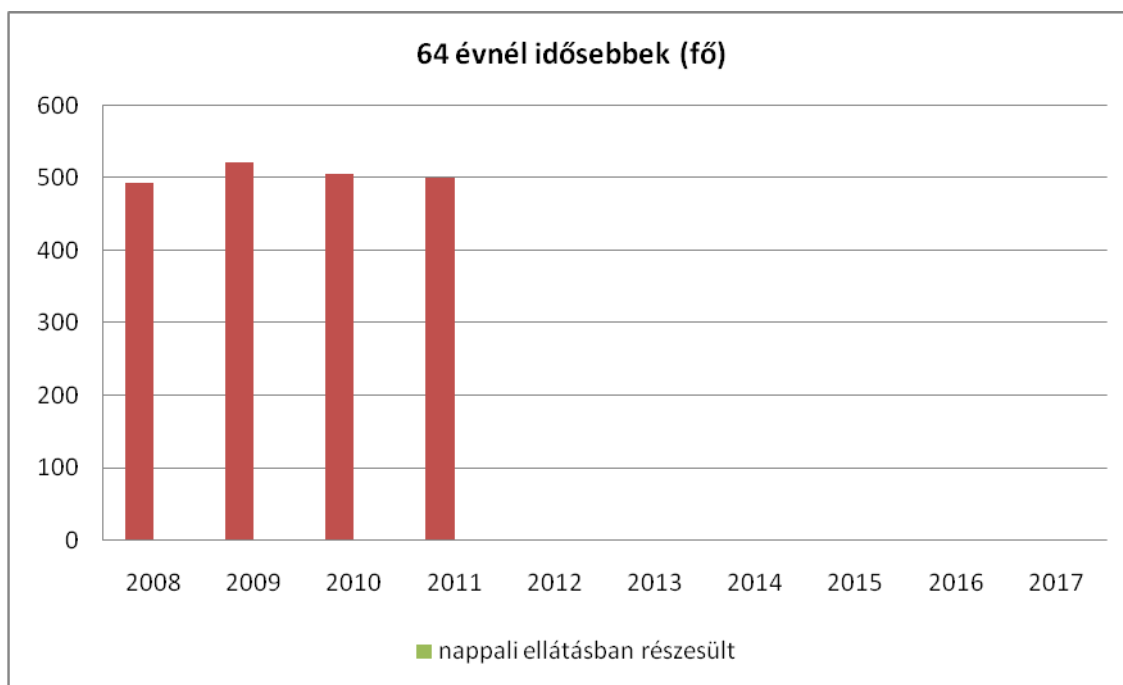
Berzencén az egészségügyi ellátás teljes körű (két háziorvos, fogorvos, védőnői szolgálat, hétközi és hétvégi

orvosi ügyeleti ellátás, gyógyszerár) a település nagyságának megfelelő szolgáltatásokra vonatkozóan. A szociális alapszolgáltatások közül az étkeztetést az Önkormányzati Főzőkonyha közreműködésével biztosítja a képviselő-testület. Az ebéd elvihető személyesen is, de kihordása térítésmentesen önkormányzati gépjárművel is megoldott.

6.3.1. számú táblázat – 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	493	0	0%
2009	521	0	0%
2010	504	0	0%
2011	500	0	0%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali ellátás (idősek klubja) településünkön egyelőre nem biztosított. A megoldást a Szeretet Szociális Otthonnal történő együttműködés keretében lehetne megoldani. A házi segítségnyújtás keretében az igénybevevő, illetve rászoruló részére önálló életvitelének fenntartása érdekében, szükségleteinek megfelelően lakásán, lakóköznyezetében biztosítja az önkormányzat. A szolgáltatást több település társulásában működtetett intézmény látja el. A gondozók az intézmény dolgozói, de helyi lakosok is jól ismerik a települést és az itt élő embereket. A házi gondozók elvégzik mindazokat a gondozási feladatokat, amelyekre az ellátást igénylő személy nem vagy csak segítséggel képes. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban az az időskorú személy részesülhet, aki krónikus betegséggel rendelkezik, otthonában egyedül él, továbbá egészségügyi és szociális állapota miatt krízishelyzet kialakulásának veszélye fennáll. 2013. június 30-ig a kistérségi társulás intézménye a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat látta el ezt a feladatot, ezt követően állami hatáskörbe került.

6.3.2. számú táblázat – Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	1
2009	1
2010	1
2011	1
2012	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az elmúlt években elenyésző volt ez a szám.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Ennek színtere elsősorban a helyi Zrínyi Miklós Művelődési Ház és Könyvtár, valamint az egyéb településszintű kulturális rendezvények, megemlékezések. Az idős korosztály részére nem csak szemlélőként, de résztvevőként is lehetősége van bekapcsolódni a kulturális eseményekbe (Borostyán Nyugdíjasklub tagjaként). A Művelődési Ház helyi programokat, valamint színházlátogatásokat, más településen történő fellépéseket, vetélkedőkön történő megmérettetéseket is szervez az idős korosztály részére (Nyugdíjas Ki mit tud, stb).

c) idősök informatikai jártassága

Ez a terület egy óriási fehér folt, hisz nem rendelkezünk ismerettel arról, hogy a modern informatikai eszközöket hogyan tudják használni az idősök. Tapasztalatunk szerint a napi kapcsolattartásra, segélyhívásra (családtagok, ismerősök) a mobil telefonok alapvető használatát sokan ismerik. Az internet használatához szükséges informatikai ismereteikről, rendelkezésünkre álló eszközökről egyáltalán nincsenek adataink.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az előző pontok tartalmazzák, hogy a különböző területeken milyen lehetőséget tud biztosítani az idős korosztály részére településünk. Így célszerű néhány olyan újabb igényeket, szükségleteket kielégítő

programokat összegyűjteni, megvalósítását tervbe venni, amelyek eddig nem voltak jelen. Keresni kell a lehetőségeket a nyugdíjasok foglalkoztatásának biztosítására. Adott esetben pályázati támogatással képzés szervezése, amely keretében a szerzett ismeretek nem csak alkalmazottként az otthoni tevékenységbe is hasznosíthatók. Az egészségügyi ellátás szükség szerinti igénybevétele módjáról és lehetőségeiről információ nyújtás. Ugyanilyen fontos a szociális ellátás lehetőségeinek megismertetése, új formák megvalósítása. Az idősebbekre háruló veszélyekről tájékoztatás (áldozattá válás megelőzésének lehetőségei). Tájékoztatás a helyi kulturális életbe történő bekapcsolás lehetőségeiről. A felsorolt területeket érintően programok, fórumok szervezése.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az 50 év feletti korosztály száma magas a településen. A munkanélküliek is sokan ebbe a korosztályba tartoznak, mert számukra nehéz az elhelyezkedés.	Az elhelyezkedési lehetőségek akadályának feltérképezése. Képzések szervezésének ösztönzése. Együttműködés a foglalkoztatókkal, az elhelyezkedést segítő pályázatok figyelemmel kísérése.
Az idős, egyedül élő emberek gyakran válnak a bűnözők áldozatává.	Az áldozattá válás megelőzését célzó programok szervezése a rendőrség bevonásával. Az átverések, trükkös lopások megelőzésére történő felkészítés.
Az idősök informatikai jártassága ismereteinek alapján még nem kielégítő, ezért információhoz jutások is akadályozott.	Informatikai tanfolyamok szervezése, informatikai eszközök hozzáférhetővé tétele, felnőtt képzésen belül internethasználat oktatása.
Az időskorú népesség körében gyakoribb a megbetegedések előfordulása.	A célcsoport esetében a prevenciós szemlélet erősítése, tájékoztatók szervezésével. Szűrővizsgálatok lehetőségeinek biztosítása a háziorvosok közreműködésével.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Fogyatékos személy: aki érzékszervi – így különösen látási, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során. A Fogyatékos-sággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1. cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását. Az Európai Unióhoz történő csatlakozás egyik feltétele, hogy az állampolgárok –köztük a fogyatékos-sággal élő emberek – számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén, a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. Kiemelt szerepet kap ezen belül is a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése. Az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításának egyik eszköze az akadálymentesítés, melynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert, m már valamennyi fogyatékos-sági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan – halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni.

7.1 A településen fogyatékos-sággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

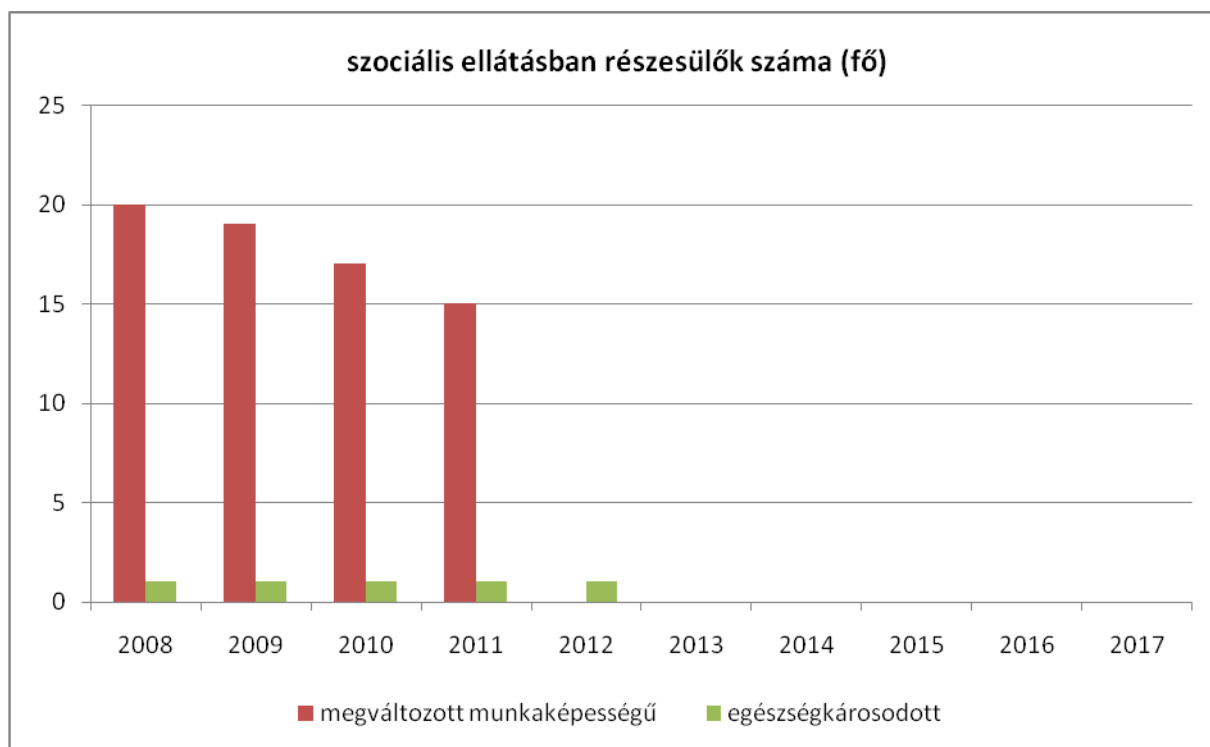
A fogyatékkal élőkre vonatkozóan kevés rendelkezésre álló helyi statisztikai adat van, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják.

- a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Településünkön működik az ERFO Nonprofit Kft, ahol átlagosan 8-10 fő megváltozott munkaképességű dolgozót alkalmaznak könnyű fizikai munka végzésére. Az Önkormányzat biztosítja a Kft. részére az épületet, jelképes bérleti díj megállapításával. További foglalkoztatásokról nincs információnk. Az önkormányzat a legnagyobb közfoglalkoztató, de jelenleg egyetlen megváltozott munkaképességű részére sem tud lehetőséget biztosítani.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	20	1
2009	19	1
2010	17	1
2011	15	1
2012	na	1

- b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A fogyatékkal élők foglalkoztatása során hátrányos megkülönböztetésről nem áll rendelkezésre információ.

- c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	na	na
2009	0	na	na
2010	0	na	na
2011	0	na	na
2012	0	na	na

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek nincsenek önkormányzati fenntartású intézményben településünkön, máshol történő elhelyezésről nincs adatunk.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A településen lévő fogyatékkal élők pontos számáról, fogyatékosági kategóriába tartozásukról sincs adatunk, így a pénzbeli és természetbeni ellátásukról, kedvezményeikről sem rendelkezünk információval.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés**a. települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége**

Az önkormányzat intézményeinek épületei esetében a fizikai akadálymentesítés is csak részben megoldott. A polgármesteri hivatal, valamint a közintézmények épületébe a mozgáskorlátozottak részben önállóan, máshova elsősorban a földszinti helyiségekbe segítséggel tudnak bejutni. Akadálymentesített mosdó a bemutatóterem épületében található. A fizikai akadálymentesítésen túl szélesebb körű egyetlen intézményben sincs.

Az önkormányzat honlapja a gyengén látók számára akadálymentesített (kontrasztos változat).

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A sportlétesítmények, sportcélú intézményi részlegek fizikai akadálymentesítése az előző pontban leírtakkal azonos, vagyis kis részben megoldott.

Az egészségügyi szolgáltatások helye (háziorvosi, fogorvosi rendelők, védőnői szolgálat) fizikai akadálymentesítése biztosított, infokommunikációs akadálymentesítés viszont nincs.

b. munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek akadálymentesítésének állapotáról nem rendelkezünk információval. Vélelmezésünk szerint az önkormányzati intézményekétől is messze el vannak maradva, vagy egyáltalán nincs akadálymentesítés.

c. közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Helyi tömegközlekedés a településen nincs. A gyalogos közlekedési utak, kereszteződések, közforgalmi utak, parkok, közterületek nem célzottan akadálymentesítettek. Ez nem azt jelenti, hogy kerekesszékekkel eleve lehetetlen rajta közlekedni.

- d. fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Nincs ilyen jellegű szolgáltatás.

- e. pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nem áll rendelkezésünkre pozitív diszkriminációról adat.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékkal élők számáról, a fogyatékosági kategóriákba tartozókról, helyzetükről, problémáikról nagyon kevés információval, adattal rendelkezünk.	Felmérés készítése a fogyatékkal élőkről. Problémáik feltérképezése. Megoldási lehetőségek keresése együttműködő partneri körrel.
Nem teljeskörű az intézmények akadálymentesítése.	Az akadálymentesítésre fordítható pályázati források felkutatása. A szükséges mentési feladatok számbavétele, ütemterv készítés.
Hiányos az infokommunikációs akadálymentesítés.	A szükséges mentési feladatok feltérképezése. Akadálymentesítési pályázati forrás lehetőségek keresése. Ütemterv készítése a komplex infokommunikációs akadálymentesítés megvalósítására.
A fogyatékkal élők körében az egyedüllét, az elszigeteltség tovább rontja a helyzetüket, hosszú távon testi-lelki problémák okozója lehet az izoláltság.	Felmérni a célcsoportba tartozók számát. Segítségnyújtás a fogyatékkal élők társadalomba, közösségbe való sikeres beilleszkedéséhez.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Berzence Nagyközségben az emberek jelentős része katolikus vallású és rendszeres templomba járással aktív egyházi tevékenységgel vesznek részt a közéletben. A település nagyságrendjéhez mérten a civil szervezetek, alapítványok, egyesületek száma is magas. Ezekben a közösségekben szintén tevékeny munka folyik, rendezvények szervezői, támogatói, illetve résztvevői a szervezetekhez tartozó tagok. Az önkormányzat a költségvetési rendeletében meghatározottak szerint támogatja a szervezeteket, azok

rendezvényeit. A civil szervezetekkel az önkormányzat partneri viszonyban együttműködik, elismeri és tiszteletben tartja függetlenségüket.

Az esélyegyenlőségi program elfogadását megelőzően kerül sor a HEP fórum megtartására, ahol megegyezés születhet, hogy mely civil szervezet támogatására, együttműködésére számíthatunk a megvalósításban.

- b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A civil szervezetekkel eddig végzett közös munkák, amelyek nem deklaráltak, de esélyegyenlőségi programunkban is szereplő területeket érintettek, eseti jellegűek voltak. A jövőben tudatosan kell tervezni és szervezni a célcsoportok érdekében a civilszervezetek, mint lehetséges partnerekkel történő együttműködést.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Szintén az elkövetkezendő időszak feladatai közé fog tartozni az új keretek között megalakult társulás tagjaival, esetleg más önkormányzatokkal történő együttműködés feltételeinek kidolgozása az esélyegyenlőségi program megvalósítása érdekében.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Berzencén Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik. Az elmúlt években is tevékeny résztvevői voltak a cigány kisebbséget érintő segélyek, támogatások kiosztásának. Tapasztalataikra, ismereteikre ezen a területen is szükséges alapozni.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek többsége eddig is végzett segítő tevékenységet olyan területen, amelyeket programjuk tartalmaz, hisz létrejöttük céljai között valamely célcsoport, vagy tevékenység támogatása volt. Belső szabályzataikban ez határozottan megjelenik.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Adománygyűjtést, jótékonyági rendezvényt valaminek, vagy valakiknek a megsegítése érdekében eddig is a civil szervezetek, vagy non-profit szervezetek hívták életre. A siker, a nagyobb bevétel érdekében mindig együttműködtek a civilszervezetek a for-profit szereplőkkel, számítottak legtöbbször az anyagi támogatásukra.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi program képviselő-testület elé terjesztését megelőzően kerül sor a HEP fórum megszervezésére, ahol a fent említett résztvevők javaslataival, észrevételével kiegészítve tudja a testület elfogadni.

- b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Jogszábeli előírás tartalmazza, hogy az esélyegyenlőségi programnak elkészülte, illetve elfogadása után hol kell megjelenie, annak érdekében, hogy az érintettek számára elérhetővé váljék, ennek maximálisan eleget kívánunk tenni. A megvalósítás felelőse a jegyző és a szociális ügyintéző lesz, feladatuk a program elemeinek nyomon követése a tevékenység szervezése, valamint a célcsoportokkal együttműködő partnerekkel a kapcsolattartás. Összegyűjtik észrevételeiket, az újonnan felmerülő javaslataikat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

a. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Nincs megbízható kimutatás a mélyszegénységben élők, valamint a közülük munkanélkül lévők számáról.	Adatgyűjtés módjának felkutatása, információszerzés az 1992. évi LXIII. törvénynek megfelelően.
	Nem regisztráltatja magát valamennyi munkanélküli.	Tájékoztatás, információk elérhetővé tétele a támogatásokról, segítség a munkaügyi hivatalokba történő eljutáshoz.
	Adathiány a felnőttoktatásban résztvevőkről	Adatgyűjtés a munkaügyi központ és a felnőttoktatási intézményekkel való kapcsolat felvétellel, tájékoztatás, információ nyújtás alacsony iskolázottság javítására
	Nincs megbízható adatunk a szűrőprogramokon való 60 éven felüliek részvételéről	Helyi kezdeményezésű szűrőprogramok szervezése az egészségügyi ellátás és a szociális ellátás szakembereinek segítségével
	Nem rendelkeznek az emberek információval arról, hogy számukra mit jelent az esélyegyenlőség biztosítása	A berzence.hu honlapon Esélyegyenlőség cím alatt link kialakítása. Tájékoztatók megjelentetése, fórumok az esélyegyenlőségről.
	Magas az általános iskolai végzettséggel rendelkező munkanélküliek száma.	Képzés szervezése.
	Sokan nem tudnak elhelyezkedni középfokú, vagy annál magasabb végzettséggel rendelkezők.	Átképzések szervezése.
Gyermekek	Adathiány a hátrányos helyzetű, valamint halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számáról.	Tájékoztatás a HH és HHH kategóriákba tartozók részére adható támogatásokról, juttatásokról.
	A szociálisan rászorulóknak esetében nem rendszeres az óvodába, bölcsődébe járás.	Az okok felderítése adatgyűjtéssel, beszélgetésekkel. Az óvodába, bölcsődébe járás fontosságának megismertetése a szülőkkel.
	Az elszegényedés jeleinek megnyilvánulása.	Óvodai, iskolai odafigyelés a változásokra.

	Céltalan szabadidő eltöltés, felügyelet nélküli esti, éjszakai programok.	Szülők felvilágosítása, hasznos programok szervezése
Nők	Felmérés a rendszeres szűrővizsgálatra nem járókról (különösen a veszélyeztetett területekre vonatkozóan, emlőrák, méhnyakrák szűrés)	Széleskörű tájékoztatás a szűrővizsgálatok hasznosságáról, fontosságáról, elhanyagolásának egészségügyi következményeiről, szervezett szűrővizsgálaton való részvétel segítése.
	A nemek közötti esélyegyenlőség helyzetéről nincsenek adataink.	Adatgyűjtés a különböző statisztikai mutatók nemek szerinti megoszlásáról. Helyi partnerek bevonása.
	Sok az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező munkanélküli nő.	Kifejezetten nők számára indított képzési, átképzési programok kidolgozása, konkrét foglalkoztatási igény kielégítésére.
	A népességen belül magas az idős nők aránya, előfordulhat a magány és a kiszolgáltatottság megjelenése.	A célcsoport bevonása a települési programokba, a nyugdíjas klubba. Az egymásra figyelés erősítése.
Idősek	Magas az 50 év feletti munkanélküliek száma, elhelyezkedésük akadályokba ütközik.	Képzési lehetőségek biztosítása, részmunkaidős feladatok feltérképezése, helyi lehetőségek (vállalkozók) számbavétele, felkeresése, motiválás
	Az egyedül élő idősebb emberek gyakrabban válnak a bűnözők áldozataivá.	Prevenációs tájékoztatás az áldozattá válás folyamatáról. Figyelő szolgálat megszervezése. Térfigyelő kamerák felszerelése.
	Hiányos az idősek informatikai jártassága, akadályozott ezáltal az információhoz jutásuk.	Tanfolyamok szervezése, informatikai eszközökhöz történő hozzáférés biztosítása.
	Magasabb számban fordulnak elő megbetegedések az idősek között.	Tájékoztatás a megelőzés lehetőségeiről. Szűrések szervezése.
Fogyatékkal élők	A településen élő fogyatékkal élők számáról, helyzetéről, szükségleteiről kevés információ áll rendelkezésünkre.	Az adott célcsoport feltérképezése, kapcsolat felvétel a fogyatékkal foglalkozó intézményekkel. A lehetőségek feltárása és megismertetése.
	A település nem minden középületében, sőt a hivatalban sem megoldott teljeskörűen az akadálymentesítés. A szolgáltatásokhoz történő hozzáférés akadályokba ütközik.	Biztosítani kell, hogy a fogyatékkal élők is önállóan tudják intézni ügyeiket, javítva ezzel az önálló életvitel esélyét.
	Az infokommunikációs akadálymentesítés hiányos.	Mentesítési feladatok számbavétele. Pályázati lehetőségek felderítése. Ütemterv készítése.
	A fogyatékkal élők körében az elszigeteltség tovább rontja a helyzetüket, hosszú távon testi-lelki problémák okozója lehet az iskolázottság.	Felmérni a célcsoportba tartozók számát. Segíteni a társadalomba, közösségbe beilleszkedésüket.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
------------	--	---

Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A mélyszegénységben élők, és a közülük munka nélkül lévők számának feltárása.	<u>Polgármester,</u> Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Munkaügyi Kirendeltség, Családsegítő
	Az ellátatlan (nyilvántartásban nem szereplők) regisztrálásának propagálása, elősegítése, ösztönzése	<u>Polgármester,</u> Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Családsegítő, Munkaügyi Központ, Helyi újság
	Adatgyűjtés a felnőttképzésben résztvevők számáról	<u>Polgármester,</u> Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Munkaügyi Kirendeltség, Munkáltatók, Oktatási intézmények
	Adatgyűjtés a 60 éven felüliek szűrőprogramokon való részvételéről	<u>Polgármester,</u> Háziorvosok, Védőnő, Családsegítő, Házigondozók
	Tájékoztatás, információ nyújtása az esélyegyenlőség biztosításának megjelenítési formáiról	<u>Polgármester,</u> Művelődési Ház, Családsegítő, Jogi szakemberek
	Felmérés a 8. általános iskolai végzettséggel rendelkezők elhelyezkedését segítő képzési lehetőségekről.	<u>Polgármester,</u> Jegyző, Munkaügyi Kirendeltség
	A középfokú, vagy magasabb végzettséggel rendelkezők elhelyezkedésének segítése átképzéssel	<u>Polgármester,</u> Jegyző, Munkaügyi Kirendeltség
Gyermekek	Felmérés a hátrányos és halmozottan hátrányos kategóriákba tartozható gyermekek számáról.	<u>Óvoda és Bölcsőde vezető, Iskola igazgató,</u> Jegyző, illetve szociális ügyintéző, családsegítő, védőnő, háziorvosok, Roma Nemzetiségi önkormányzat
	Kimutatás készítése a szociálisan nehéz helyzetű családok gyermekeinek óvodába, illetve bölcsődébejárásáról. A rendszertelenség okainak feltárása. A kialakult helyzet kezelésére vonatkozó elképzelések megfogalmazása, megvalósítása.	<u>Óvoda és Bölcsőde vezető, jegyző, illetve</u> szociális ügyintéző, családsegítő, védőnő, háziorvosok, Roma Nemzetiségi Önkormányzat
	Kiszűrni azokat a gyermekeket, akiknek ruházata elhanyagolt. Akik semmilyen rendezvényen, eseményen nem vesznek részt, ahova be kell fizetni.	<u>Oktatási-nevelési intézmények vezetői,</u> <u>pedagógusai</u> Polgármester, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Védőnő, Családsegítő
	Az iskolai tanítás utáni, esti szabadidő hasznos eltöltésében, tanulásban segítségnyújtás	<u>Oktatási-nevelési intézmények vezetői,</u> pedagógusok, Művelődési Ház, önkéntesek, rendőrség
Nők	Szűrővizsgálatok szervezésével, méhnyakrák, emlőrák megelőzése, felderítése (kiszűrése)	<u>Védőnő,</u> Háziorvosi Szolgálat, Polgármester
	A nők esélyegyenlőségének felmérése, a hiányos adatok begyűjtése.	<u>Polgármester,</u> Jegyző, intézményvezetők, foglalkoztatók
	Képzések szervezése az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési esélyeinek segítésére.	<u>Polgármester,</u> Munkaügyi Kirendeltség, Munkáltatók
	Az idős, egyedül élő nők bevonása a települési programokba, nyugdíjas klubba.	<u>Polgármester,</u> Művelődési Ház, Nyugdíjas Klub, Házi gondozói hálózat
Idősek	Az 50 év feletti munkanélküliek esélyegyenlőségének javítása a munka világában.	<u>Polgármester,</u> szociális ügyintéző, közmunkszervező, munkaügyi kirendeltség, Roma Nemzetiségi Önkormányzat

	Az idősök bűnözéstől való megóvása, áldozatvédelem.	Rendőrség, Önkormányzat, civil szervezetek, lakosság (szomszédok), házi szociális gondozók.
	Számítástechnikai ismeretek oktatása, alapszintű informatikai képzés szervezése.	Polgármester, Művelődési Ház, Szeretet Szociális Otthon, Munkaügyi Kirendeltség
	A prevenció szemlélet erősítése az idős korosztályban.	Polgármester, Házi orvosok, Védőnő, Családsegítő
Fogyatékkal élők	Annak felmérése, hogy hány fogyatékos él a településen. Milyen fogyatékkal rendelkeznek. Milyen segítség nyújtható számunkra.	Házi orvosi Szolgálat, védőnő, polgármester, családsegítő, munkaügyi kirendeltség, civil szervezetek
	Akadálymentesítés a település középületeiben, intézményeiben, a hiányok pótlása	Önkormányzat Képviselő-testülete Roma Nemzetiségi Önkormányzat, intézményvezetők, mozgáskorlátozottak csurgói szervezete
	Info-kommunikációs akadálymentesítés.	Polgármester, Polgármesteri hivatal dolgozói a pályázatok felderítésében, Művelődési Ház
	A fogyatékkal élők elszigeteltségének enyhítése.	Polgármester, Jegyző, Családsegítő, Szociális ügyintéző, Civilszervezetek

1.) Romák és mélyszegénységben élők

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák is hozzájutnak a diszkriminációmentes életvitelhez és a munkalehetőségekhez.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők élethelyzetén, életesélyein és életminőségén javítsunk. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges élethez, civilizált életkörülményekhez való jogának érvényesülését, megvalósulásának elérhetőségét.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök ellátására, biztonságára, egészségi állapotára.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenlő bánásmód megvalósulását, a társadalomban (családban) betöltött szerepük, feladatuk segítségét.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének javítására a munkához történő hozzáférés, valamint a szolgáltatások elérése területén.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	A mélyszegénységben élők, valamint a közülük munka nélkül lévők számának feltérképezése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Adathiány a fenti célcsoport számáról és munkanélküliségi arányáról.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	-objektív adatok alapján valós kép kialakítása a fenti célcsoport körülményeiről, -a beavatkozások irányának meghatározása, megoldások keresése, életkörülmények javítása, foglalkoztatottság növelése

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	-adatgyűjtés statisztikai és kérdőíves felmérés alapján, -adatok feldolgozása, beavatkozások, intézkedések meghatározása, kidolgozása
Résztvevők és felelős	Polgármester, munkaügyi kirendeltség
Partnerek	Roma Nemzetiségi Önkormányzat, családsegítő, helyi intézmények, vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	Adatgyűjtés: 2014. március 31. Megvalósítás: 2018. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	pontos információk, valós helyzet ismerete az adott célcsoport vonatkozásában, segítségnyújtás, konkrét problémákra megoldások, adott célcsoport életkörülményeinek javulása, munkanélküliségük csökkentése, nyilvántartásuk arányának növelése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	kérdőívek nem érkeznek vissza, felmérés nem valós képet ad, széleskörű tájékoztatás, előnyök propagálása
Szükséges erőforrások	rövid és középtávon humán és technikai erőforrások biztosítása, pályázatok kiaknázása

Intézkedés címe:	A regisztrálatlan munkanélküliek regisztrálásának propagálása, elősegítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem minden munkanélküli regisztráltatja magát a munkaügyi kirendeltségeken, így nincs pontos adat a munkanélküliek valós számáról.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	-objektív adatok alapján valós kép kialakítása a fenti célcsoport számáról, -annak elérése, hogy valamennyi munkanélküli regisztrálva legyen, így biztosított a célzott segítségnyújtás lehetősége, - foglalkoztatottság növelése, életkörülmények javítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	-tájékoztatás, fórumok tartása, információk biztosítása a munkanélkülieknek adható támogatásokról, arról, hogy milyen segítségtől esnek el regisztráció hiányában, - segítség nyújtása a munkaügyi kirendeltségekhez történő utazásban
Résztvevők és felelős	Polgármester, munkaügyi kirendeltség
Partnerek	Családsegítő, Házi orvosok, Védőnő, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Előkészítés: 2014. február 28. Eredmények értékelése: 2018. december 31.
Eredményességi mutatók és annak	pontos információk, valós helyzet ismerete az adott célcsoport vonatkozásában, segítségnyújtás, konkrét problémákra megoldások, adott célcsoport

dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	életkörülményeinek javulása, munkanélküliségük arányának csökkentése, regisztrálatlan munkanélküliek számának csökkenése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	érdektelenség, motiváció hiánya, információ nem ér el a megszólítottakhoz, széles körű tájékoztatás, esélyegyenlőség propagálása
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, technikai eszközök, utaztatáshoz anyagi feltételek

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a felnőttképzésben résztvevők számáról
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincsenek megbízható adataink az általános, valamint a középiskolát felnőttoktatásban eredményesen elvégzők számáról. Így nem tudjuk milyen képzésekbe történő bekapcsolódással segíthetnénk a munkavállalásukat.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	-valós kép kialakítása megbízható adatok alapján a felnőtt oktatásban résztvevők számáról -az adatok alapján a beavatkozás irányának meghatározása -képzéseken, oktatásokon való részvétellel növelni az esélyeket az elhelyezkedésre -átképzések szervezése a végzettséggel rendelkezők számára, mert közöttük is magas a munkanélküliek száma
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	-az iskolázatlanok számának felmérése -beérkezett adatok feldolgozása, képzések, oktatási lehetőségek, anyagi erőforrások felkutatása, a képzésekhez hozzájárulás propagálása -a munkalehetőséget ajánlók esetében a munkaerőigény képzettségi követelményeinek megismerése
Résztvevők és felelős	Polgármester, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Munkaügyi kirendeltség
Partnerek	Munkáltatók, Oktatási intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	Adatgyűjtés: 2014. május 31. Folyamatos intézkedések: 2018. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Pontos információ az adott területről, konkrét segítségnyújtási lehetőség. Javuló iskolázottság, piaci igényekhez illeszkedő képzettség megszerzése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	az adatok nem érkeznek be, érdektelenség, motiváció hiánya, az új képzettség megszerzése ellenére nincs elhelyezkedési lehetőség (kudarcélmény) -megfelelő tájékoztatás, információ adás, segítségnyújtás, pályázatok -a munkaerőigények és a képzések összehangolásának szorgalmazása
Szükséges erőforrások	Humán és anyagi erőforrás, pályázatok

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a 60 éven felüliek szűrőprogramokon való részvételéről
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Adathiány a 60 éven felüliek szűrőprogramokon való részvételéről, nincs arról információnk, hogy e korosztály a veszély faktorok kiszűrése a betegségek elkerülése érdekében milyen prevenciós eljárásokon vesz részt
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Információhoz jutás a 60 éven felüliek egészségügyi állapotáról. A beavatkozások (szűrések, rendszeres eü vizsgálatok, ellenőrzések) irányának meghatározása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	-A 60 éven felüli korosztály egészségügyi állapotának feltérképezése, szűréseken történő részvételük felmérése. -a szűrővizsgálatok típusainak meghatározása, a szűrések megszervezése, anyagi erőforrások felkutatása az elvégzéséhez, Tájékoztatás a szűrések fontosságáról, szükségességéről.
Résztvevők és felelős	Polgármester, Háziorvosok, Védőnő, Önkormányzat
Partnerek	Családsegítő, Házi szociális gondozók, Célcsoport
Határidő(k) pontokba szedve	Adatgyűjtés: 2014. március 31. Megvalósítás: 2018. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Javul a lakosság részvétele az egészségügyi szűréseken az érintett korosztályban. Időben észrevehető a fenyegető betegség a korai stádiumban, így kezelése hatékonyabb.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem megfelelő együttműködés a célcsoport tagjai részéről, érdektelenség. Széleskörű tájékoztatás, információ adás pozitív esetek ismertetése.
Szükséges erőforrások	Humán és anyagi erőforrás, pályázatok.

Intézkedés címe:	Az esélyegyenlőség biztosítás tartalmi, formai jogszabályi hátterének megismertetése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az állampolgárok többsége nem ismeri, mit jelent illetve tartalmaz az esélyegyenlőség, hogyan lehet azt érvényesíteni, milyen szabályozók alapján.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és	Információhoz juttatni az embereket az esélyegyenlőség biztosítása tevékenységről.

hosszútávú időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Tájékoztatók készítése, fórumok szervezése, honlapon link üzemeltetése, ahol a témakörhöz kapcsolódó információk elérhetők, kérdések felvethetők.
Résztvevők és felelős	Polgármester, Művelődési Ház
Partnerek	Jogi szakemberek, informatikai szakemberek a megjelentetésben, illetve akadálymentes honlap működtetése.
Határidő(k) pontokba szedve	Az intézkedés végrehajtása: 2014. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávú), valamint fenntarthatósága	Fokozatosan növekvő érdeklődés a fórumokon, honlapon. Az esélyegyenlőség biztosítására történő odafigyelés, a hátrányt szenvedő saját ügyében képes legyen lépéseket tenni (tudja hova kell fordulni) érdekei érvényesítésében.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem érzik fontosnak a problémák elleni fellépést, félnek a következményektől (esetleges munkahely elvesztése, stb.) - megfelelő széleskörű tájékoztatás, információ adás, jogi segítségnyújtás
Szükséges erőforrások	Humán és anyagi erőforrás, pályázatok

Intézkedés címe:	Felmérés a 8. általános iskolai végzettséggel rendelkezők elhelyezkedését segítő képzési lehetőségekről.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sok a célcsoportba tartozó, elhelyezkedni nem tudó személy.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Felmérni, hogy milyen foglalkoztatási lehetőségek állnak rendelkezésre. Az alkalmazáshoz milyen végzettség kell és a célcsoportból, milyen képzések szervezésével lehet az igényt biztosítani.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A lehetőségek számbavétele. Képzések indításának kezdeményezése. Pályázati támogatással önálló képzés szervezése.
Résztvevők és felelős	Polgármester, Jegyző, Munkaügyi Kirendeltség
Partnerek	Családsegítő, Foglalkoztatók

Határidő(k) pontokba szedve	Felmérés: 2014. március 31. Intézkedés: folyamatos 2018. december 31-ig
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Pontos információk, valós helyzet ismerete. Célrányú képzések szervezése, új foglalkoztatási lehetőségek.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs jelentős igény és lehetőség a foglalkoztatás bővítésére és így a képzések szervezése nem célrányos. A foglalkoztatók érdekeltté tétele új munkaerő alkalmazásában.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, anyagi feltételek, pályázati lehetőségek

Intézkedés címe:	A középfokú, vagy magasabb végzettséggel rendelkezők elhelyezkedésének segítése átképzéssel.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sok a középfokú, vagy magasabb végzettségű munkanélküli.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Felmérni, hogy milyen foglalkoztatási lehetőségek állnak rendelkezésre. A munkaerő toborzók figyelemmel kísérése, az igényeknek megfelelő átképzések szervezésében közreműködés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A lehetőségek számbavétele mindkét oldalt érintően. Átképzések indításának kezdeményezése.
Résztvevők és felelős	Polgármester, Jegyző, Munkaügyi Kirendeltség
Partnerek	Családsegítő, Foglalkoztató
Határidő(k) pontokba szedve	Felmérés: 2014. március 31. Intézkedés: folyamatos 2018. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Pontos információk, valós helyzet ismerete. Átképzések szervezése, új foglalkoztatási lehetőségek.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nincs reális igény és lehetőség a foglalkoztatás bővítésére. A foglalkoztatottak érdekeltté tétele új munkaerő alkalmazásában.

Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, anyagi feltételek, pályázati lehetőségek.
-----------------------	--

2. Gyerekek

Intézkedés címe:	Felmérés a hátrányos és halmozottan hátrányos kategóriákba tartozás feltételeinek megfelelő gyermekek számáról
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem minden szülő tudja, hogy milyen feltételek szükségesek ahhoz, hogy a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos kategóriába sorolható e gyermeke. Ennek megfelelően nem tudják, milyen juttatásokra, kedvezményekre jogosultak.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Objektív adatok alapján valós kép kialakítása a fenti célcsoportba tartozók számáról. Tájékoztatás a megjelölt kategóriába tartozás igényléséről (eljárási folyamat). A jogosultak számára segítségnyújtás lehetősége, kedvezmények, juttatások igénybevétele, életesélyeik növelése.
Tevékenység (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Tájékoztatás, információ biztosítása a feltételekről és az eljárás módjáról, arról, hogy milyen lehetőségektől esnek el a kategóriába tartozás megállapításának hiányában.
Résztvevők és felelős	Polgármester, Önkormányzat szociális ügyintézője, jegyző, intézményvezetők
Partnerek	Családsegítő, védőnő, Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	Felmérés: 2014. április 30. Intézkedés: folyamatos 2018. december 31-ig
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Pontos információk, valós helyzet ismerete az adott célcsoport vonatkozásában. Kedvezmények, juttatások, igénybevétele az életkörülmények javulása, életesélyek növelése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, motiváció hánya, az információ nem ér el a megszólítottakhoz. Széles körű tájékoztatás.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, anyagi feltételek.

Intézkedés címe:	A rendszertelen óvodába, illetve bölcsődébe járás okainak feltárása a szociálisan nehéz helyzetben lévő családok esetében.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szociálisan rászoruló gyermekek óvodai és bölcsődei ellátása teljesen ingyenes, valamennyien felvételre kerültek az intézményekbe, de nagyon sokat

	hiányoznak. Az okokról nincs valós kép.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Feltárni a hiányosságok valódi okát és ennek megfelelően segítségnyújtás, felvilágosítás, illetve szükség esetén beavatkozás megtétele. Cél, hogy a hátrányok enyhítése érdekében valamennyi rászorult gyermek részesüljön az óvoda, bölcsőde által biztosított ellátásban.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Információk beszerzése, beszélgetések a célcsoport tagjaival a hiányzási okok összegyűjtésére.
Résztvevők és felelős	Polgármester, Önkormányzat szociális ügyintézője, jegyző, intézményvezetők
Partnerek	Családsegítő, Háziorvosok, Védőnő, Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	Okok feltárása: 2013. december 31. Intézkedési terv készítése: 2014. május 31. Értékelés: 2018. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Pontos információk, valós helyzet ismerete a feltárt probléma esetében. Konkrét megoldások, intézkedések a hibák, hiányosságok megszüntetésére.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az érintettek nem megfelelő együttműködése, rejtve maradnak a valódi okok. Megfelelő tájékoztatás az intézményi szolgáltatás előnyeiről, a segítségnyújtás lehetőségeiről, a szülői felelősségről és a szankciókról.
Szükséges erőforrások	humán erőforrás

Intézkedés címe:	Az elszegényedő családban lévő gyermekek számának feltérképezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az elszegényedő családok gyermekei folyamatosan maradnak ki fizetős intézményi rendezvényekről, eseményekről. Nincs megfelelő információ számukról, a szegénységbe jutókról.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A változásokra történő odafigyelés, együttműködő kapcsolat kialakítása a szülőkkel, családdal, információszerzés. Beavatkozások irányának meghatározásához pontos nyilvántartás. Segítségnyújtási alternatívák kidolgozása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés a pedagógusok, védőnő, szociális ügyintéző, háziorvosok segítségével. Beérkező adatok folyamatos aktualizálása. Gyűjtések szervezése. Intézkedések megléte, intézkedési lehetőségek számbavétele.

szedve	
Résztvevők és felelős	Polgármester, Óvoda, iskola intézményvezetői, jegyző.
Partnerek	Óvoda, iskola dolgozói, önkormányzat, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Családsegítő, érintett családok
Határidő(k) pontokba szedve	Felmérés: 2013. december 31. Segítési alternatívák kidolgozása: 2014. március 31. Eredmények értékelése: 2018. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Pontos adatokkal rendelkezés az elszegényedő családok gyermekeiről. A segítségnyújtás lehetőségeinek számbavétele, anyagi háttérének biztosítása. A hátrányok csökkentése. Folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A megbélyegzéstől való félelem, szegény. Családokkal a személyes kapcsolatok erősítése, folyamatos tájékoztatás. Forrás biztosítása a segítségnyújtáshoz.
Szükséges erőforrások	humán, tárgyi és anyagi

Intézkedés címe:	A szabadidő hasznos eltöltésének, valamint a gyermekek felügyeletének biztosítása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A hátrányos helyzetű, vagy nehéz körülmények között élő gyermekek számára a céltalan szabadidő eltöltés és a felügyelet nélküli éjszakai programok további veszélyek forrásai.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Valós kép kialakítása az érintettek számáról, köréről. Érdeklétté tenni a célcsoportot a szabadidő hasznos eltöltését és a felügyeletet biztosító programokban való részvételre. Csökkenteni ezáltal a célcsoportok részére a potenciális veszélyforrást.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A célcsoportba tartozók számára kidolgozott programok ajánlása. Motiváció a programokon való részvételre. A célcsoport közösségbe integrálásának elősegítése. A programok megvalósításához, elindításához szükséges anyagi háttér felkutatása, eszközök beszerzése, tevékenység megtervezése, önkéntes segítők bevonása.
Résztvevők és felelős	Polgármester, Művelődési Ház és Könyvtár dolgozói
Partnerek	Roma Nemzetiségi Önkormányzat, önkéntes segítők, családsegítő, érintettek, rendőrség, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	Tájékoztatás az érintettek számáról: 2013. december 31. Elképzelések kidolgozása: 2014. május 31.

	Értékelés: 2018. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Pontos adatokkal rendelkezés a szabadidejében felügyelet nélküliek célcsoportjáról. Motiváció a programokba történő bekapcsolódásukra. A veszélyforrások csökkentése a célcsoport tagjai részére.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, a programok biztosítása személyi, tárgyi és anyagi feltételeinek hiánya. Együttműködés a feladatok megvalósításában, koordináció. Ösztönzés a programokon történő részvételre.
Szükséges erőforrások	humán, tárgyi, technikai, anyagi feltételek biztosítása

3. Nők

Intézkedés címe:	Szűrővizsgálatok, méhnyak rák, emlőrák megelőzése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sok olyan nő van, aki nem jár rendszeres szűrővizsgálatokra, ezért a nők körében még mindig vezető halálok a méhnyak rák, illetve az emlőrák.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Érdeklődés felkeltésével, tájékoztatással a szűrővizsgálatok szükségességének elismerése. Minden nő rendszeresen vegyen részt rákszűrésen.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Széles körű tájékoztatás a szűrővizsgálatokkal kapcsolatosan, hogy minden nő legyen tisztában a szűrések elhanyagolásának egészségügyi következményeivel. A szűrésen való részvétel megszervezése. A szűrésen kiderült egészségügyi problémák kapcsán további segítségnyújtás.
Résztvevők és felelős	Polgármester, Védőnő, Népegészségügyi Intézet, Önkormányzat
Partnerek	Háziorvosok, célcsoport, szűrést végzők, szervezők
Határidő(k) pontokba szedve	Felmérés: 2014. június 30. Megvalósítás: 2018. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	Érdeklődés, jelentkezés a szűrésre. A megszólított nők többségének bevonása a tényleges szűrésbe.

fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya, nemtörődomség, a lakcímnnyilvántartásban szereplő nőkön kívül a be nem jelentkezettek felkutatása, megszólítása problémás. Program népszerűsítése, a szűrés helyszínétől messzebb lakók eljuttatása a szűrésre, felhívó plakátok.
Szükséges erőforrások	humán, tárgyi, technikai

Intézkedés címe:	A nők esélyegyenlőségének felmérésére vonatkozó hiányos adatok begyűjtése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nemek esélyegyenlőségével kapcsolatban nem állnak rendelkezésre releváns adatok.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Nemekre érzékeny adatbázis elkészítése a foglalkoztatás, oktatás, szakképzés, felnőttképzés, iskolázottság, szociális, egészségügyi, bűnmegelőzési területeken. Nők és férfiak egyenlőségét szem előtt tartó tervezés és döntés a feltárt statisztikai adatok alapján.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés a különböző statisztikai mutatók nemek szerinti megoszlásáról a helyi partnerek bevonásával. Adatelemzés, problémafeltárás a nők esélyegyenlőségének tekintetében.
Résztvevők és felelős	Polgármester, Önkormányzat dolgozói, intézményvezetők.
Partnerek	Munkáltatók, Munkaügyi Kirendeltség, civil szervezetek, Családsegítő
Határidő(k) pontokba szedve	Felmérés: 2014. december 31. Adatbázis elkészítése: 2015. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Nemekre érzékeny adatbázis létrejött a fenti területeken. Az adatbázis alapján kitűzött konkrét célok megvalósulása, esélyegyenlőség biztosításával kapcsolatos intézkedések megfogalmazása. Folyamatos adatgyűjtés, visszacsatolás.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Adatok beszerzésének nehézségei, nem valós adatokhoz jutás. Felmérés népszerűsítése, pozitív megerősítések, az esélyegyenlőség biztosításának hangsúlyozása.
Szükséges erőforrások	humán, tárgyi, technikai, pályázati forrás

Intézkedés címe:	Alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők számára képzés, átképzés szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sok az alacsony iskolai végzettségű munkahellyel nem rendelkező nő.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Olyan képzések, átképzések szervezése, indítása, amelynek elvégzése után az elhelyezkedési lehetőség is garantált. Csökkenteni a munkanélküli nők számát.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérés a helyi és térségi munkalehetőségekről, a foglalkoztatáshoz szükséges képesítési követelményekről. Együttműködés a Munkaügyi Kirendeltséggel a képzés megszervezésében. Megállapodás kötése a foglalkoztatókkal a képzésben, átképzésben résztvevők alkalmazásáról.
Résztvevők és felelős	Polgármester, Munkaügyi Kirendeltség
Partnerek	Munkáltatók, Célcsoport
Határidő(k) pontokba szedve	Felmérés: 2013. július 31. Képzések szervezése: 2018. december 31. folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Adatbázis a helyi és térségi munkalehetőségekről, foglalkoztatáshoz szükséges képesítési követelményekről. Elhelyezkedési esélyek növelése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kevés az olyan foglalkoztató, ahol képzésben, átképzésben résztvevőket tudnak magas számban foglalkoztatni. Ösztönzés, konkrét programok, megoldási lehetőségek felajánlása, Munkaügyi Kirendeltség támogatásával.
Szükséges erőforrások	Humán, anyagi, pályázati forrás

Intézkedés címe:	Az idős korosztályba tartozó egyedül élő nők bevonása a nyugdíjasklubba, a települési programokba.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A népességen belül magas az egyedül élő idős nők száma, fennáll az elmagányosodás lehetősége, valamint a kiszolgáltatottság megjelenése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A településen élő idős magányos nők bevonása a kulturális és egyéb programokba, közreműködőként, illetve érdeklődőként. A nyugdíjas klubba történő belépés segítése, ösztönzése. Az egymásra figyelés erősítése.

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérés készítése a célcsoportról, elképzelések megfogalmazása.
Résztvevők és felelős	Polgármester, Művelődési Ház, Nyugdíjas Klub, Házi gondozói szolgálat
Partnerek	Civilszervezetek, Önkéntesek, Érintettek
Határidő(k) pontokba szedve	Megvalósítás indítása: 2013. december 1. Eredmények számbavétele: 2018. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Felmérés készül az egyedül élő idős nők számáról, összetételéről. Programok összegyűjtése, ahova a célcsoport tagjai bevonhatók.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség az érintettek részéről. Tájékoztatás, felvilágosítás, programok propagálása.
Szükséges erőforrások	Személyi, tárgyi, anyagi feltételek biztosítása.

4. Idősek

Intézkedés címe:	Az 50 év feletti munkanélküliek elhelyezkedési esélyének javítása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az adatok tükrében jól látszik, hogy az 50 év feletti munkanélkülié magas, elhelyezkedésük akadályokba ütközik.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú	Az adott korosztály esélyegyenlőségének javítása. A munkanélküliégük számának csökkentése, sikeres beintegrálás a munka világába, szakmai tapasztalataik kamatoztatása. Az idősebbek iránti tekintélytiszteltet növelése.

időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatfeltárás, kutatás, a konkrét problémákra a célirányos segítségnyújtási lehetőségek miatt. Álláskeresésben való segítségnyújtás, felnőttképzési, átképzési lehetőségek feltérképezése. Pszichés segítségnyújtás, a feleslegessé válás érzésének kiküszöbölése, enyhítése. Átmeneti anyagi nehézségeikre megoldások keresése. Helyi és környékbeli vállalkozók megkeresése, munkalehetőség, munkahelyteremtés kapcsán.
Részrtvevők és felelős	Polgármester, munkaügyi kirendeltség
Partnerek	Szociális ügyintéző, családsegítő, egyházi szervezetek, Nyugdíjas Klub, vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	Az elképzelés megvalósítására terv kidolgozása: 2014. május 31. Eredmények értékelése: 2018. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A munkanélküliek 20-30 %-ának, hosszabb-rövidebb időre történő munkába állása, maradása. Közreműködés a nyugdíjazáshoz szükséges néhány év szolgálati idő megszerzéséhez. Munkaadókkal eredményes együttműködés kiépítése. Folyamatos monitoringozás és visszacsatolás a célcsoporttal kapcsolatban.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány, nincs ilyen pályázat, nem sikeres a célcsoportról az adatgyűjtés. Figyelemfelhívás, esélyegyenlőség folyamatos vizsgálata.
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, technikai, pályázatok, munkaerő programokban való részvétel finanszírozása

Intézkedés címe:	Az egyedül élő idősebb emberek bűnözéstől való megóvása, áldozatvédelem.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen sok idős ember van kitéve a bűnözés áldozatává váló veszélynek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Egymásra figyelés erősítése, fokozottabb törődés, odafigyelés az idősebb korosztályra. Az idős emberek közbiztonságának javítása, prevenció, betörések számának csökkenése, segélyhívó rendszer működésének kiterjesztése. Biztonságos élettér kialakítása a településen.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Idősebb emberek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése, tájékoztatók tartása, figyelemfelhívó plakátok, hirdetések. Közterületi járőrszolgálat intenzívebb működtetése. Bűnmegelőzési, áldozatvédelmi programok.
Résztvevők és felelős	Polgármester, Rendőrség
Partnerek	Civilszervezetek, lakosság, célcsoport
Határidő(k) pontokba szedve	Előkészítő feladatok: 2014. december 31. Megvalósítás: 2018. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A célcsoport és a rendvédelmi, biztonsági szervek szorosabb együttműködése. Közbiztonság javulása, kis értékű lopások statisztikáinak javulása. Folyamatos monitoringozás és visszacsatolás a célcsoporttal kapcsolatban. Rendelkezésre álló források kiaknázása, pályázatok.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány, a célcsoporttal a kontaktus nehéz. Figyelem felhívás.
Szükséges erőforrások	humán erőforrás, technikai, anyagi források, pályázatok

Intézkedés címe:	Számítástechnikai ismeretek oktatása, alap szintű informatikai képzés szervezése. Informatikai ismeretek használatának segítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősekre jellemző, hogy idegeskednek az informatikai eszközök használatától.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Számítástechnikai ismereteket nyújtó képzések szervezése. Az idős emberek ösztönzése a képzésen való részvételre, az informatikai eszközök használatára.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A lehetséges közreműködők bevonásával a képzés megszervezése. Informatikai eszközök használata lehetőségének biztosítása.
Résztevők és felelős	Polgármester, Munkaügyi Kirendeltség
Partnerek	Művelődési Ház, Önkéntesek, Célcsoport
Határidő(k) pontokba szedve	Megvalósítás kezdete: 2014. január 1. Eredmények számbavétele: 2018. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A képzésbe bekapcsolódó résztvevők és közreműködők száma. A képzésen eredményesen szereplők száma. Az informatikai eszközöket használó idősök arányának növekedése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség, kevesen kapcsolódnak be a programba. Megfelelő propaganda.
Szükséges erőforrások	Személyi, tárgyi, anyagi feltételek, pályázati források.

Intézkedés címe:	A prevenciós szemlélet erősítése az idősek korosztályában. Szűrővizsgálatok szervezése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az érintett korosztályban magasabb számban fordulnak elő a megbetegedések.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú	A lehetséges partnerek együttműködésével tájékoztatók, szűrővizsgálatok szervezése.

időegységekre bontásban	
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Előadásokra és szűrővizsgálatokra történő részvétel ösztönzése a célcsoport tagjai számára.
Résztvevők és felelős	Polgármester, Háziorvosok
Partnerek	Védőnő, Családsegítő, Nyugdíjas Klub
Határidő(k) pontokba szedve	Megvalósítás kezdete: 2014. február 1. Eredmények számbavétele: 2018. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az előadások, szűrővizsgálatok és az ezeken résztvevő idős emberek száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az idős emberek nem kellően motiválhatók az előadásokon, szűrővizsgálatokon történő részvételre.
Szükséges erőforrások	Személyi, tárgyi, anyagi feltételek, pályázati lehetőségek forrás biztosítására.

5. Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	A településen fogyatékkal élők számának, helyzetének feltérképezése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen élő fogyatékkal élők számáról és helyzetéről nagyon kevés információval, adattal rendelkezünk, nincs ismeret a fogyatékoság típusáról sem.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A begyűjtött hiányzó adatok feldolgozásával a célcsoport helyzetére, igényeire vonatkozóan konkrét segítségnyújtási javaslatok kidolgozása, pontos helyzetkép kialakítása. A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének megvalósítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Adatgyűjtés kérdőívvel, helyzetfelmérés háziorvosok, egészségügyi intézmények segítségével. Az adatok feldolgozása, javaslatok, segítségnyújtási módok kidolgozása. A célcsoport tájékoztatása a segítő szervezetekről, lehetőségekről, intézményekről. Kapcsolatfelvétel a fogyatékkal élőkkel foglalkozó intézményekkel.
Résztvevők és felelős	Polgármester, Háziorvos, Védőnő
Partnerek	Célcsoport hozzátartozói (célcsoport) civil szervezetek, célcsoporttal foglalkozó intézmények, munkaügyi kirendeltség.
Határidő(k) pontokba szedve	Adatgyűjtés: 2014. augusztus 31. Segítségnyújtásra javaslatok kidolgozása: 2015. március 31. Eredmények értékelése: 2018. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Fogyatékosok száma, különböző fogyatékosági kategóriákba sorolás ismerete, későbbiekben foglalkoztatottság növekedése. Adatfrissítés, aktualizálás, kapcsolattartás, intézkedési tervek készítése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Nem lehet felderíteni minden fogyatékkal élő a településen, érdektelenség, nem megfelelő együttműködés a felek részéről. Kapcsolattartás a célcsoporttal, a velük foglalkozó intézményekkel, szervezetekkel, egészségügyi szolgáltatókkal, munkahelyekkel.
Szükséges erőforrások	humán, technikai

Intézkedés címe:	Akadálymentesítés a település intézményeiben, hivatalában
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az akadálymentesítés Berzence intézményeiben, középületeiben még nem teljeskörűen, a fogyatékkal rendelkezők részére is elérhetővé kell tenni minden közintézményt, szolgáltató egységet.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A Polgármesteri Hivatal akadálymentesítése, egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása az önálló életvitelhez, ügyek intézéséhez. Folyamatos akadálymentesítési intézkedések, közterületek, oktatási, kulturális intézmények részére.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felmérés, környezettanulmányok, cselekvési terv készítése a megvalósításhoz, figyelemfelhívás. Források, kivitelezők, pályázatok keresése az akadálymentesítéshez. Fizikai akadálymentesítés megvalósítása a polgármesteri hivatalban.
Résztvevők és felelős	Képviselő-testület, polgármester, jegyző, vállalkozók
Partnerek	Intézményvezetők, fogyatékkal élők szervezetei, önkéntesek
Határidő(k) pontokba szedve	Felmérés: 2013. szeptember 30. Tervek készítése: 2016. december 31. Megvalósítás: 2020. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Akadálymentesített középületek, utak a településen, esélyegyenlőség megvalósulása a fogyatékkal élők önálló ügyintézési lehetőségeiben. Építési előírások betartása, EU-s előírásoknak megfelelés.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Költséges az akadálymentesítés és nincs forrás a megvalósításra. Ösztönzők alkalmazása, tájékoztatás, felhívó plakátok, hirdetések, pályázatok.
Szükséges erőforrások	Humán, pénzügyi, technikai.

Intézkedés címe:	Info-kommunikációs akadálymentesítés megvalósítása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Közüintézmények info-kommunikációs akadálymentesítése hiányos.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Közüintézmények info-kommunikációs akadálymentesítésének megvalósítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Jelenlegi akadálymentesítési helyzet feltérképezése, szükséges pótlások ütemezése.
Részrtvevők és felelős	Polgármester, Polgármesteri hivatal dolgozói a pályázatok felderítésében
Partnerek	Művelődési Ház, Közüintézmények vezetői
Határidő(k) pontokba szedve	Megvalósítás kezdete: 2014. február 1. Eredmények kiértékelése: 2018. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az akadálymentesített közüintézmények száma növekszik, illetve teljessé válik.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A megvalósításhoz nem található pályázati forrás. Lehetőség szerint saját erő mozgósítása.
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pályázati lehetőségek

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élők elszigeteltségének enyhítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A fogyatékkal élők körében az egyedüllét, elszigeteltség tovább rontja a helyzetüket, hosszú távon testi-lelki probléma okozója lehet az izoláltság.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Felderíteni az ilyen problémával küzdő embereket. Segítségnyújtás a fogyatékkal élők számára a szemléletváltás érdekében, a hasznos „állampolgár” érzésének erősítése. Családtagok segítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Helyzetfelmérés, az érintettek tájékoztatása lehetőségeikről. Községi programok szervezése. A környezetük befogadóvá tétele.
Résztvevők és felelős	Polgármester, Családsegítő, Civilszervezetek
Partnerek	Háziorvosok, Művelődési Ház, Védőnő, Önkéntesek
Határidő(k) pontokba szedve	Adatgyűjtés: 2014. május 31. Terv kidolgozás: 2014. december 31. Eredmények értékelése: 2018. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Csökken az elszigetelten élők száma. A társadalom és a közösség hasznos tagjának érzik magukat a célcsoportban lévők.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A fogyatékkal élők bizalmába férkőzni nehezebb, így bekapcsolódásukra tett erőfeszítés sikertelen. Családtagok, szűkebb környezet segítése.
Szükséges erőforrások	Humán, technikai, anyagi erőforrás.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	A mélyszegénységben élők, valamint a közülük munka nélkül lévők számának feltérképezése.	Nincs megbízható kimutatás a mélyszegénységben élők, valamint közülük munkanélkül lévők számáról. Adatgyűjtés módjának felkutatása információszerzés az 1992. évi LXIII. törvénynek megfelelően	objektív adatok alapján valós kép kialakítása a fenti célcsoport körülményeiről, -a beavatkozások irányának meghatározása, megoldások keresése, életkörülmények javítása, foglalkoztatottság növelése		-adatgyűjtés statisztikai és kérdőíves felmérés alapján, -adatok feldolgozása, beavatkozások, intézkedések meghatározása, kidolgozása	Polgármester, Munkaügyi Kirendeltség	2018.12.31.	pontos információk, valós helyzet ismerete az adott célcsoport vonatkozásában, konkrét problémákra megoldások, adott célcsoport életkörülményeinek javulása, munkanélküliségük csökkentése, nyilvántartásuk arányának növelése	rövid és középtávon humán és technikai erőforrások biztosítása, pályázatok kiaknázása	
2	A regisztrálatlan munkanélküliek regisztrálásának propagálása, elősegítése	Nem regisztráltatja magát valamennyi munkanélküli. Tájékoztatás, információk elérhetővé tétele a támogatásokról, segítség a munkaügyi hivatalokba történő eljutáshoz.	-objektív adatok alapján valós kép kialakítása a fenti célcsoport számáról, - annak elérése, hogy valamennyi munkanélküli regisztrálva legyen, így biztosított a célzott segítségnyújtás lehetősége, - foglalkoztatottság növelése, életkörülmények javítása		-tájékoztatás, fórumok tartása, információk biztosítása a munkanélkülieknek adható támogatásokról, arról, hogy milyen segítségtől esnek el regisztráció hiányában, - segítség nyújtása a munkaügyi kirendeltségekhez történő utazásban	Polgármester, munkaügyi kirendeltség	2018.12.31.	pontos információk, valós helyzet ismerete az adott célcsoport vonatkozásában, segítségnyújtás, konkrét problémákra megoldások, adott célcsoport életkörülményeinek javulása, munkanélküliségük arányának csökkentése, regisztrálatlan munkanélküliek számának csökkenése	humán erőforrás, technikai eszközök, utaztatáshoz anyagi feltételek	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
3	Adatgyűjtés a felnőttképzésben résztvevők számáról	Nincsenek megbízható adataink az általános, valamint a középiskolát felnőttoktatásban eredményesen elvégzők számáról. Így nem tudjuk milyen képzésekbe történő bekapcsolódással segíthetnénk a munkavállalásukat.	-valós kép kialakítása megbízható adatok alapján a felnőtt oktatásban résztvevők számáról -az adatok alapján a beavatkozás irányának meghatározása - képzéseken, oktatásokon való részvétellel növelni az esélyeket az elhelyezkedésre - átképzések szervezése a végzettséggel rendelkezők számára, mert közöttük is magas a munkanélküliek száma		-az iskolázatlanok számának felmérése - beérkezett adatok feldolgozása, képzések, oktatási lehetőségek, anyagi erőforrások felkutatása, a képzésekhez hozzájárulás propagálása -a munkalehetőséget ajánlók esetében a munkaerőigény képzettségi követelményeinek megismerése	Polgármester, Roma Nemzetiségi Önkormányzat, Munkaügyi kirendeltség	2018.12.31.		Humán és anyagi erőforrás, pályázatok	Pontos információ az adott területről, konkrét segítségnyújtási lehetőség. Javuló iskolázottság, piaci igényekhez illeszkedő képzettség megszerzése.
4	Adatgyűjtés a 60 éven felüliek szűrőprogramokon való részvételéről	Adathiány a 60 éven felüliek szűrőprogramokon való részvételéről, nincs arról információnk, hogy a 60 éves korosztály a veszély faktorok kiszűrése a betegségek elkerülése érdekében milyen prevenciók eljárásokon vesz részt	Információhoz jutás a 60 éven felüliek egészségügyi állapotáról. A beavatkozások (szűrések, rendszeres ételvizsgálatok, ellenőrzések) irányának meghatározása		-A 60 éven felüli korosztály egészségügyi állapotának feltérképezése, szűréseken történő részvételük felmérése. - a szűrővizsgálatok típusainak meghatározása, a szűrések megszervezése, anyagi erőforrások felkutatása az elvégzéséhez, Tájékoztatás a szűrések fontosságáról, szükségességéről.	Polgármester, Házi orvosok, Védőnő, Önkormányzat	2018.12.31.		Humán és anyagi erőforrás, pályázatok.	Javul a lakosság részvétele az egészségügyi szűréseken az érintett korosztályban. Időben észrevehető a fenyegető betegség a korai stádiumban, így kezelése hatékonyabb
5	Az esélyegyenlőség biztosítás tartalmi, formai jogszabályi háttérének megismertetése.	Az állampolgárok többsége nem ismeri, mit jelent illetve tartalmaz az esélyegyenlőség, hogyan lehet azt érvényesíteni, milyen	Információhoz juttatni az embereket az esélyegyenlőség biztosítása tevékenységről		Tájékoztatások készítése, fórumok szervezése, honlapon link üzemeltetése, ahol a témakörhöz kapcsolódó információk elérhetők, kérdések felvethetők.	Polgármester, Művelődési Ház	2014.12.31.		Humán és anyagi erőforrás, pályázatok	Fokozatosan növekvő érdeklődés a fórumokon, honlapon. Az esélyegyenlőség biztosítására történő odafigyelés, a hátrányt szenvedő saját

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		szabályozók alapján.								ügyében képes legyen lépéseket tenni (tudja hova kell fordulni) érdekei érvényesítésében.
6	Felmérés a 8. általános iskolai végzettséggel rendelkezők elhelyezkedését segítő képzési lehetőségekről.	Sok a célcsoportba tartozó, elhelyezkedni nem tudó személy.	Felmérni, hogy milyen foglalkoztatási lehetőségek állnak rendelkezésre. Az alkalmazáshoz milyen végzettség kell és a célcsoportból, milyen képzések szervezésével lehet az igényt biztosítani.		A lehetőségek számbavétele. Képzések indításának kezdeményezése. Pályázati támogatással önálló képzés szervezése.	Polgármester, Jegyző, Munkaügyi Kirendeltség	2018.12.31.		Humán erőforrás, anyagi feltételek, pályázati lehetőségek	Pontos információk, valós helyzet ismerete. Célirányú képzések szervezése, új foglalkoztatási lehetőségek.
7	A középfokú, vagy magasabb végzettséggel rendelkezők elhelyezkedésének segítése átképzéssel.	Sok a középfokú, vagy magasabb végzettségű munkanélküli.	Felmérni, hogy milyen foglalkoztatási lehetőségek állnak rendelkezésre. A munkaerő toborzók figyelemmel kísérése, az igényeknek megfelelő átképzések szervezésében közreműködés.		A lehetőségek számbavétele mindkét oldalt érintően. Átképzések indításának kezdeményezése.	Polgármester, Jegyző, Munkaügyi Kirendeltség	2018.12.31.		Humán erőforrás, anyagi feltételek, pályázati lehetőségek.	Pontos információk, valós helyzet ismerete. Átképzések szervezése, új foglalkoztatási lehetőségek.
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Az elszegényedő családban lévő gyermekek számának feltérképezése.	Az elszegényedés jeleinek megnyilvánulása. Óvodai, iskolai odafigyelés a változásokra.	A változásokra történő odafigyelés, együttműködő kapcsolat kialakítása a szülőkkel, családdal, információszerezés. Beavatkozások irányának meghatározásához pontos nyilvántartás. Segítségnyújtási alternatívák kidolgozása.		Adatgyűjtés a pedagógusok, védőnő, szociális ügyintéző, háziorvosok segítségével. Beérkező adatok folyamatos aktualizálása. Gyűjtések szervezése. Intézkedések megléte, intézkedési lehetőségek számbavétele.	Polgármester, Óvoda, iskola intézményvezetői, jegyző.	2018.12.31.		humán, tárgyi és anyagi	Pontos adatokkal rendelkezés az elszegényedő családok gyermekeiről. A segítségnyújtás lehetőségeinek számbavétele, anyagi háttérének biztosítása. A hátrányok csökkentése. Folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
2	A szabadidő hasznos eltöltésének, valamint a gyermekek felügyeletének biztosítása.	Céltalan szabadidő eltöltés, felügyelet nélküli esti, éjszakai programok. Szülők felvilágosítása, hasznos programok szervezése.	Valós kép kialakítása az érintettek számáról, köréről. Érdeklteté tenni a célcsoportot a szabadidő hasznos eltöltését és a felügyeletet biztosító programokban való részvételre. Csökkenteni ezáltal a célcsoportok részére a potenciális veszélyforrást.		A célcsoportba tartozók számára kidolgozott programok ajánlása. Motiváció a programokon való részvételre. A célcsoport közösségbe integrálásának elősegítése. A programok megvalósításához, elindításához szükséges anyagi háttér felkutatása, eszközök beszerzése, tevékenység megtervezése, önkéntes segítők bevonása.	Polgármester, Művelődési Ház és Könyvtár dolgozói	2014.12.31.		humán, tárgyi, technikai, anyagi feltételek biztosítása	Pontos adatokkal rendelkezés a szabadidejében felügyelet nélküliek célcsoportjáról. Motiváció a programokba történő bekapcsolódásukra. A veszélyforrások csökkentése a célcsoport tagjai részére.
3	Felmérés a hátrányos és halmozottan hátrányos kategóriákba tartozás feltételeinek megfelelő gyermekek számáról	Nem minden szülő tudja, hogy milyen feltételek szükségesek ahhoz, hogy a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos kategóriába sorolható e gyermeke. Ennek megfelelően nem tudják, milyen juttatásokra, kedvezményekre jogosultak.	Objektív adatok alapján valós kép kialakítása a fenti célcsoportba tartozók számáról. Tájékoztatás a megjelölt kategóriába tartozás igényléséről (eljárási folyamat). A jogosultak számára segítségnyújtás lehetősége, kedvezmények, juttatások igénybevétele, életésélyeik növelése.		Tájékoztatás, információ biztosítása a feltételekről és az eljárás módjáról, arról, hogy milyen lehetőségektől esnek el a kategóriába tartozás megállapításának hiányában.	Polgármester, Önkormányzat szociális ügyintézője, jegyző, intézményvezetők	2018.12.31.		Humán erőforrás, anyagi feltételek.	Pontos információk, valós helyzet ismerete az adott célcsoport vonatkozásában. Kedvezmények, juttatások, igénybevételeivel az életkörülmények javulása, életésélyek növelése.
4	A rendszertelen óvodába, illetve bölcsődébe járás okainak feltárása a szociálisan nehéz helyzetben lévő családok esetében.	A szociálisan rászoruló gyermekek óvodai és bölcsődei ellátása teljesen ingyenes, valamennyien felvétellel kerültek az intézményekbe, de nagyon sokat hiányoznak. Az	Feltárni a hiányosságok valódi okát és ennek megfelelően segítségnyújtás, felvilágosítás, illetve szükség esetén beavatkozás megtétele. Cél, hogy a hátrányok enyhítése érdekében valamennyi rászorult		Információk beszerzése, beszélgetések a célcsoport tagjaival a hiányzói okok összegyűjtésére.	Polgármester, Önkormányzat szociális ügyintézője, jegyző, intézményvezetők	2018.12.31.		humán erőforrás	Pontos információk, valós helyzet ismerete a feltárt probléma esetében. Konkrét megoldások, intézkedések a hibák, hiányosságok megszüntetésére.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		okokról nincs valós kép.	gyermek részvétel az óvoda, bölcsőde által biztosított ellátásban.							
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Szűrővizsgálatok, méhnyak rák, emlőrák megelőzése.	Felmérés a rendszeres szűrővizsgálatra nem járókról (különösen a veszélyeztetett területekre vonatkozóan, emlőrák, méhnyak rák szűrés). Széleskörű tájékoztatás a szűrővizsgálatok hasznosságáról, fontosságáról, elhanyagolásának egészségügyi következményeiről, szervezett szűrővizsgálaton való részvétel segítése.	Érdeklődés felkeltésével, tájékoztatással a szűrővizsgálatok szükségességének elismerése. Minden nő rendszeresen vegyen részt rákszűrésen.		Széles körű tájékoztatás a szűrővizsgálatokkal kapcsolatosan, hogy minden nő legyen tisztában a szűrések elhanyagolásának egészségügyi következményeivel. A szűrésen való részvétel megszervezése. A szűrésen kiderült egészségügyi problémák kapcsán további segítségnyújtás.	Polgármester, Védőnő, Népegészségügyi Intézet, Önkormányzat	2018.12.31.		humán, tárgyi, technikai	Érdeklődés, jelentkezés a szűrésre. A megszólított nők többségének bevonása a tényleges szűrésbe.
2	A nők esélyegyenlőségének felmérésére vonatkozó hiányos adatok begyűjtése.	A nemek közötti esélyegyenlőség helyzetéről nincsenek adataink. Adatgyűjtés a különböző statisztikai mutatók nemek szerinti megoszlásáról. Helyi partnerek bevonása.	Nemekre érzékeny adatbázis elkészítése a foglalkoztatás, oktatás, szakképzés, felnőttképzés, iskolázottság, szociális, egészségügyi, bűnmegelőzési területeken. Nők és férfiak egyenlőségét szem előtt tartó tervezés és döntés a feltárt statisztikai adatok alapján.		Adatgyűjtés a különböző statisztikai mutatók nemek szerinti megoszlásáról a helyi partnerek bevonásával. Adatelemzés, problémafeltárás a nők esélyegyenlőségének tekintetében.	Polgármester, Önkormányzat dolgozói, intézményvezetők	2015.12.31.		humán, tárgyi, technikai, pályázati forrás	Nemekre érzékeny adatbázis létrejötte a fenti területeken. Az adatbázis alapján kitűzött konkrét célok megvalósulása, esélyegyenlőség biztosításával kapcsolatos intézkedések megfogalmazása. Folyamatos adatgyűjtés, visszacsatolás.
3	Alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők számára képzés, átképzés szervezése	Sok az alacsony iskolai végzettségű munkahellyel nem rendelkező nő.	Olyan képzések, átképzések szervezése, indítása, amelynek elvégzése után az elhelyezkedési		Felmérés a helyi és térségi munkalehetőségekről, a foglalkoztatáshoz szükséges képesítési	Polgármester, Munkaügyi Kirendeltség	2018.12.31.		Humán, anyagi, pályázati forrás	Adatbázis a helyi és térségi munkalehetőségekről, foglalkoztatáshoz szükséges képesítési

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			lehetőség is garantált. Csökkenteni a munkanélküli nők számát.		követelményekről. Együttműködés a Munkaügyi Kirendeltséggel a képzés megszervezésében. Megállapodás kötése a foglalkoztatókkal a képzésben, átképzésben résztvevők alkalmazásáról.					követelményekről. Elhelyezkedési esélyek növelése.
4	Az idősek korosztályba tartozó egyedül élő nők bevonása a nyugdíjasklubba, a települési programokba.	A népességen belül magas az egyedül élő idősek nők száma, fennáll az elmagányosodás lehetősége, valamint a kiszolgáltatottság megjelenése.	A településen élő idősek magányos nők bevonása a kulturális és egyéb programokba, közreműködőként, illetve érdeklődőként. A nyugdíjas klubba történő belépés segítése, ösztönzése. Az egymásra figyelés erősítése.		Felmérés készítése a célcsoportról, elképzelések megfogalmazása	Polgármester, Művelődési Ház, Nyugdíjas Klub, Házi gondozói szolgálat	2018.12.31.		Személyi, tárgyi, anyagi feltételek biztosítása.	Felmérés készül az egyedül élő idősek nők számáról, összetételéről. Programok összegyűjtése, ahova a célcsoport tagjai bevonhatók.
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Az 50 év feletti munkanélküliek elhelyezkedési esélyeinek javítása.	Magas az 50 év feletti munkanélküliek száma, elhelyezkedésük akadályokba ütközik. Képzési lehetőségek biztosítása, részmunkaidős feladatok feltérképezése, helyi lehetőségek (vállalkozók) számbavétele, felkeresése, motiválás.	Az adott korosztály esélyegyenlőségének javítása. A munkanélküliségük számának csökkentése, sikeres beintegrálás a munka világába, szakmai tapasztalataik kamatoztatása. Az idősebbek iránti tekintélytiszteltet növelése.		Adatfeltárás, kutatás, a konkrét problémákra a célirányos segítségnyújtási lehetőségek miatt. Álláskeresésben való segítségnyújtás, felnőttképzési, átképzési lehetőségek feltérképezése. Pszichés segítségnyújtás, a feleslegessé válás érzésének kiküszöbölése, enyhítése. Átmeneti anyagi nehézségeikre megoldások keresése. Helyi és környékbeli	Polgármester, Munkaügyi Kirendeltség	2018.12.31.		humán erőforrás, technikai, pályázatok, munkaerő programokban való részvétel finanszírozása	A munkanélküliek 20-30 %-ának, hosszabb-rövidebb időre történő munkába állása, maradása. Közreműködés a nyugdíjazáshoz szükséges néhány év szolgálati idő megszerzéséhez. Munkaadókkal eredményes együttműködés kiépítése. Folyamatos monitoringozás és visszacsatolás a célcsoporttal kapcsolatban.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					vállalkozók megkeresése, munkalehetőség, munkahelyteremtés kapcsán.					
2	Az egyedül élő idősebb emberek bűnözéstől való megóvása, áldozatvédelem.	Az egyedül élő idősebb emberek gyakrabban válnak a bűnözők áldozataivá. Prevenációs tájékoztatás az áldozattá válás folyamatáról. Figyelő szolgálat megszervezése. Térfigyelő kamerák felszerelése.	Egymásra figyelés erősítése, fokozottabb törődés, odafigyelés az idősebb korosztályra. Az idős emberek közbiztonságának javítása, prevenció, betörések számának csökkenése, segélyhívó rendszer működésének kiterjesztése. Biztonságos élettér kialakítása a településen.		Idősebb emberek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése, tájékoztatók tartása, figyelemfelhívó plakátok, hirdetések. Közterületi járőrszolgálat intenzívebb működtetése. Bűnmegelőzési, áldozatvédelmi programok.	Polgármester, Rendőrség	2018.12.31.		humán erőforrás, technikai, anyagi források, pályázatok	A célcsoport és a rendvédelmi, biztonsági szervek szorosabb együttműködése. Közbiztonság javulása, kis értékű lopások statisztikáinak javulása. Folyamatos monitoringozás és visszacsatolás a célcsoporttal kapcsolatban. Rendelkezésre álló források kiaknázása, pályázatok.
3	Számítástechnikai ismeretek oktatása, alap szintű informatikai képzés szervezése. Informatikai ismeretek használatának segítése.	Az idősekre jellemző, hogy idegeskednek az informatikai eszközök használatától.	Számítástechnikai ismereteket nyújtó képzések szervezése. Az idős emberek ösztönzése a képzésen való részvételre, az informatikai eszközök használatára		A lehetséges közreműködők bevonásával a képzés megszervezése. Informatikai eszközök használata lehetőségének biztosítása.	Polgármester, Munkaügyi Kirendeltség	2018.12.31.		Személyi, tárgyi, anyagi feltételek, pályázati források.	A képzésbe bekapcsolódó résztvevők és közreműködők száma. A képzésen eredményesen szereplők száma. Az informatikai eszközöket használó idős emberek arányának növekedése.
4	A prevenációs szemlélet erősítése az idős korosztályban. Szűrővizsgálatok szervezése.	Az érintett korosztályban magasabb számban fordulnak elő a megbetegedések.	A lehetséges partnerek együttműködésével tájékoztatók, szűrővizsgálatok szervezése.		Előadásokra és szűrővizsgálatokra történő részvétel ösztönzése a célcsoport tagjai számára.	Polgármester, Háziorvosok	2018.12.31.		Személyi, tárgyi, anyagi feltételek, pályázati lehetőségek forrás biztosítására.	Az előadások, szűrővizsgálatok és az ezeken résztvevő idős emberek száma.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	A településen	A településen	A begyűjtött hiányzó		Adatgyűjtés kérdőívvel,	Polgármester,	2018.12.31.		humán, technikai	Fogyatékosok száma,

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	fogyatékkal élők számának, helyzetének feltérképezése.	fogyatékkal élők számáról, helyzetéről, szükségleteiről kevés információ áll rendelkezésünkre. Biztosítani kell, hogy a fogyatékkal is önállóan tudják intézni ügyeiket, javítva ezzel az önálló életvitel esélyeit.	adatok feldolgozásával a célcsoport helyzetére, igényeire vonatkozóan konkrét segítségnyújtási javaslatok kidolgozása, pontos helyzetkép kialakítása. A fogyatékkal élők esélyegyenlőségének megvalósítása		helyzetfelmérés háziorvosok, egészségügyi intézmények segítségével. Az adatok feldolgozása, javaslatok, segítségnyújtási módok kidolgozása. A célcsoport tájékoztatása a segítő szervezetekről, lehetőségekről, intézményekről. Kapcsolatfelvétel a fogyatékkal élőkkel foglalkozó intézményekkel	Háziorvos, Védőnő				különböző fogyatékosági kategóriákba sorolás ismerete, későbbiekben foglalkoztatottság növekedése. Adatfrissítés, aktualizálás, kapcsolattartás, intézkedési tervek készítése.
2	Akadálymentesítés a település intézményeiben, hivatalában	A település nem minden középületében, sőt a hivatalban sem megoldott teljeskörűen az akadálymentesítés. A szolgáltatásokhoz történő hozzáférés akadályokba ütközik. Biztosítani kell, hogy a fogyatékkal élők is önállóan tudják intézni ügyeiket, javítva ezzel az önálló életvitel esélyét.	A Polgármesteri Hivatal akadálymentesítése, egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása az önálló életvitelhez, ügyek intézéséhez. Folyamatos akadálymentesítési intézkedések, közterületek, oktatási, kulturális intézmények részére.		Felmérés, környezettanulmányok, cselekvési terv készítése a megvalósításhoz, figyelemfelhívás. Források, kivitelezők, pályázatok keresése az akadálymentesítéshez. Fizikai akadálymentesítés megvalósítása a polgármesteri hivatalban.	Képviselő-testület, polgármester, jegyző, vállalkozók	2016.12.31.		Humán, pénzügyi, technikai.	Akadálymentesített középületek, utak a településen, esélyegyenlőség megvalósulása a fogyatékkal élők önálló ügyintézési lehetőségeiben. Építési előírások betartása, EU-s előírásoknak megfelelés.
3	Info-kommunikációs akadálymentesítés megvalósítása.	Közüntézmények info-kommunikációs akadálymentesítése hiányos.	Közüntézmények info-kommunikációs akadálymentesítésének megvalósítása.		Jelenlegi akadálymentesítési helyzet feltérképezése, szükséges pótlások ütemezése.	Polgármester, Polgármesteri hivatal dolgozói a pályázatok felderítésében	2018.12.31.		Humán erőforrás, pályázati lehetőségek	Az akadálymentesített közüntézmények száma növekszik, illetve teljessé válik.
4	A fogyatékkal élők elszigeteltségének enyhítése.	A fogyatékkal élők körében az egyedüllét, elszigeteltség tovább	Felderíteni az ilyen problémával küzdő embereket.		Helyzetfelmérés, az érintettek tájékoztatása lehetőségeikről.	Polgármester, Családsegítő, Civilszervezetek	2018.12.31.		Humán, technikai, anyagi erőforrás.	Csökken az elszigetelten élők száma. A társadalom

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		rontja a helyzetüket, hosszú távon testi-lelki probléma okozója lehet az izoláltság.	Segítségnyújtás a fogyatékkal élők számára a szemléletváltás érdekében, a hasznos „állampolgár” érzésének erősítése. Családtagok segítése.		Közösségi programok szervezése. A környezetük befogadóvá tétele.					és a közösség hasznos tagjának érzik magukat a célcsoportban lévők.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

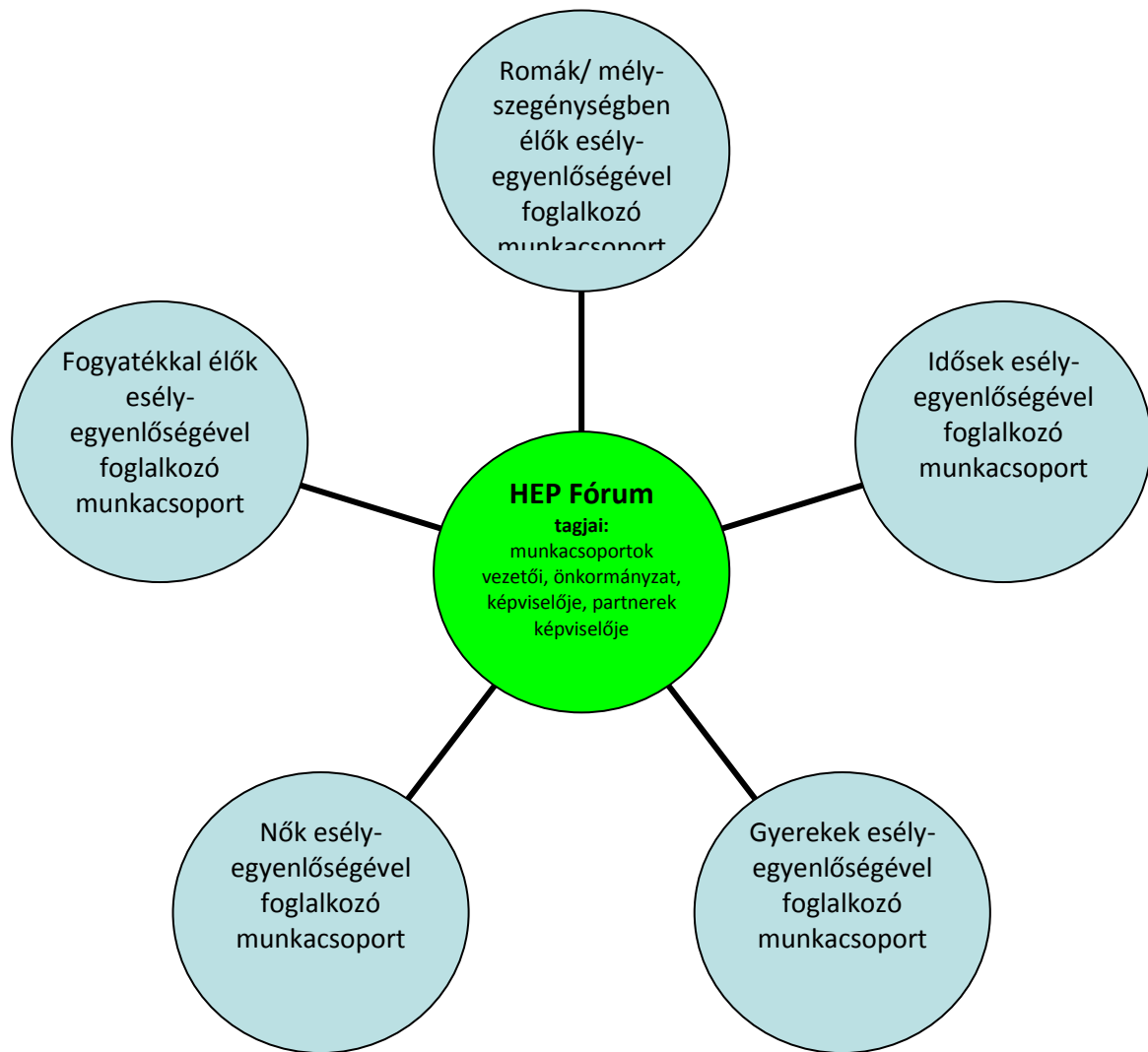
A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak. A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a mindenkori polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Berzence Nagyközség Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Berzence Nagyközség képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

Berzence Nagyközség Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

Dátum

Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék¹

NÉV ²	HEP részei ³										Aláírás ⁴
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	
	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	R É T E	

¹ Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

² A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

³ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁴ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.